

วารสาร

ราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

Journal of Academic Surindra Rajabhat

ปีที่ 2 ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม 2567
VOL.2 No.5 September- October 2024

ISSN 2822-0870 (Print)

ISSN 2822-0889 (Online)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

SURINDRA RAJABHAT UNIVERSITY

กำหนดเผยแพร่ :

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ | Journal of Academic Surindra Rajabhat

ISSN 2822-0870 (Print) | ISSN 2822-0889 (Online)

มีกำหนดเผยแพร่ปีละ 6 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์) ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน) ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน) ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม) ฉบับที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม) และฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ทางสหวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา การบริหารจัดการ การบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่ท้องถิ่น สังคม ประเทศ

เงื่อนไขการตีพิมพ์ :

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมี รูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้นิพนธ์แต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บรรณาธิการ : รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม | อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร

กองบรรณาธิการ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลากจิตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พันธ์ มีงมัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ นิธิชัยอนันต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัทรา วัชระกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน ทดทะศรี

อาจารย์ปิยพร สีสันต์

หน่วยงานภายนอก :

รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา

รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวพล เนื้อไม้หอม

รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล

รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนณภูมิ

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุเทน วัชรชีโนรส

อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสอาด

อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายใน : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทนา กุศลรัตน์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา พิณศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไร จันทมัตตการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัชพรพร สุขทอง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ แสงอัมพร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย กากแก้ว
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนา จินดาศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกิจ วงษ์พินิจ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัทธ์ ลากจิต
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกื้อ กระแสโลม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรวัส อินทวิ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพจพา สุภิมารส สิงคเสลิต
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณะชัย ปฐมสิริวงศ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดับ เรียบประยูร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรภรณ์ แก้วกุล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณรัตน์ พิงคานนท์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ วัฒนกรสิริ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัทธ์ ลากจิต
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ธิพันธ์ ผึ้งผาย
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวรรตน์ นิธิชัยอนันต์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา ะยะสุน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน ทดทะศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ระโส
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย เจือจันทร์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบลวรรณ สุวรรณภูสิทธิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร ศูนย์กลาง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ หวังขอบ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาทธี นวลนาง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ ไหวดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ชื่นบาน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิวัตร ศรีสมบัติ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยรินทร์ ทับมะเรียง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงกลด พลพวง
 อาจารย์ ดร.จักรพงษ์ เจือจันทร์
 อาจารย์ ดร.วิโรจน์ ทองปลิว
 อาจารย์ ดร.ศิวาพร พัยคณันท์
 อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร
 อาจารย์ ดร.ชาติรี เกษโพหนอง
 อาจารย์ ดร.จิราวรรณ อยู่เกษม

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ ชีรสาคัด	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ใจอารีย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ฐิติรัชฎาณ์ แก่นเพชร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนोक	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สถาพร โภคา	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ มูลสาร	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.จินฉวีตร ปะโคทั้ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สมมาตร ผลเกิด	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
รองศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วหานาม	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
รองศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เลื่อนช้าง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.รัตน์ะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.กานต์ เนตรกลาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
รองศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ ปัญญาแก้ว	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ ดร.พิกุล ภูมิโคกรักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ ทองทิพย์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สารภี วรรณตรง	นักวิชาการอิสระ
รองศาสตราจารย์ ธงชัย วงศ์เสนา	นักวิชาการอิสระ
รองศาสตราจารย์ สมหมาย ชินนาค	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ บุญยัง หมั่นดี	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิตย์ ไสยโสภณ	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเศษ ชิมวงษ์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา รัตนธรรมเมธี	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป แชรรัมย์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์พัชร์ ศรีเพ็ญ	นักวิชาการอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีโรจน์ หมื่นเทพ	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรลาลี สนั่นจันทร์	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิต ศรีประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทมน วัชรชนิมรต	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนเพ็ญพร ชัยภักดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา คำพุกกะ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว ปะติตั้งโย	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ แจ่มใส	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภูมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสนาอ ศรีวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภูมิวิทย์ ไสยโสภณ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อัดไพบูลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระศักดิ์ วรรณิตร	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.อ.ดร.ศธาอุษ พลโคตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิกษิตี กัลยาณมิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ ชัดขุ่มแสง	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรารถนา แซ่อึ้ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุรัตน์ อนันทนารถ	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ธิลาว	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไททัศน์ มาลา	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยกานต์ เรืองสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป พิษทองหลาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เดชะคำภู	มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ลิขิต แก้วหานาม	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกันต์ แสงโชติ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุตตานนท์	มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวดี เผือกบัวขาว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรธิดา ประสาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญ ศรีทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม ทิพราช	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ต่านประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย ยศโสธร	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธาดารี มหันตรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมาวดี เดชธำรงค์	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญ ศรีทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร์ วรพงศ์พัชร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชยา นัจจนาวากุล	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพล ชะโยมชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิตร วรวิรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษศิริ ทองเฉลิม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ เลิศสมพร	มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธีรฐ ชูชื่น	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนล สวนประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดนัย ลามคำ	วิทยาลัยพิษณุพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บรรจง โสดาดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทัศน์ กองทรัพย์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมพาพรรณ พงศ์ผลาดิษฐ์	นักวิชาการอิสระ
อาจารย์ ดร.เบญจวรรณ วงษาดี	นักวิชาการอิสระ
อาจารย์ ดร.ดำเกิง โถทอง	นักวิชาการอิสระ
อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
อาจารย์ ดร.ปริญา บริพุฒ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
อาจารย์ ดร.ภัฏวัชร สุขเสน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาจารย์ ดร.ธนะรัชต์ อนุกุล	มหาวิทยาลัยบูรพา
อาจารย์ ดร.วิยะดา วรานนท์วินิช	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
อาจารย์ ดร.อัครสิทธิ์ ไชยณรงค์	มหาวิทยาลัยบูรพา
อาจารย์ ดร.นริศรา ลอยฟ้า	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
อาจารย์ ดร.ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาจารย์ ดร.อุมาพร ไชยสูง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
อาจารย์ ดร.ณัฐพัชร์ วรพงศ์พัชร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
อาจารย์ ดร.วิภาสิทธิ์ หิรัญรัตน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสะอาด

อาจารย์ ดร.ปณยวีร์ หนูประกอบ

อาจารย์ ดร.หัสพร ทองแดง

อาจารย์ ดร.ปิ่นฉัตร หอมบุญมา

ดร.วิชญ์ฉัตร ทองแมน

นางสาวสุภาพร ลากจิตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสุรินทร์

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษานอกระบบ

และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์

กองเลขานุการวารสาร :

เลขานุการ : อาจารย์วิเชียร พรหมแก้ว

ผู้ช่วยเลขานุการ : นางนิรดา งามพานิชกิจ

ศิลปกรรม : นายณัฐนันท์ แสงสว่าง / นายอนันต์ แสงวงมี

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ : นางสาวสุปราณี บุญรอด

DOI : นายทศพล คำชู / นายอธิมาตร เพิ่มพูน

สำนักงาน :

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

E-mail : jasrru@srru.ac.th

ISSN 2822-0870 (Print)

ISSN 2822-0889 (Online)

บทบรรณาธิการ (Editorial)

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ เป็นวารสารทางวิชาการที่กองบรรณาธิการได้ใช้รูปแบบการนำเสนอบทความพร้อมกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้นิพนธ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เข้มข้นเช่นเดียวกันทุกฉบับ และเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพวารสารและยกระดับขั้นสู่ฐานข้อมูลสากล โดยทางวารสารได้มีการดำเนินการขอหมายเลขทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล หรือตัวระบุวัตถุดิจิทัล (ดีโอไอ) (Digital Object Identifier : DOI) มีการบรรจุอยู่ในฐานข้อมูล Google Scholar และระบบ Citation ทั้งไทยและอังกฤษในทุกบทความที่เผยแพร่ในวารสารเพื่อสะดวกต่อการสืบค้น อ้างอิง และการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษา

โดยบทความในวารสารฉบับนี้มีผู้นิพนธ์มาจากหลากหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ซึ่งผลงานทางวิชาการดังกล่าวทางกองบรรณาธิการได้จัดส่งไปให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จำนวน 3 ท่าน พิจารณาแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการเผยแพร่ทางวิชาการที่มาจากหลากหลายหน่วยงานของแต่ละสาขาเป็นผู้พิจารณาเพื่อความสมบูรณ์ของบทความ และมอบให้ผู้นิพนธ์นำบทความไปปรับปรุงแก้ไขเป็นการเรียบร้อยแล้วก่อนการตีพิมพ์ตามกติกาและรูปแบบการตีพิมพ์เผยแพร่

ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและตรวจสอบบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
กองบรรณาธิการ (Editorial Board)	I
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)	II
บทบรรณาธิการ (Editorial)	VII
บทความวิจัย (Research Articles)	
ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning Together (LT) ที่มีต่อ ความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 The Effect of Learning Together Technique on Mathematical Problem-Solving Ability and Mathematics Achievement for Grade 5th Students ไกรศักดิ์ จันทรโกเมท และสมฤทัย เย็นใจ Kraisak Jantarakomet and Somruthai Yenjai	1
อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจนครบาล 4 The Direct, Indirect and Total Influences of Conflict People to Metropolitan Police Officer 4 พิชิตล พันธุ์วัฒนา Pitsarn Phanwattana	15
การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ Strategic Management for Developing a Mathematics Curriculum to Support Changes in the Artificial Intelligence Era อนุชิต ลิ่วธนพนธ์, ประเวศ เวชชะ และสุวดี อุปปินใจ Anuchit Liathanaphon, Prawet Wetcha and Suwadee Ouppinjai	35

สารบัญญ (Content)

	หน้า (Page)
บุพปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจภูธรเมือง จังหวัดสุรินทร์ The Antecedent of Crime Prevention of Mueang Surin Provincial Police พิชศาล พันธุ์วัฒนา Pitsarn Phanwattana	53
นวัตกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพในยุคปัญญาประดิษฐ์ Innovations in Learning Area of Occupations in the Artificial intelligence Era ชัชชาย จีระวัฒน์วงศ์, ประเวศ เวชชะ และพูนชัย ยาวีราช Chatchai Jeerawatwong, Prawet Watcha and Poonchai Yavirat	73
การบริหารจัดการความขัดแย้งมิติสิ่งแวดล้อม (Conflict Mapping) : กรณีศึกษาฝุ่น PM 2.5 จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่ Environmental Conflict Management (Conflict Mapping) : A case study of PM2.5 Dust in Chiang Rai and Chiang Mai อภิญา ดิสสะมาน Apinya Tissamana	91
บทความวิชาการ (Academic Articles)	
การศึกษาผลกระทบของเจ้าพ่อปราสาททองเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ A Study of the Effects of Prasat Thong Godfather Phanom Rung Historical Park Area Chaloem Phra Kiat District Buriram Province ยโสธารา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, เกริกวุฒิ กันเที่ยง และน้ำฝน จันทน์นวล Yasothara Siriphaprapagon, Suriya Klangrit, Kroekwut Kanthiang and Namfon Channual	107
ภาคผนวก (Appendix)	
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	127
หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์ ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	128
จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน	141

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ ลงวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	145
ใบตอบรับการเป็นสมาชิกวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	146

ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning Together (LT) ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Effect of Learning Together Technique on Mathematical Problem-Solving Ability and Mathematics Achievement for Grade 5th Students

ไกรศักดิ์ จันทรโกเมท^{1*} และสมฤทัย เย็นใจ²

Kraisak Jantarakomet^{1*} and Somruthai Yenjai²

Received : February 20, 2024; Revised : September 9, 2024; Accepted : September 14, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค LT กับเกณฑ์ร้อยละ 70 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค LT กับเกณฑ์ร้อยละ 70 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT 2) แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

¹คณะศึกษาศาสตร์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฝ่ายประถมศึกษา); Faculty of Education, Khon Kaen University, Demonstration School, Thailand.

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์; Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : kraijsa@kku.ac.th

Citation : Jantarakomet, K. & Yenjai, S. (2024). The Effect of Learning Together Technique on Mathematical

ทางการเรียนคณิตศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test for one sample)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค LT สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค LT สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords) : ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์, การเรียนรู้แบบร่วมมือ, เทคนิค Learning Together

Abstract

The objectives of this research were to 1) compare the mathematical problems-solving ability on the subject of circles of students after learning was organized using the LT technique with the 70 percent criterion. 2) compare the mathematics achievement of students on the topic of circles after learning was organized using the LT technique with the 70 percent criterion. The sample group used in the research was grade 5th students at Khon Kaen University Demonstration School. Faculty of Education Khon Kaen University in the 2nd semester of academic year 2023, totaling 38 people, were obtained by cluster random sampling. The research tools include 1) a cooperative learning plan using the LT technique 2) mathematical problem-solving ability measurement test 3) mathematics achievement test. Statistics used in data analysis include mean, standard deviation and t-test for one sample.

The results of the research found that 1) mathematical problems-solving ability on the subject of circles of students after learning was organized using the LT technique was higher than the criteria of 70 percent with statistical significance at the .05 level. 2) mathematics achievement on the subject of circles of students after

Citation : ไกรศักดิ์ จันทระโกเมท และสมฤทัย เย็นใจ. (2567). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning

Together (LT) ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.29>

learning was organized using the LT technique was higher than the criteria of 70 percent with statistical significance at the .05 level.

Keywords : Mathematics Problem-Solving Ability, Mathematics Achievement, Cooperative Learning, Learning Together Technique

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันมีครูที่ยังใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนเฉื่อยชา เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน เนื่องจากไม่ได้มีกิจกรรมที่ฝึกให้เรียนรู้หรือทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ไม่ได้พัฒนาการคิดขั้นสูง หรือแม้แต่ไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนมา ทั้งยังส่งผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน มีผลการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอีกด้วย การเรียนในห้องเรียนมีปัญหาโดยเฉพาะนักเรียนบางคนที่ไม่ตั้งใจเรียนหนังสือรบกวนเพื่อน ๆ เมื่อครูสั่งงานกลุ่ม นักเรียนก็จะทำกันเป็นบางคน ส่วนที่เหลือก็จะนั่งเล่น ไม่สนใจทำงานร่วมกัน ทำให้ผลงานที่ออกมาแนะนำเสนอให้เพื่อนในห้องเรียนฟังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงเป็นปัญหาในเรื่องการทำงานร่วมกัน นักเรียนขาดความเป็นผู้นำ ขาดการแบ่งหน้าที่การทำงานกันภายในกลุ่ม ขาดความเป็นผู้รับผิดชอบ และการบริหารงานต่าง ๆ ภายในกลุ่ม (สำรวย หาญหัว, 2560) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ควรมีลักษณะที่เน้นไปในด้านการฝึกปฏิบัติ ฝึกประสบการณ์จริงเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาที่สถานการณ์มากกว่าการเรียนรู้ด้านเนื้อหาในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว (ขวัญหทัย พิภูลทอง และคณะ, 2561) ทั้งนี้ กระบวนการเรียนการสอนที่ใช้ควรมีการนำเสนอปัญหาที่ท้าทายและน่าสนใจเสมือนปัญหาในโลกแห่งความจริง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียน อยากรู้ อยากแก้ปัญหา ตลอดจนมีแนวทางในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ในรูปแบบต่าง ๆ โดยนักเรียนสามารถนำไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตประจำวันได้ (ชมนาด เชื้อสุวรรณทวี, 2561)

การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์เป็นหัวใจสำคัญในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และการฝึกความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์นั้นไม่ได้ใช้สำหรับการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะเน้นและฝึกทักษะกระบวนการคิดเพื่อให้นักเรียนคิดและแก้ปัญหาเป็น โดยสามารถเชื่อมโยงสาระความรู้และทักษะในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์เข้าด้วยกัน ทำให้นักเรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ (สิริพร ทิพย์คง, 2556) ครูผู้สอนจำเป็น

Citation : Jantarakomet, K. & Yenjai, S. (2024). The Effect of Learning Together Technique on Mathematical

Problem-Solving Ability and Mathematics Achievement for Grade 5th Students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.29>

จะต้องเน้นย้ำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ อันจะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการเรียนคณิตศาสตร์ได้เป็นอย่างดี เพราะลำดับขั้นตอนในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์นั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับขั้นตอนในการแก้ปัญหาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน (ชนก กานต์ สหัสทัศน์ และศาสตรา สหัสทัศน์, 2565)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ หรือทีม ตามระบอบประชาธิปไตย และเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ทำให้สามารถปรับตัวอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การเรียนรู้แบบร่วมมือมีข้อดีหลายประการในการพัฒนาผู้เรียน คือ ช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นของผู้เรียน พัฒนาความคิดของผู้เรียน เกิดเจตคติที่ดีในการเรียน ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนสมาชิก ส่งเสริมทักษะในการทำงานร่วมกัน ฝึกให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้นักเรียนมีวิสัยทัศน์ หรือมุมมองกว้างขึ้น ส่งเสริมทักษะทางสังคม ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนมีการปรับตัวในสังคมได้ดีขึ้น (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2551)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning Together (LT) เป็นหนึ่งในเทคนิคการสอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning) เพื่อพัฒนาความสามารถการทำงานเป็นทีม โดยผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้จัดการชั้นเรียน สร้างแนวการสอนที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำเมื่อผู้เรียนประสบปัญหาหรือข้อขัดข้องในการทำกิจกรรม สร้างแรงจูงใจด้วยวิธีการสนับสนุนให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม โดยการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 4 - 5 คน ที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน โดยสมาชิกในกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาและทำใบงาน กำหนดให้สมาชิกแต่ละคนได้รับผิดชอบการทำงานร่วมกัน เช่น เป็นผู้อ่าน เป็นผู้จดบันทึก เป็นผู้นำเสนอรายงาน เป็นต้น ทำให้ทุกคนได้ช่วยกันทำงาน จนได้ผลงานที่สำเร็จ หากกลุ่มใดมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ถือว่ากลุ่มนั้นเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ (ทิตินา แชมมณี, 2560)

ภริตา แก้วโต, อุไรวรรณ ปานทโชติ และสายพิน ปรีกมาส (2561) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อสมการ โดยใช้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค Learning

Citation : ไกรศักดิ์ จันทร์โกเมท และสมฤทัย เย็นใจ. (2567). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning

Together (LT) ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.29>

Together (LT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการ หลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค Learning Together (LT) สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 และสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค Learning Together (LT) โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีสื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายและเรียนรู้ได้เร็ว และผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความเต็มใจ และยังพบว่างานวิจัยของณัฐพงษ์ ชลยุรัตน์ และนางลักษณ์ วิริยะพงษ์ (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ งานวิจัยของเบญจรัตน์ เปรมปรีสุข (2564) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กราฟและความสัมพันธ์เชิงเส้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กราฟและความสัมพันธ์เชิงเส้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนสามารถเขียนและอ่านกราฟของคู่อันดับบนระนาบพิกัดฉากได้ อ่านและแปลความหมายของกราฟที่กำหนดให้และนำไปใช้แก้ปัญหาได้ รวมถึงเขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสองชุดที่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นได้

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning) โดยใช้เทคนิค Learning Together (LT) มาใช้จัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นวิธีการกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ทำงานเป็นกลุ่มร่วมกันเพื่อให้ผลงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด และเพื่อให้นักเรียนมีพื้นฐานในการเรียนรู้ในเนื้อหาต่อไป และระดับชั้นที่สูงขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค LT กับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค LT กับเกณฑ์ร้อยละ 70

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฝ่ายประถมศึกษา) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 154 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฝ่ายประถมศึกษา) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์พื้นฐาน ตามหลักสูตรของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง วงกลม

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง วงกลม จำนวน 8 แผน ใช้เวลาจำนวน 8 ชั่วโมง และทดสอบหลังเรียน จำนวน 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning Together (LT)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม

Citation : ไกรศักดิ์ จันทร์โกเมท และสมฤทัย เย็นใจ. (2567). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning

Together (LT) ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.29>

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง วงกลม โดยใช้เทคนิค LT ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 8 แผน รวม 8 ชั่วโมง ได้รับการประเมินระดับความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยมีระดับความเหมาะสม 5 ระดับ พบว่า ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$) หลังจากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่อง และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม เป็นแบบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน รวม 30 คะแนน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric Scoring) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และผลการประเมินพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 จากนั้นปรับปรุงแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะและนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try - Out) กับนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหาเรื่องนี้มาแล้วและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพ โดยมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.40 - 0.79 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.40 - 0.80 คัดเลือกข้อสอบแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.78 หลังจากนั้นนำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test for one sample)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง วงกลม โดยใช้เทคนิค LT จำนวน 8 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ 8 ชั่วโมง

Citation : Jantarakomet, K. & Yenjai, S. (2024). The Effect of Learning Together Technique on Mathematical

Problem-Solving Ability and Mathematics Achievement for Grade 5th Students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.29>

2. ทำการวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม ใช้เวลาในการดำเนินการทดสอบ 1 ชั่วโมง

3. ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม ใช้เวลาในการดำเนินการทดสอบ 1 ชั่วโมง

4. ตรวจสอบให้คะแนนการทำแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

คะแนน	ความสามารถในการแก้ปัญหา
3	ใช้วิธีการดำเนินการแก้ปัญหาได้สำเร็จ ถูกต้องสมบูรณ์ อธิบายขั้นตอนของวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างชัดเจน
2	ใช้วิธีการดำเนินการแก้ปัญหาได้สำเร็จ ถูกต้องบางส่วน และอธิบายขั้นตอนของวิธีการแก้ปัญหาได้บางส่วน
1	ใช้วิธีการดำเนินการแก้ปัญหาได้สำเร็จ ถูกต้องบางส่วน และไม่สามารถอธิบายขั้นตอนของวิธีการแก้ปัญหาได้

5. ตรวจสอบให้คะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

6. ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม หลังได้รับการจัดเรียนการ เรียนรู้โดยใช้เทคนิค LT ไปวิเคราะห์ข้อมูลเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และทำการสรุปผลและอภิปรายผลต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test for one sample) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

Citation : ไกรศักดิ์ จันทร์โกเมท และสมฤทัย เย็นใจ. (2567). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning

Together (LT) ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารราชภัฏสุรินทรวิชาการ. 2(5) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.29>

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning Together (LT) ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอนตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมาวิเคราะห์ผล โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test for one sample) ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้อาศัยเทคนิค LT กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	\bar{x}	S.D.	t	p
หลังเรียน	38	30	21	22.21	3.32	41.22	.001

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้อาศัยเทคนิค LT มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 22.21 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.32 เมื่อเทียบคะแนนระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์

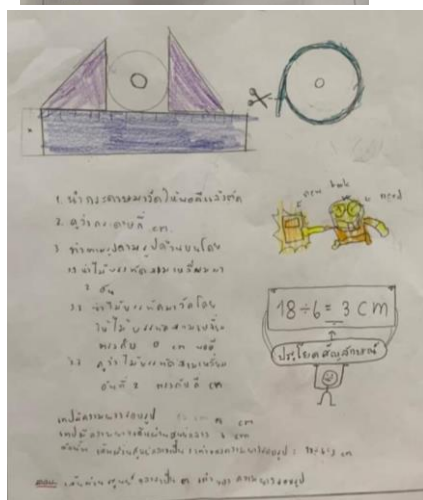
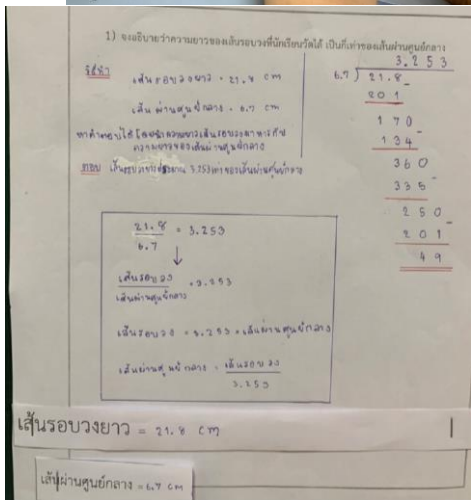
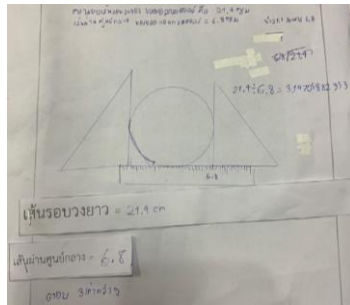
ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนมาวิเคราะห์ผล โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test for one sample) ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้อาศัยเทคนิค LT กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	\bar{X}	S.D.	t	p
หลังเรียน	33	20	14	15.89	2.40	40.78	.001

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้อาศัยเทคนิค LT มีค่าเท่ากับ 15.89 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.45 และเมื่อทำการทดสอบสมมติฐาน พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อาศัยเทคนิค LT มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพที่ 1 ภาพตัวอย่างการจัดการเรียนรู้อาศัยเทคนิค LT และวิธีการแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียน

Citation : ไกรศักดิ์ จันทร์โกเมท และสมฤทัย เย็นใจ. (2567). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning

Together (LT) ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.29>

1) วงกลมที่มีรัศมียาว 21 เซนติเมตร มีเส้นรอบวงยาวเท่าไร

วิธีทำ

$$= 2 \pi r$$

$$= 2 \times 22 \times 21^2$$

$$= 2 \times 22 \times 21$$

$$= 44 \times 21$$

$$= 924$$

ตอบ 924 เซนติเมตร

2) วงกลมที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางยาว 8 เมตร มีเส้นรอบวงยาว

วิธีทำ

$$= d \times \pi$$

$$= 8 \times 3.14$$

$$= 25.12 \text{ m.}$$

ตอบ 25.12 เมตร

3) วงกลมวงหนึ่งมีเส้นรอบวงยาว 78.5 เมตร วงกลมนี้มีรัศมี

วิธีทำ

$$= 78.5 \div 3.14$$

$$= \frac{785}{10} \times \frac{100}{314}$$

$$= \frac{7850}{314} \div 2 = 12.5$$

ตอบ 12.5 เมตร

ภาพที่ 2 ภาพตัวอย่างแสดงวิธีการแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning Together (LT) ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดเรียนการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค LT มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 22.21 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.32 เมื่อเทียบคะแนนระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการที่นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นผลมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ครูให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยครูสร้างโจทย์ปัญหาให้นักเรียนหาความสัมพันธ์ของเส้นรอบวงของวงกลมว่าเป็นกี่เท่าของเส้นผ่านศูนย์กลาง และได้มาซึ่งสูตรในการหาเส้นรอบวงของวงกลม โดยสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ใช้คือกระบอกน้ำและเครื่องมือที่ใช้ในการวัด หลังจากนั้นจึง

Citation : Jantarakomet, K. & Yenjai, S. (2024). The Effect of Learning Together Technique on Mathematical

Problem-Solving Ability and Mathematics Achievement for Grade 5th Students. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.29>

นำสูตรไปใช้ในการแก้ปัญหาโจทย์อื่น ๆ ต่อไป กระบวนการจัดการเรียนรู้นี้ทำให้นักเรียนได้ฝึกแก้ปัญหาช่วยกันเป็นทีม ได้ช่วยกันแสดงความคิดเห็น นักเรียนทุกคนจึงได้พัฒนาการคิดการแก้ปัญหา สอดคล้องกับขวัญหทัย พิกุลทอง และคณะ (2561) ที่กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นไปในด้านการฝึกปฏิบัติ ฝึกประสบการณ์จริงจะพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหากับสถานการณ์มากกว่าการเรียนรู้ด้านเนื้อหาในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว และกระบวนการเรียนการสอนที่ครูใช้ควรมีการนำเสนอปัญหาที่ท้าทายและน่าสนใจเสมือนปัญหาในโลกแห่งความจริง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียน อยากรู้ อยากแก้ปัญหา ตลอดจนมีแนวทางในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ในรูปแบบต่าง ๆ โดยนักเรียนสามารถนำไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ชีวิตประจำวันได้ และสอดคล้องกับชมนาด เชื้อสุวรรณทวี (2561) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning Together (LT) ช่วยพัฒนาความสามารถการทำงานเป็นทีม โดยผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้จัดการชั้นเรียน สร้างแนวการสอนที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำเมื่อผู้เรียนประสบปัญหาหรือข้อขัดข้องในการทำกิจกรรม สร้างแรงจูงใจด้วยวิธีการสนับสนุนให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม ทำให้ทุกคนได้ช่วยกันทำงานจนได้ผลงานที่สำเร็จ หากกลุ่มใดมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ถือว่ากลุ่มนั้นเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ (ทิสนา แคมมณี, 2560) ซึ่งในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ครูได้มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม และในระหว่างการทำกิจกรรม ครูเดินดูนักเรียนแต่ละกลุ่มพร้อมกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมช่วยกัน ทั้งการวัดความยาว การวาดรูปเส้นรอบวงของกระบอกน้ำ การคำนวณ จนกระทั่งทำกิจกรรมเสร็จสิ้น หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ อภิปรายและตรวจสอบความถูกต้องร่วมกัน ซึ่งนักเรียนทุกกลุ่มทำได้ถูกต้อง ถือว่ากิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จ

2) คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค LT มีค่าเท่ากับ 15.89 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.45 และเมื่อทำการทดสอบสมมติฐาน พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค LT มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT โดยครูใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมกลุ่ม ให้สมาชิกในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา แบ่งหน้าที่กันทำงานตามความสามารถของนักเรียน ได้แก่ การจดบันทึก การวาดรูป การใช้เครื่องมือวัด การคำนวณ แต่ทุกคนต้องกล้า

Citation : ไกรศักดิ์ จันทร์โกเมท และสมฤทัย เย็นใจ. (2567). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning

Together (LT) ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.29>

แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนแนวคิดช่วยกัน ประกอบกับครูเป็นคณคอยช่วยให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนทุกกลุ่ม เพื่อที่จะได้ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม สอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2551) ที่กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT ช่วยในการพัฒนาผู้เรียน ความเชื่อมั่นของผู้เรียน พัฒนาความคิดของผู้เรียน เกิดเจตคติที่ดีในการเรียน ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนสมาชิก ส่งเสริมทักษะในการทำงานร่วมกัน ฝึกให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2560) ที่กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT เป็นการจัดการกลุ่มการทำงานโดยให้ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ได้ร่วมกันศึกษาเนื้อหาและทำใบงาน และสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน เช่น เป็นผู้อ่าน เป็นผู้จดบันทึก เป็นผู้นำเสนอรายงาน เป็นต้น ทำให้ทุกคนได้ช่วยกันทำงานจนได้ผลงานที่สำเร็จ เป็นเหตุผลที่ทำให้สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรทบทวนความรู้ที่จำเป็น ได้แก่ การวัด การบวก ลบ คูณ หารเศษส่วน และส่วนประกอบของวงกลม ให้นักเรียนก่อนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ

1.2 นำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT ไปใช้กับเนื้อหาอื่นต่อไป เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการแก้ปัญหาและการทำงานเป็นทีม

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านอื่น ได้แก่ ทักษะการให้เหตุผล ทักษะการสื่อสารและสื่อความหมาย ทักษะการเชื่อมโยง และทักษะการคิดสร้างสรรค์ ให้นักเรียนในแต่ละระดับชั้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- ขวัญหทัย พิกุลทอง, ชนิศวรา เลิศอมรพงษ์, สิริพร ทิพย์คง และชานนท์ จันทรา. (2561). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี**. 29(3) : 13-30.
- ชนกกานต์ สหัสทัศน์ และศาดรา สหัสทัศน์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 16(2) : 90-100.
- ชมนาด เชื้อสุวรรณทวี. (2561). การเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพงษ์ ชลยุรัตน์ และนางลักษณ์ วิริยะพงษ์. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT. **วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 14(3) : 1-15.
- ทิตนา แคมมณี. (2560). **ศาสตร์การสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจรัตน์ เปรมปรีสุข. (2564). การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กราฟและความสัมพันธ์เชิงเส้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. **The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences**. 1(5) : 24-36.
- ภริดา แก้วโต, อุไรวรรณ ปานโทโชติ และสายพิน ปรีกมาส. (2561). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อสมการ โดยใช้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค Learning Together (LT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. **รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครุศาสตร์ศึกษา ครั้งที่ 1 (729-736)**. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สิริพร ทิพย์คง. (2556). **การแก้ปัญหาคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2551). **21 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- สำรวย หาญห้าว. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อเจตคติและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. **วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. 18(1) : 142-158.

Citation : ไกรศักดิ์ จันทระโกเมท และสมฤทัย เย็นใจ. (2567). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Learning

Together (LT) ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5. **วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ**. 2(5) : 1-14; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.29>

อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาล 4

The Direct, Indirect and Total Influences of Conflict People to Metropolitan Police Officer 4

พิชศาล พันธุ์วัฒนา^{1*}
Pitsarn Phanwattana^{1*}

Received : March 12, 2024; Revised : September 18, 2024; Accepted : September 19, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

โดยทั่วไปการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการให้บริการประชาชนอาจเกิดความขัดแย้งได้จากหลากหลายปัจจัย ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเลือกใช้แนวทางที่เหมาะสมกับปัจจัยนั้น เพื่อลดหรือขจัดความขัดแย้ง การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการหลีกหนี การยอมตาม การบูรณาการ การใช้อำนาจ การประนีประนอม และความขัดแย้ง (2) อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของการหลีกหนี การยอมตาม การบูรณาการ การใช้อำนาจ การประนีประนอมที่มีต่อความขัดแย้ง โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยแบบเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่เคยใช้บริการและมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาล 4 บนสถานีตำรวจจำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยสถิติพรรณนาได้แก่ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง

ผลการวิจัยพบว่า (1) ประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจค่อนข้างมากกับแนวทางการใช้วิธีการยอมตาม ($\bar{X} = 3.47$ จากคะแนนเต็ม 5 / S.D. = 0.57) และการประนีประนอม ($\bar{X} = 3.56$ / S.D.

¹คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ; Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Pitsarn_ph@rpca.ac.th

Citation : Phanwattana, P. (2024). The Direct, Indirect and Total Influences of Conflict People to Metropolitan

Police Officer 4. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 15-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.30>

= 0.58) ใช้เป็นแนวทางแก้ปัญหาความขัดแย้ง และไม่ค่อยพึงพอใจกับการใช้อำนาจเพื่อลดความขัดแย้ง ($\bar{X} = 2.44 / S.D. = 0.14$) (2) แนวทางการใช้อำนาจมีอิทธิพลทางตรงต่อความขัดแย้งมากที่สุด ($\beta = .877$) ส่วนแนวทางการประนีประนอมมีอิทธิพลทั้งทางอ้อม ($\beta = 1.558$) และผลรวม ($\beta = 2.426$) มากที่สุดต่อความขัดแย้ง ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ให้บริการประชาชนบนสถานีตำรวจ จำต้องใช้อำนาจตามบทบาทหน้าที่ หากแต่ไม่ให้เกิดขอบเขตระหว่างการใช้บริการประชาชน ต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของตำรวจที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด กรณีเกิดข้อขัดแย้งกับประชาชน ตำรวจต้องเลือกใช้วิธีการประนีประนอมเพื่อลดหรือขจัดความขัดแย้งนั้น

คำสำคัญ (Keywords) : ความขัดแย้ง, เจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาล 4, ประชาชน, อิทธิพล

Abstract

In general, the performance of police officers in providing public service may cause conflicts from a variety of factors, police must choose an approach that is appropriate to that factor in order to reduce or eliminate conflict. This Article aimed to study (1) People's satisfaction with avoiding, compliance, integrating, dominating, compromising and conflict (2) The direct, indirect and total influence of avoiding compliance dominating compromising and integrating affecting to conflict. This study was conducted by quantitative approach, questionnaire was used to collect data 120 from people in the eastern Bangkok area who used the services and interacted with Metropolitan Police Officer 4 at the police station. The research instrument used questionnaire, Statistics used in the analysis include descriptive statistics such as minimum value, maximum value, mean, standard deviation, skewness, kurtosis and path analysis.

The results indicated that (1) Most of the people were quite satisfied with the method of compliance ($\bar{X} = 3.47$ from full score 5 / S.D. = 0.57) and compromising ($\bar{X} = 3.56 / S.D. = 0.58$) use it as guideline for resolving conflicts and not satisfied with the dominating to reduce conflicts. ($\bar{X} = 2.44 / S.D. = 0.14$) (2) Dominating had the most direct influences with conflict ($\beta = .877$) and Compromising had the most indirect ($\beta = 1.558$) and total ($\beta = 2.426$) influences with conflict. Police officers who

Citation : พิษศาล พันธุ์วัฒนา. (2567). อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่

ตำรวจนครบาล 4. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 15-34; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.30>

serve the public at police stations must use their powers according to their roles and responsibilities but not to exceed the limits during the provision of public services, Must strictly comply with the rules, regulations and regulations of the police. In the event of a conflict with the public The police must choose a compromise method to reduce or eliminate the conflict.

Keywords : Conflict, Influence, Metropolitan Police Officer 4, People

บทนำ (Introduction)

ความขัดแย้งเป็นความปกติทางสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์กันและอาจเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลมีเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่แตกต่างและความแตกต่างเหล่านี้จะก่อให้เกิดความขัดแย้งตามมา (ศรีเสด็จ กองแกน, 2566 : 48) ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ต้องพบปะประชาชนตลอดเวลาบางกรณีอาจมีบ้างที่การปะทะกันทางพฤติกรรมหรืออากัปกริยาได้โดยสาเหตุอาจเกิดจากความรู้สึกนึกคิดหรือความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันและแสดงออกทางการพูดหรือสื่อสารที่บกพร่องขาดความชัดเจน ข้อมูลบิดเบือน ความล่าช้าในการสื่อสาร การสื่อสารที่ไม่ถูกต้องกับกาลเทศะ ทำให้เกิดการรับรู้เข้าใจคลาดเคลื่อน หรืออาจเป็นด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ภูมิหลังของบุคคลแตกต่างกันทางบริบททางสังคม วัฒนธรรม การศึกษา ประสบการณ์ ความเชื่อ ทศนคติ รวมถึงบุคลิกภาพเฉพาะตัวของบุคคลที่เมื่อมีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์กันอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้น ซึ่งหลายกรณีเกิดขึ้นโดยฝ่ายตำรวจเป็นผู้เริ่มเหตุการณ์เอง โดยเรื่องทำนองนี้ประสบพบเจอและรู้กันในสังคมที่ประชาชนผู้รับบริการจำนวนไม่น้อยไม่พึงพอใจการให้บริการของตำรวจ แสดงออกผ่านทางสาธารณะตั้งแต่การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของตำรวจกันเองในกลุ่ม ระหว่างกลุ่มขยายออกสู่สังคมวงกว้างหลักฐานเชิงประจักษ์ปรากฏในผลการประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตำรวจที่หลายสถานีตำรวจได้ผลคะแนนการประเมินไม่สู้ดีนัก (สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ, 2566)

ประเด็นสำคัญของความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเกิดจากที่ประชาชนขาดความไว้วางใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อันเนื่องจากการเลือกปฏิบัติ การปฏิบัติสองมาตรฐาน การไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดในคู่มือประชาชน เช่น ไม่เป็นไปตามขั้นตอนการให้บริการหรือระยะเวลาในการดำเนินงาน เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้ประชาชนในฐานะผู้รับบริการไม่มีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (อาภาสิริ สุวรรณานนท์ และฉัตรชัย มหาศิตา,

Citation : Phanwattana, P. (2024). The Direct, Indirect and Total Influences of Conflict People to Metropolitan

Police Officer 4. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 15-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.30>

2562 : 180) อาจนำมาซึ่งสถานการณ์ความขัดแย้งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการจัดการความขัดแย้งจึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงเสมอระหว่างมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับประชาชนผู้รับบริการ ความสัมพันธ์เชิงพฤติกรรมหรืออากัปกริยาที่แสดงออกระหว่างการให้บริการทั้งการพูดคุยทักทาย การโต้ตอบ การแสดงอากัปกริยาและท่าทางต่อประชาชนล้วนแต่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งได้ทั้งสิ้น เช่นนี้ตำราของผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องเรียนรู้การจัดการความขัดแย้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งความขัดแย้งระหว่างบุคคล (Interpersonal Conflict) เช่น ความแตกต่างทางความเชื่อ ทศนคติ บุคลิกภาพ (Owsiak, Diehl, & Goertz, 2023 : 192-214) รวมถึงการแสดงตัวตนที่มากเกินไปจนขอบเขต เช่น แสดงอาการที่เล่นทีจริงเกินงาม การขำหรือหัวเราะเกินพอดีซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นอาจเกินคาดคิดว่าจะเป็นบ่อเกิดของภาวะความขัดแย้งในที่ทำงาน (Liao, & Pandeli, 2023 : 1275-1298) การเรียนรู้และพัฒนาทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ที่จะสามารถรับรู้ ควบคุม และจัดการอารมณ์ของตนเองได้อย่างชาญฉลาดและเหมาะสมกับสถานการณ์ มีจิตใจที่มั่นคง มองโลกในแง่ดี มีความประพฤติปฏิบัติดี มีมารยาททางสังคม สามารถใช้เป็นหนึ่งในทางเลือกเพื่อจัดการความขัดแย้ง (Kundi et al, 2023 : 67-80)

อย่างไรก็ดีรูปแบบความขัดแย้งที่ต้องเรียนรู้เพื่อลดหรือขจัดความขัดแย้งมีหลากหลายตาม นักการศึกษาแบ่งประเภทไว้ (Hilaire, 2023 : 154-168; Shahzadi, & Sallah, 2023 : 403-411) ในที่นี้ผู้วิจัยเลือกใช้ 5 รูปแบบได้แก่ การหลีกเลี่ยง (Avoiding) การยอมตาม (Compliance) การใช้อำนาจ (Dominating) การประนีประนอม (Compromising) และการบูรณาการ (Integrating) เป็นรูปแบบที่ใช้ในการศึกษาบริบทความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ธัญญา โรจนตระกูล, 2562 : 14-27; ศรีเสด็จ กองแกน, 2566 : 36-49) เป้าหมายของงานวิจัยมุ่งหวังได้รูปแบบหรือแนวทางการจัดการความขัดแย้งในบริบทที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานให้บริการรวมถึงรูปแบบการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อลดหรือขจัดความขัดแย้งตามความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ผู้วิจัยมุ่งหวังได้ข้อค้นพบตรงตามสภาพแห่งเป็นจริง มีความแตกต่างจากข้อมูลเดิมเพิ่มเติมองค์ความรู้ใหม่ ข้อมูลที่ได้มีความเป็นปัจจุบัน สามารถใช้อ้างอิงเชิงวรรณกรรมหรือนำไปปรับใช้กับการจัดการความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาล 4 เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านบริการประชาชนบังเกิดประสิทธิผลสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการหลีกเลี่ยง การยอมตาม การบูรณาการ การใช้อำนาจ การประนีประนอม และความขัดแย้ง
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการหลีกเลี่ยง การยอมตาม การบูรณาการ การใช้อำนาจ การประนีประนอมที่มีต่อความขัดแย้ง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1.1 แหล่งข้อมูล

1.1.1 ประชากรได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครตะวันออก (สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร, 2566) เคยใช้บริการและมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจบนสถานีตำรวจที่สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 มีทั้งสิ้น 8 แห่งประกอบด้วย สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว สถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง สถานีตำรวจนครบาลบึงกุ่ม สถานีตำรวจนครบาลโชคชัย สถานีตำรวจนครบาลบางชัน สถานีตำรวจนครบาลประเวศ และสถานีตำรวจนครบาลอุดมสุข (ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติเรื่อง การกำหนดหน่วยงานและเขตอำนาจการรับผิดชอบหรือเขตพื้นที่การปกครองของส่วนราชการ (ฉบับที่ 29) พ.ศ.2563, 2563)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครตะวันออก และใช้บริการบนสถานีตำรวจที่สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 จำนวน 120 ราย ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เลือกตัวอย่างใช้วิธีคัดเลือกโดยสุ่มจากสถานีตำรวจ ๑ ละ 15 ราย มีทั้งหมด 8 สถานี (Nyimbili & Nyimbili, 2024 : 98)

1.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นผ่านการแก้ไข พัฒนาชุดข้อคำถาม ทดลองใช้ศึกษานำร่อง (Pilot study) โดยทดสอบ (Pretest) กับประชาชนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ชุดก่อนนำไปใช้จริง แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) กับรายการข้อคำถามทุกข้อที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า .69 ทุกรายการซึ่งถือว่ายอมรับได้ (Roebianto et al., 2023 : 5-18)

Citation : Phanwattana, P. (2024). The Direct, Indirect and Total Influences of Conflict People to Metropolitan

Police Officer 4. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 15-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.30>

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะพื้นฐานบุคคลเป็นรายการคำถามสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ตอนที่ 2 ข้อมูลประกอบด้วยคำถามเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการความขัดแย้งของตำรวจที่มีรูปแบบ 5 วิธี ตามที่เสนอในการทบทวนวรรณกรรม และตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการลดหรือขจัดความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่พึงประสงค์ รวมถึงข้อเสนอแนะ

1.3 การเก็บข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม 120 ชุด เมื่อทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ครบ จึงนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สถิติวิเคราะห์ ส่วนข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมจากเอกสาร บทความ และข้อมูลจาก Website

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนาพิจารณาค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง เพื่ออธิบายสภาพทั่วไปตัวแปรต่าง ๆ ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ส่วนการวิเคราะห์อิทธิพลตัวแปรอิสระทั้ง 5 ที่มีต่อความขัดแย้ง (ตัวแปรตาม) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2 ใช้เทคนิควิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ประยุกต์ใช้ถดถอยพหุเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของตัวแปรอิสระทั้ง 5 ที่มีต่อตัวแปรตามว่ามีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อมและผลรวมหรือไม่ หรือมีผลอย่างไร

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของมาตรวัดตัวแปรองค์ประกอบ

ตัวแปรหลัก	ตัวแปรองค์ประกอบ	ค่า Cronbach's Alpha
การหลีกเลี่ยง (AVOID)	พยายามออกจากควบคุม	.776
	จิตใจเอาตัวรอดจากสถานการณ์	.769
	ปฏิเสธการถูกควบคุม	.811
	กลัวการถูกลงโทษ	.734
	หาทางทำให้เป็นอิสระ	.806
การยอมตาม (COMPL)	ทำตัวให้ขึ้นอยู่กับผู้อื่น	.884
	ลักษณะการถูกรอรับ	.744
	ปฏิบัติตามคำสั่งตามสังคม	.841
	สมัครใจเองที่จะเห็นชอบด้วย	.823
การบูรณาการ (INTEG)	รวมเข้าไว้ด้วยกัน	.697
	มีลักษณะการเชื่อมโยง	.724
	สร้างความกลมกลืน	.751
	แสดงออกถึงการประสานกัน	.766
การใช้อำนาจ (DOMIN)	ออกมาตรการทางปกครอง	.911
	บังคับให้กระทำการใดไม่กระทำใด	.879
	รวบรวมตัดสินใจไว้กับผู้ใช้อำนาจ	.904
	ออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้ปฏิบัติ	.891
การประนีประนอม (COMPR)	ยอมผ่อนปรนผ่อนผัน	.869
	แสดงออกไม่ขัดแย้ง หาทางออกร่วม	.887
	สร้างความปรองดองต่อกัน	.834
ความขัดแย้ง (CONFI)	ความเห็นพ้องกันเป็นเอกฉันท์	.864
		.866

จากตารางที่ 1 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยันพบว่า ภาพรวมค่าน้ำหนักมาตรวัดตัวแปรทั้งหมดอยู่ระหว่าง .697 - .911 หมายความว่าอยู่ระดับดีพอใช้ มาตรวัดการหลีกเลี่ยงรายการที่มีค่าน้ำหนักสูงสุดคือ ปฏิเสธการถูกควบคุม (.811) ส่วนกลัวการลงโทษเป็นรายการที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด (.734) ด้านการยอมตามพบว่ารายการที่มีค่าน้ำหนักสูงสุดคือทำตัวให้ขึ้นอยู่กับผู้อื่น (.884) ส่วนลักษณะการถูกรอรับเป็นรายการที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด (.744) ด้านการบูรณาการ

Citation : Phanwattana, P. (2024). The Direct, Indirect and Total Influences of Conflict People to Metropolitan

Police Officer 4. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 15-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.30>

รายการที่มีค่าน้ำหนักสูงสุดคือ แสดงออกถึงการประสานกัน (.766) ส่วนรวมเข้าไว้ด้วยกันเป็นรายการที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด (.697) ด้านการใช้อำนาจรายการที่มีค่าน้ำหนักสูงสุดคือ ออกมาตรการทางปกครอง (.911) ส่วนบังคับให้กระทำการใดไม่กระทำใดเป็นรายการที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด (.879) ด้านการประนีประนอมรายการที่มีค่าน้ำหนักสูงสุดคือ แสดงออกไม่ขัดแย้ง (.887) ส่วนสร้างความปรองดองต่อกันเป็นรายการที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด (.834) และตัวแปรหลักหรือความขัดแย้งมีค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ .866

ทั้งนี้ก่อนดำเนินการกิจกรรมเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ต้องตรวจสอบข้อมูลว่าละเมิดข้อสมมติที่กำกับเทคนิควิธีหรือไม่ได้แก่ การกระจายปกติตัวแปรเดียว (Univariate normality) การกระจายปกติหลายตัวแปร (multivariate normality) ความเหมือนกันของการผันแปร (homoscedasticity) ความเป็นเส้นตรง (linearity) เป็นต้น ปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและสถิติพรรณนาที่ใช้วิเคราะห์

ตัวแปร	CONFI	AVOID	COMPL	INTEG	DOMIN	COMPR
CONFI	1.00	.49	.67	.18	.45	.51
AVOID		1.00	.54	.66	.62	.38
COMPL			1.00	.41	.53	.63
INTEG				1.00	.44	.57
DOMIN					1.00	.24
COMPR						1.00
Tolerance	-	.64	.87	.77	.71	.63
VIF	-	1.38	1.16	1.28	1.24	1.32
K-S Test	.13	.08	.06	.11	.08	.07
ค่าต่ำสุด	1	1	1	1	1	1
ค่าสูงสุด	3	5	5	5	5	5
ค่าเฉลี่ย	2.08	3.25	3.47	3.12	2.44	3.56
ค่าเบี่ยงเบนฯ	-.27	.66	.57	.26	.14	.58
ค่าความแปร	.57	.22	.46	.38	.41	.64
ค่าความโค้ง	.89	1.15	.47	.77	.61	.19

หมายเหตุ : ค่า Kaiser-Meyer Olkin (KMO) = 827

จากตารางที่ 2 ตรวจสอบการละเมิดข้อสมมติโดยตรวจการกระจายปกติตัวแปรเดียว (Univariate Normality) ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์สูง (Multicollinearity) มีการกระจายปกติไม่เกิน .75 ทุกตัว พิจารณาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่งและค่า K-S test พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีการกระจายปกติ เมื่อทดสอบ linearity พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับความพึงพอใจของประชาชน (F test = 1.881 มีนัยสำคัญทางสถิติ) ส่วนค่า VIF ปกติมีค่าไม่เกิน 10 และ Tolerance ไม่ต่ำกว่า .10 ไม่มีปัญหา และค่า KMO มากกว่า .5 อยู่ในเกณฑ์ปกติไม่ละเมิดข้อสมมติแต่อย่างใด (Harris, 2022 : 154-168)

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายความขัดแย้ง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2545 ให้คำอธิบาย “ขัดแย้ง” ว่า “ขัด” หมายถึง ไม่ทำตาม ผ่าฝืน ขืนไว้ ส่วน “แย้ง” หมายถึง ไม่ตรงกัน ไม่ลงรอยกัน ต้านไว้ ทานไว้ รวมความแล้ว ความขัดแย้งหมายถึง “สภาพความไม่ลงรอยกัน คือไม่ยอมทำตามและยังมีความต้านทานไว้” ส่วนพจนานุกรมภาษาอังกฤษฉบับ Webster’s English Dictionary กล่าวว่าความขัดแย้ง (Conflict) มาจากรากศัพท์ภาษาละตินว่า Conflictus ซึ่งแปลว่าการต่อสู้ การสงคราม การเป็นปรปักษ์ต่อกัน ความไม่เห็นด้วย ความพยายามที่จะเป็นเจ้าของ การเผชิญหน้าเพื่อมุ่งร้าย การกระทำที่ไปด้วยกัน ไม่ได้ในลักษณะตรงกันข้าม การไม่ถูกกันเมื่อมีความสนใจ ความคิด หรือการกระทำที่ไม่เหมือนกัน

แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง

แนวคิดแบบดั้งเดิม ช่วง ค.ศ. 1930-1940 (The Traditional View) เป็นมุมมองยุคเริ่มแรกที่เชื่อว่าความขัดแย้งทั้งหลายล้วนเป็นสิ่งเลวร้าย ความขัดแย้งจะถูกมองในแง่ลบโดยมองว่าเป็นการสร้างความรุนแรง (Violence) การทำลาย (Destruction) หรือความไร้เหตุผล (Irrationality) ฉะนั้นความขัดแย้งจึงเป็นเรื่องที่เสียหายควรหลีกเลี่ยงให้เกิดขึ้นในองค์กร

แนวคิดเชิงมนุษย์สัมพันธ์ ระหว่างทศวรรษ 1940 – กลางทศวรรษ 1970 (The Human Relations) เป็นมุมมองเชิงมนุษย์สัมพันธ์ที่เชื่อว่า ความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติได้ในทุกกลุ่มหรือทุกองค์กร ความขัดแย้งจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก และไม่อาจสามารถขจัดให้หมดไป และหลายครั้งที่ความขัดแย้งก็ส่งเสริมการทำงานของกลุ่มได้เช่นกัน

แนวคิดแบบนักปฏิสัมพันธ์ (The Interactionist View) หรือ แนวความคิดสมัยใหม่ (Contemporary View) เป็นแนวคิดที่กระตุ้นส่งเสริมให้เกิดความขัดแย้ง แต่ก็ต้องรักษาระดับให้

Citation : Phanwattana, P. (2024). The Direct, Indirect and Total Influences of Conflict People to Metropolitan

Police Officer 4. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 15-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.30>

เพียงพอต่อการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ เพราะความขัดแย้งเพียงเล็กน้อยก็เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ และเกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่

รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง

การหลีกเลี่ยง (Avoiding/Withdrawing) เป็นรูปแบบการจัดการที่ไม่ตอบสนองต่อเป้าหมายของใครเลย หลีกเลี่ยงต่อปัญหาและหลีกเลี่ยงความต้องการ อาจเป็นไปโดยชั่วคราวจนกว่าสถานการณ์จะดีขึ้นหรือถอนตัวอย่างถาวร [คิดถึงตนเองและคิดถึงผู้อื่นน้อย]

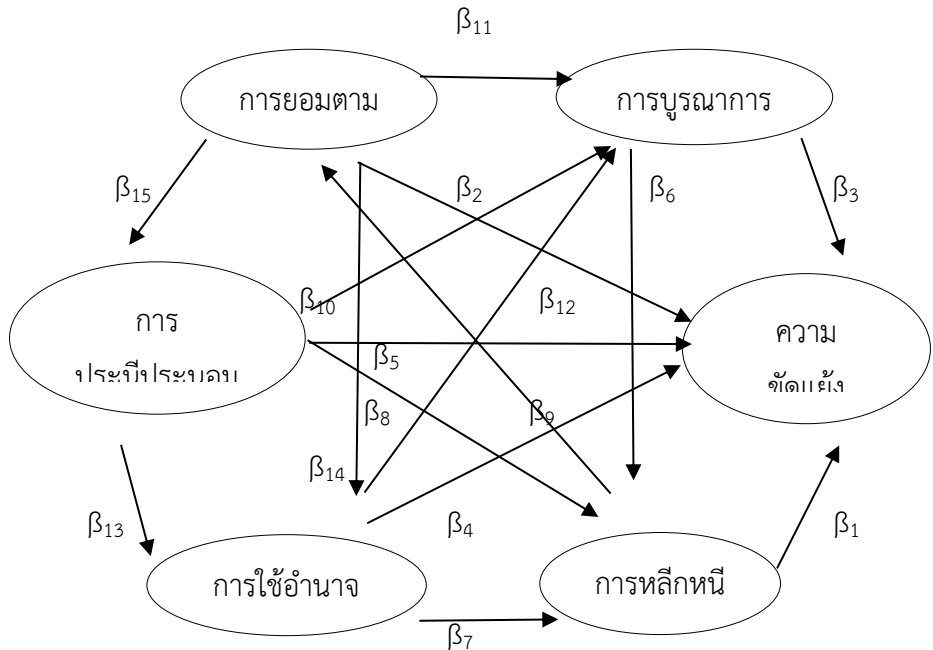
การยอมตาม (Compliance/Obliging) เป็นการยินยอมตอบสนองความพึงพอใจของอีกฝ่าย โดยยอมเสียสละความต้องการของตนเอง [คิดถึงตนเองน้อย และคิดถึงผู้อื่นมาก]

การใช้อำนาจ (Dominating/Competing) เน้นตอบสนองต่อเป้าหมายของตนเองเป็นสำคัญ ใช้อำนาจทุกอย่างที่เห็นว่าเหมาะสมเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองต้องการไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการโต้เถียงหรือตำแหน่งที่สูงกว่า [คิดถึงตนเองมาก และคิดถึงผู้อื่นน้อย]

การประนีประนอม (Compromising) เป็นการหาทางออกที่ทั้งสองฝ่ายยอมรับได้ ยอมให้มากกว่าผู้แข่งขันแต่ไม่ถึงกับเป็นผู้ยอมตาม และเผชิญปัญหามากกว่าผู้หลีกเลี่ยง แต่ไม่ลงลึกในรายละเอียดเท่าผู้ร่วมมือ [คิดถึงตนเองและคิดถึงผู้อื่นปานกลาง]

การบูรณาการ (Integrating/Collaborating) เป็นการพยายามหาทางออกร่วมกับคู่กรณี โดยมุ่งตอบสนองต่อเป้าหมายของทั้งสองฝ่าย ลงลึกในประเด็นปัญหาเพื่อได้ทางออกที่สร้างสรรค์ซึ่งสร้างความพึงพอใจแก่ทั้งคู่ [คิดถึงตนเองและคิดถึงผู้อื่นมาก]

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 ตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ในงานวิจัย

จากภาพที่ 1 พบว่าตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ในงานวิจัยมีทั้งสิ้น 6 ตัวแปร ประกอบด้วยตัวแปรตามคือ ความขัดแย้ง และตัวแปรอิสระอีก 5 ตัว ได้แก่ การหลีกเลี่ยง การยอมรับ การบูรณาการ การใช้อำนาจ และการประนีประนอม โดยตัวแปรทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสิ้น 15 เส้นทางและทุกเส้นทางมีความสัมพันธ์เชิงบวก

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลที่ได้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 พบว่า ประชาชนที่ตกเป็นประชากรเป้าหมายส่วนใหญ่พึงพอใจค่อนข้างมากกับแนวทางการใช้วิธีการยอมรับ ($X = 3.47 / S.D. = 0.57$) และการประนีประนอม ($X = 3.56 / S.D. = 0.58$) ใช้เป็นแนวทางแก้ปัญหาความขัดแย้ง และไม่คอยพึงพอใจนักกับการใช้อำนาจเพื่อลดความขัดแย้ง ($X = 2.44 / S.D. = 0.14$) โดยประชาชนที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เพศชาย (ร้อยละ 55.8) อายุระหว่าง 41-60 ปี (ร้อยละ 46.7) ระดับการศึกษา

Citation : Phanwattana, P. (2024). The Direct, Indirect and Total Influences of Conflict People to Metropolitan

Police Officer 4. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 15-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.30>

ปริญญาตรี (ร้อยละ 48.3) สถานภาพโสด (ร้อยละ 47.5) รายได้ต่อเดือน 30,001 - 45,000 บาท (ร้อยละ 37.5)

ทั้งนี้การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) ประยุกต์กับถดถอยพหุร่วมกับค่าสัมประสิทธิ์ปรับมาตรฐาน (standardized coefficients) ในสมการการวิเคราะห์ เมื่อแทนค่าสัมประสิทธิ์ปรับมาตรฐานจากการวิเคราะห์แบบขั้นตอนลงสมการโครงสร้างจึงปรากฏสมการที่ 1-6 และแบบจำลอง ดังนี้

$$\text{CONFI} = f (.787 \text{ AVOID} + .744 \text{ COMPL} + .857 \text{ INTEG} + .877 \text{ DOMIN} + .868 \text{ COMPR}) \dots\dots\dots(1)$$

$$R = .698 \quad R^2 = .318 \quad F = 13.887 \quad \text{Sig.F} = .000$$

$$\text{AVOID} = f (.552 \text{ INTEG} + .777 \text{ DOMIN} + .611 \text{ COMPR}) \dots\dots\dots(2)$$

$$R = .774 \quad R^2 = .387 \quad F = 14.128 \quad \text{Sig.F} = .001$$

$$\text{COMPL} = f (.656 \text{ AVOID}) \dots\dots\dots(3)$$

$$R = .588 \quad R^2 = .474 \quad F = 13.784 \quad \text{Sig.F} = .000$$

$$\text{INTEG} = f (.881 \text{ COMPR} + .811 \text{ COMPL} + .577 \text{ DOMIN}) \dots\dots\dots(4)$$

$$R = .767 \quad R^2 = .481 \quad F = 14.274 \quad \text{Sig.F} = .001$$

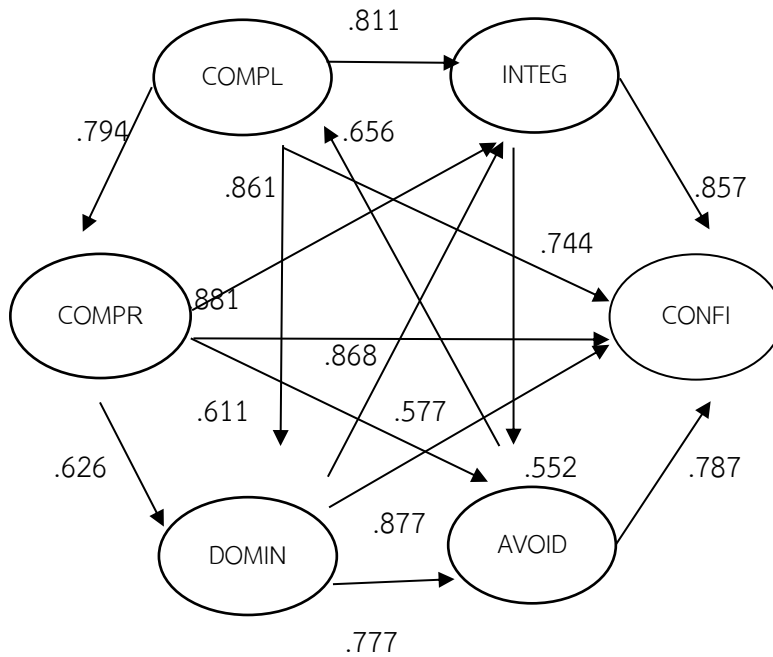
$$\text{DOMIN} = f (.626 \text{ COMPR} + .861 \text{ COMPL}) \dots\dots\dots(5)$$

$$R = .686 \quad R^2 = .517 \quad F = 13.819 \quad \text{Sig.F} = .000$$

$$\text{COMPR} = f (.794 \text{ COMPL}) \dots\dots\dots(6)$$

$$R = .725 \quad R^2 = .477 \quad F = 13.947 \quad \text{Sig.F} = .000$$

ภาพที่ 2 แบบจำลองหลังการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตารางที่ 3 อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของตัวแปรที่มีต่อความขัดแย้ง

อิทธิพลของตัวแปร	ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล		
	ทางตรง	ทางอ้อม	ผลรวม
AVOID, การหลีกเลี่ยง	.787	.456	1.243
COMPL, การยอมตาม	.744	1.525	2.269
INTEG, การบูรณาการ	.857	.434	1.291
DOMIN, การใช้อำนาจ	.877	1.105	1.982
COMPR, การประนีประนอม	.868	1.558	2.426

หมายเหตุ: (1) อิทธิพลทางอ้อม AVOID, การหลีกเลี่ยงได้จาก $(.656 \times .811 \times .857) = .456$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $.787 + .456 = 1.243$ (2) อิทธิพลทางอ้อม COMPL, การยอมตามได้จาก $(.811 \times .857) + (.861 \times .777 \times .787) + (.794 \times .626 \times .777 \times .787) = 1.525$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $.744 + 1.525 = 2.269$ (3) อิทธิพลทางอ้อม INTEG, การบูรณาการได้จาก $(.552 \times .787) = .434$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $.857 + .434 = 1.291$ (4) อิทธิพลทางอ้อม DOMIN, การใช้อำนาจได้จาก $(.777 \times .787) + (.577 \times .857) = 1.105$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $.877 +$

Citation : Phanwattana, P. (2024). The Direct, Indirect and Total Influences of Conflict People to Metropolitan

Police Officer 4. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 15-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.30>

$1.105 = 1.982$ (5) COMPR, การประนีประนอมได้จาก $(.626 \times .777 \times .787) + (.611 \times .787) + (.811 \times .857) = 1.558$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $.868 + 1.558 = 2.426$

จากตารางที่ 3 พบว่า การใช้อำนาจมีอิทธิพลทางตรงต่อความขัดแย้งมากที่สุด (.877) รองลงมาไล่เรียงอีก 2 ลำดับคือ การประนีประนอม และการบูรณาการลำดับท้าย ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความขัดแย้งมากที่สุดคือ การประนีประนอม (1.558) รองลงมาไล่เรียง 2 ลำดับคือ การยอมตามและการใช้อำนาจ ขณะเดียวกันการประนีประนอมก็มีอิทธิพลผลรวมมากที่สุดต่อความขัดแย้ง (2.426) รองลงมาไล่เรียง 2 ลำดับคือ การยอมตาม และการใช้อำนาจ จึงสามารถสรุปความเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ได้ความว่าการใช้อำนาจเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความขัดแย้งมากที่สุด ส่วนการประนีประนอมมีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมต่อความขัดแย้งมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การที่การใช้อำนาจมีอิทธิพลทางตรงมากที่สุดต่อความขัดแย้งนั้นอาจเพราะอำนาจเป็นความน่าจะเป็นที่บุคคลหนึ่งซึ่งมีสัมพันธภาพกับท้องถิ่นในสังคมกับบุคคลอื่นในลักษณะที่สามารถทำให้ความมุ่งมาดปรารถนาของตนเป็นผลได้โดยปราศจากการต่อต้าน อำนาจที่เกี่ยวข้องกับตำรวจในแง่ของบุคคลแบ่งพิจารณาตามแต่มุมมอง เช่น 1. อำนาจหน้าที่เชิงกฎหมาย (Legal Authority) ที่เกิดจากการมีกฎหมายกำหนดให้มี 2. อำนาจหน้าที่แบบทางการ (Formal Authority) เป็นอำนาจตามที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องในตำแหน่ง กฎหรือระเบียบ 3. อำนาจหน้าที่เชิงหน้าที่ (Functional Authority) เป็นอำนาจที่เกิดจากหน้าที่ที่บุคคลกระทำหรือจากความสามารถของตัวบุคคล (Özden, 2023 : 559-580) แต่การใช้อำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับตำรวจต้องเป็นไปโดยชอบตามกฎหมาย รักษาความสงบเรียบร้อยตามแบบตำรวจมีอาชีพ เกณฑ์พิจารณาการใช้อำนาจในหน้าที่จะมีประสิทธิภาพหรือไม่ มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะควบคุมการออกกฎระเบียบที่จะพิทักษ์ผลประโยชน์ของตน และความสามารถที่จะควบคุมการลงโทษและใช้การควบคุมนี้พิทักษ์ผลประโยชน์ของตน (Modise, 2023 : 2389-2391) ซึ่งตำรวจที่ให้บริการประชาชนบนสถานีตำรวจที่เรียกว่าพนักงานสอบสวนมีหน้าที่หลักในการบังคับใช้กฎหมายโดยไม่ได้มีหน้าที่ชัดเจนในการปกป้องบุคคลใด ต้องใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งตนตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่กำหนดให้มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน อำนาจการ สั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบติดตาม และประเมินผลด้านการสอบสวนคดีอาญา การมีความเห็น การให้ความเห็นชอบเพื่ออำนวยความสะดวก

Citation : พิชศาล พันธุ์วัฒนา. (2567). อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่

ตำรวจนครบาล 4. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 15-34; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.30>

ยุติธรรมให้แก่ประชาชนในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาให้บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในเขตอำนาจการรับผิดชอบหรือพื้นที่ปกครองของสถานีตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2566) ดังนั้นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับประชาชน ตำรวจควรใช้อำนาจของตนในเชิงบวกตัวอย่างเช่นการใช้อำนาจโดยยึดหลักประนีประนอม การไกล่เกลี่ย การเจรจาต่อรอง เป็นต้น (สีดา สนศรี, 2564 : 245-256; เอื้องฟ้า เขากลม เจนจิรา จันทร์อินทร์ และศิริรักษ์ ยกเส็ง, 2566 : 137-146)

ส่วนการที่การประนีประนอมมีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมมากที่สุดต่อความขัดแย้งนั้น เนื่องจากประนีประนอมเป็นการลดความขัดแย้งที่มีลักษณะของการยอมผ่อนปรนผ่อนผัน แสดงออกไม่ขัดแย้ง สร้างความปรองดองต่อกัน หาทางออกร่วมกับคู่กรณี โดยที่การบริหารความขัดแย้งด้วยวิธีการประนีประนอมเป็นวิธีแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยการพบกันครึ่งทางระหว่างความต้องการของทั้งสองฝ่าย คำนึงถึงเป้าหมายส่วนตนและสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นในระดับปานกลาง แสวงหาการประนีประนอม ความเห็นพ้องกันเป็นเอกฉันท์ พร้อมและเต็มใจที่จะสละวัตถุประสงค์และสัมพันธ์ภาพบางส่วนเพื่อหาข้อตกลงร่วมที่ดี และควรตั้งอยู่ภายใต้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่จะทำให้เกิดความพอใจของทุกฝ่ายมากที่สุดและนำไปสู่การลดความขัดแย้ง (สิญจนาคนาคพิน และวิลาวัณย์ สมบูรณ์, 2562 : 21-47) หลักพุทธสันติวิธีที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้ประนีประนอมในคดีอาญาต้นแบบโดยพุทธสันติวิธีที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคือ หลักไตรสิกขาที่ประกอบด้วยอริสสิกขา อธิจิตสิกขา และอริปัญญาสิกขา หรือศีล สมาธิ ปัญญา โดยหลักพุทธสันติวิธีนี้ทำให้เกิดการพัฒนาผู้ประนีประนอมทั้งด้านคุณลักษณะภายในและคุณลักษณะภายนอก โดยที่คุณลักษณะผู้ประนีประนอมตามหลักพุทธสันติวิธี 11 ประการคือ 1) การเป็นผู้มีอุดมการณ์ศรัทธาต่องานผู้ประนีประนอม 2) เป็นผู้ที่มีสันติภายในใจเป็นกลาง 3) เป็นผู้ที่มีความรู้ในหน้าที่ 4) มีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหาด้วยปัญญา 5) เป็นนักฟังอย่างมีอาชีพ 6) สามารถสนทนาอย่างสร้างสรรค์ 7) มีความเป็นกลางปราศจากอคติ 4 8) เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างศีลธรรม 9) เป็นผู้พร้อมเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 10) มีความเป็นมิตรและจริงใจต่อคู่ความทั้งสองฝ่าย และ 11) เป็นผู้ฉลาดในการสร้างสัมพันธ์ โดยคุณลักษณะของผู้ประนีประนอมในคดีอาญาต้นแบบโดยพุทธสันติวิธีมีผลลัพธ์ที่เกิดใน 4 ด้าน คือ 1) บุคลิกงดงาม (Beautiful Personality) หมายถึงบุคคลมีทัศนคติที่ดี เป็นผู้ปฏิบัติดี คิดดี วาจาไพเราะน่าฟัง จิตใจอ่อนโยน สติตั้งมั่นศรัทธาในความดี มีความซื่อสัตย์ 2) พฤติกรรมเหมาะสม (Appropriate Behavior) หมายถึงบุคคลผู้วางตนดี เหมาะสม รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน มีความเป็นกลาง เข้าใจผู้อื่น สามารถสร้างความไว้วางใจ สร้างความศรัทธา สร้างความเชื่อ

Citation : Phanwattana, P. (2024). The Direct, Indirect and Total Influences of Conflict People to Metropolitan

Police Officer 4. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 15-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.30>

มันในการทำหน้าที่ให้แก่คู่ความผู้เกี่ยวข้องและองค์กร 3) มันคงเมตตา (Stable Kindness) หมายถึงบุคคลที่มีภาวนาเป็นเลิศจนเกิดความมั่นคงของสติ มีพลังจิตหยั่งลึก สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง ควบคุมอารมณ์ผู้อื่น ควบคุมสถานการณ์ไม่มีความอ่อนไหวกับสิ่งหลอกล่อให้ไปในทางมิชอบ มีความเมตตา 4) พัฒนาตื่นรู้ (Developmental Awareness) หมายถึงบุคคลผู้มีจิตใจเบิกบาน ปฏิบัติดี วางตนดีรู้บทบาทหน้าที่ มีความรู้ มีความซื่อสัตย์ มีภาวนาเป็นเลิศ เกิดการตื่นรู้ มีสติ มีขันติ เกิดสันติภายในจนประจักษ์สู่สายตาภายนอก เกิดความสว่างทางปัญญาอรอบรู้ รู้ปัญหา รู้สาเหตุ รู้วิธีการแก้ รู้ทางออกของปัญหา สามารถอบรมบ่มเพาะตนเองและผู้อื่นได้ (อภิณะภา ไส้ไหม พระปราโมทย์ วาทโกวิโท และอดุลย์ ชันทอง, 2566 : 1160-1172) สรุปความการประนีประนอมได้ว่าตำรวจผู้ปฏิบัติงานควรใช้หลักประนีประนอมให้มากในการเจรจากับประชาชน ผู้รับบริการเพราะเป็นหลักที่มีลักษณะของการยอมผ่อนปรนผ่อนผัน แสดงออกในลักษณะของการไม่ขัดแย้ง ช่วยลดความขัดแย้งในการเจรจาหรือประสานงานระหว่างตำรวจกับประชาชนผู้รับบริการ ทั้งนี้กรณีตำรวจใช้หลักพุทธสันติวิธีจักส่งผลเชิงบวกต่อความขัดแย้งเป็นอย่างยิ่ง

สรุปข้อค้นพบเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ได้ความว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยมากกับแนวทางการใช้วิธีการยอมตามและการประนีประนอมเป็นแนวทางแก้ปัญหาความขัดแย้งและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการใช้อำนาจเพื่อลดความขัดแย้ง ส่วนข้อค้นพบเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 สรุปความได้ว่าการใช้อำนาจเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความขัดแย้งมากที่สุด ส่วนการประนีประนอมมีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมต่อความขัดแย้งมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ให้บริการประชาชนบนสถานีตำรวจจำต้องหลีกเลี่ยงการใช้ อำนาจเกินขอบเขตระหว่างการให้บริการประชาชน ต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ ตำรวจที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด กรณีเกิดข้อขัดแย้งกับประชาชน เจ้าหน้าที่ตำรวจควรเลือกใช้ วิธีการประนีประนอมเป็นวิธีการแรกเพื่อลดหรือขจัดความขัดแย้งนั้น

1.2 ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ให้บริการประชาชนบนสถานี ตำรวจต้องกำชับกำกับดูแลการปฏิบัติงานควบคู่กับตรวจสอบติดตามประเมินผลการปฏิบัติโดยให้ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านการให้บริการประชาชนใช้อำนาจตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดใน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับโดยต้องยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

Citation : พิษศาล พันธุ์พัฒนา. (2567). อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่

ตำรวจนครบาล 4. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 15-34; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.30>

1.3 สถานีตำรวจควรพัฒนาระบบช่องทางการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่าปัจจุบันกรณีเกิดข้อขัดแย้ง รวมทั้งจัดประชาสัมพันธ์เผยแพร่ทั้งช่องทางออนไลน์และออฟไลน์เพื่อกระจายข้อมูลช่องทางการร้องเรียนไปสู่ประชาชน สังคมได้อย่างกว้างขวาง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการจัดการความขัดแย้งบริบทอื่นที่ไม่ปรากฏในงานเพื่อขยายองค์ความรู้

2.2 ควรศึกษาประเด็นเดียวกันนี้แต่ใช้สถานที่แตกต่างกัน เช่น ศึกษากองบังคับการตำรวจนครบาลอื่น เช่น บก.น.1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9 หรือศึกษาหน่วยงานตำรวจอื่น ๆ เช่น กองบังคับการตำรวจจราจร กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดหรือกองบัญชาการตำรวจไซเบอร์ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาความขัดแย้งในเชิงเปรียบเทียบเสมือนทวนซ้ำเพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัย หรือทำการศึกษาในบริบทเดียวกันแต่เปลี่ยนช่วงเวลาศึกษา

2.4 ควรศึกษาโดยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นตัวหลักดำเนินงาน มุ่งหวังได้ข้อมูลในเชิงกว้างรายละเอียดมากกว่าการใช้การศึกษาเชิงปริมาณเป็นตัวนำขับเคลื่อน

เอกสารอ้างอิง (References)

- ธันสถา โรจนตระกูล. (2562). การจัดการความขัดแย้งเชิงสร้างสรรค์. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 6(2) : 14-27.
- ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติเรื่อง การกำหนดหน่วยงานและเขตอำนาจการรับผิดชอบหรือเขตพื้นที่การปกครองของส่วนราชการ (ฉบับที่ 29) พ.ศ.2563. (2563). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 177 ตอนพิเศษ 205 ง. หน้า 151-162.
- ศรีเสด็จ กองแกน. (2566). การจัดการความขัดแย้ง. *วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่*. 1(2) : 36-49.
- สิญาธร นาคพิน และวิลาวัณย์ สมบูรณ์. (2562). การบริหารความขัดแย้งในองค์กรภาครัฐยุคประเทศไทย 4.0. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 6(2) : 21-47.
- สีดา สนศรี. (2564). การจัดการความขัดแย้ง: ความเข้าใจพื้นฐานและกรณีศึกษา. *วารสารการเมืองและการปกครอง*. 11(2) : 245-256.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2566). **แผนปฏิบัติการราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติราย 5 ปี พ.ศ. 2566 -2570**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.

สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร. (2566). การแบ่งพื้นที่เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://office2.bangkok.go.th/ard/?Page_id=4048. สืบค้น 26 ธันวาคม 2566.

สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ. (2566). **สรุปผลการประเมินการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ ปีงบประมาณ 2565**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.

อาภาสิริ สุวรรณานนท์ และฉัตรชัย มหาคีตา. (2562). การประเมินประสิทธิผลของสถานีตำรวจและความเชื่อมั่นของประชาชนในการปฏิบัติการตำรวจปี 2560. **วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย**. 11(3) : 159-181

อภิณะฎา ไส้ไหม พระปราโมทย์ วาทโกวิโท และอดุลย์ ชันทอง. (2566). รูปแบบการพัฒนาผู้ประนีประนอมในคดีอาญาต้นแบบโดยพุทธสันติวิธี. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**. 11(3) : 1160-1172.

เอื้องฟ้า เขากลม เจนจิรา จันท์อินทร์ และศิริรักษ์ ยกเส้ง. (2566). การจัดการความขัดแย้งของบุคลากร องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช. **วารสารสักทอง**. 29(1) : 137-146.

Harris, J.E. (2022). Application of Path Analysis and Structural Equation Modeling in Nutrition and Dietetics. **Journal of the Academy of Nutrition and Dietetics**. 121(11) : 154-168.

Hilaire, J.S. (2023). **Managing Policy and Reform in an Era of American Police Conflict Who Will Guard the Guardians?**. New York, NY.

Kundi, Y.M., Badar, K., Sarfraz, M., & Ashraf, N. (2023). Interpersonal conflict as a barrier to task performance: the mediating role of workplace deviance and the moderating role of emotional intelligence. **International Journal of Conflict Management**. 34(1) : 67-80.

Liao, Q., & Pandeli, J. (2023). When workplace humour turns into conflict: exploring HR practices in the case of conflict management, **Employee Relations**. 45(5) : 1275-1298.

- Modise, M.J. (2023). Realizing the goals of law and order, Police authority and increasing police professionalism. **International Journal of Innovative Science and Research Technology**. 5(3) : 2389-2391.
- Nyimbili, F., & Nyimbili, L. (2024). Types of Purposive Sampling Techniques with Their Examples and Application in Qualitative Research Studies. **British Journal of Multidisciplinary and Advanced Studies**. 5(1) : 90-99.
- Owsiak, A., Diehl, P.F., & Goertz, G. (2023). Managing complexity: addressing the civil conflict component of international-civil militarized conflicts (I-CMCs). **International Journal of Conflict Management**. 35(1) : 192-214.
- Özden, M. (2023). Active participation or legal obligation? A qualitative study of the effectiveness of participatory methods designed for local participation. **Quality & Quantity**. 58 : 559–580.
- Roebianto, A., Savitri, L., Sriyanto, A.S., & Syaiful, L.A. (2023). Content validity: Definition and procedure of content validation in psychological research. **TPM – Testing**. 30(1) : 5-18.
- Shahzadi, S., & Sallah, M. (2023). Relationship between conflict types and conflict management strategies during online teaching: A co-relational study. **Journal of Development and Social Sciences**. 4(3) : 403–411.
- U.S. Department of Health and Human Services. (2022). **The Belmont Report: Ethical Principles and Guidelines for the Protection of Human Subjects of Research**. [Online]. Available : <https://www.hhs.gov/ohrp/regulations-and-policy/belmont-report/index.html>. Retrieved 27 December 2023.

Citation : Phanwattana, P. (2024). The Direct, Indirect and Total Influences of Conflict People to Metropolitan

Police Officer 4. **Journal of Academic Surindra Rajabhat**. 2(5) : 15-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.30>

Citation : พิษศาล พันธุ์วัฒนา. (2567). อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่

ตำรวจนครบาล 4. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 15-34; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.30>

การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์
Strategic Management for Developing a Mathematics
Curriculum to Support Changes in the Artificial Intelligence Era

อนุชิต ลิ่วธนพนธ์^{1*} ประเวศ เวชชะ² และสุวดี อุปปินใจ³
Anuchit Liathanaphon^{1*}, Prawet Wetcha² and Suwadee Ouppinjai³

Received : March 17, 2024; Revised : September 21, 2024; Accepted : September 23, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ 1) ออกแบบการวิจัยโดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานประเภทลำดับต่อเนื่องเชิงอธิบาย 2) เทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม และ 3) การหาฉันทามติ โดยมีผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ผลการศึกษาพบว่า ต้องมีการประเมินสภาวะการณ์ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ การกำหนดแผนงานโครงการ และการกำหนดแผนที่ยุทธศาสตร์ ซึ่งได้กำหนดแผนที่ยุทธศาสตร์ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ทั้ง 4 ด้าน ภายใต้ทฤษฎีการบริหาร Balance Scorecard (BSC) ใน 4 มิติ ประกอบด้วย มิติที่ 1 ด้านประสิทธิผล มิติที่ 2 ด้านคุณภาพการให้บริการ มิติที่ 3 ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และ มิติที่ 4 ด้านการพัฒนาองค์กร มิติทั้ง 4 มิติแสดงถึง

¹⁻³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย; Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : 658914045@crru.ac.th

Citation : Liathanaphon, A., Wetcha, P. & Ouppinjai, S. (2024). Strategic Management for Developing a

ความเชื่อมโยงไปสู่ความสำเร็จ การบรรลุเป้าหมาย และการบรรลุวิสัยทัศน์ของการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์

คำสำคัญ (Keywords) : ยุคปัญญาประดิษฐ์, การบริหารจัดการหลักสูตร, กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์, การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์

Abstract

This research aimed to propose strategic management for developing the mathematics curriculum to accommodate the changes of the Artificial Intelligence Era. It was a participatory research project using the community as a base. The researcher 1) designed the research by employing a mixed-methods approach with sequential phases, 2) utilized techniques for participatory planning processes, and 3) facilitated consensus-building. The research participants included school administrators, teachers, students, parents, community leaders, basic education school committees, and curriculum management committees. The study found that it was necessary to assess the situation, define the vision, mission, goals, strategic issues, project work plans, and develop strategic maps. These strategic maps were designed following the new public management approach in all four aspects under the Balanced Scorecard (BSC) theory in four dimensions: 1) the performance perspective, 2) the service quality perspective, 3) the operational efficiency perspective, and 4) the organizational development perspective. These four dimensions demonstrated the linkage to success, goal achievement, and the fulfillment of the vision for managing the mathematics curriculum learning area to accommodate the changes of the Artificial Intelligence Era.

Keywords : Artificial Intelligence Era, Curriculum Management, Mathematics Curriculum, Strategic Management

Citation : อนุชิต ลีวัฒนพันธ์, ประเวศ เวชชะ และสุวดี อุปปินใจ. (2567). การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์. วารสารราชภัฏสุรินทร์

วิชาการ. 2(5) : 35-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.31>

บทนำ (Introduction)

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้กลายเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน (Disruption) ในทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การทำงาน และการดำเนินชีวิตประจำวัน (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2563 : 15-17) การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อระบบการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา

ในบริบทของประเทศไทย การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในยุค AI เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพในการแข่งขันในระดับสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : 3-5) การปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาคณิตศาสตร์ จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน

วิชาคณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงตรรกะ การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในยุค AI (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564 : 8-10) นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้และพัฒนาเทคโนโลยี AI ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์ให้สอดคล้องกับความต้องการในยุค AI จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำเป็นต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจาก AI และเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน (วิจารณ์ พานิช, 2565 : 42-45) นอกจากนี้ การบูรณาการเทคโนโลยี AI เข้าไปในกระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ ก็เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงในยุค AI นั้น ยังคงเป็นความท้าทายที่สำคัญสำหรับระบบการศึกษาไทย ทั้งในด้านการออกแบบเนื้อหา การพัฒนาวิธีการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2564 : 78-80) ดังนั้น จึงมี

Citation : Liothanaphon, A., Wetcha, P. & Ouppinjai, S. (2024). Strategic Management for Developing a

Mathematics Curriculum to Support Changes in the Artificial Intelligence Era. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 35-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.31>

ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง "การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์" โดยมุ่งหวังที่จะนำเสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์ที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายในยุค AI ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและการทำงานในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพและระดับคุณภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในปัจจุบัน
2. เพื่อวิเคราะห์เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. เพื่อสังเคราะห์ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์
4. เพื่อพัฒนาและนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยออกแบบการวิจัยแบบลำดับต่อเนื่องเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design) ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ นอกจากนี้ ยังนำเทคนิคการวิจัยแบบมีส่วนร่วมมาประยุกต์ใช้ โดยใช้แนวคิดการวิจัยที่มีชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Participatory Research: CBPR) เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย

Citation : อนุชิต ลีธนนนท์, ประเวศ เวชชะ และสุวดี อุปปินใจ. (2567). การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์. วารสารราชภัฏสุรินทร์

วิชาการ. 2(5) : 35-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.31>

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะเวลา ดังนี้

ระยะที่ 1: การวิจัยเชิงปริมาณ

ในระยะแรก ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล แบบสอบถามจะถูกออกแบบเพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในปัจจุบัน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตร

ระยะที่ 2: การวิจัยเชิงคุณภาพ

หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อขยายความและอธิบายผลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Workshop) ซึ่งจะใช้เทคนิค AIC (Appreciation-Influence-Control) เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันวิเคราะห์ และเสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยประกอบด้วยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในโรงเรียนบ้านแม่สองโน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และศึกษานิเทศก์

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณจะถูกสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้ตัวแทนจากทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้อง ส่วนผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพจะถูกเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตร

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านพื้นที่วิจัย

ผู้วิจัยกำหนดใช้โรงเรียนบ้านแม่สองโน ต.ป่าซาง อ.แม่จัน จ.เชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เป็นพื้นที่วิจัย เนื่องจากผู้วิจัยเป็นบุคลากรในพื้นที่วิจัย ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนในพื้นที่วิจัย และมีความคุ้นเคยกับพื้นที่วิจัยเป็นอย่างดี พบว่า หลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีความจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาหลักสูตร
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire): ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับสภาพการ
บริหารจัดการหลักสูตรและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตร

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Guide): ใช้สำหรับการ
สัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อขยายความและอธิบายผลการวิจัยเชิงปริมาณ

แนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop Guidelines): ใช้สำหรับการจัดประชุม
เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เทคนิค AIC

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ: วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อมูลเชิงคุณภาพ: วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการ
วิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Analysis)

ตารางที่ 1 การออกแบบการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตรกลุ่ม
สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์

คำถามการวิจัย	วิธีการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล
1. สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีสภาพเป็นอย่างไรและมีคุณภาพอยู่ในระดับใด				
1.1 คุณภาพผู้เรียน	วิจัยเชิง ปริมาณ	1. แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์วิชา คณิตศาสตร์ 2.) แบบบันทึกคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของ 3. แบบบันทึกผลการทดสอบ ระดับชาติ (NT , O-Net)	แหล่งทุติยภูมิ 1. แบบวัด ปพ.5 วิชา คณิตศาสตร์ ของ โรงเรียนบ้านแม่สลอง ใน 2. ผลการทดสอบ ระดับชาติ สทศ. (NT, O-Net)	1. ค่าเฉลี่ย (Mean) 2. ร้อยละ
1.1.1 ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้				
1.1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์				
1.1.3 ผลการทดสอบระดับชาติ				

Citation : อนุชิต ล้วนพันธ์, ประเวศ เวชชะ และสุวดี อุปปินใจ. (2567). การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์. วารสารราชภัฏสุรินทร์

วิชาการ. 2(5) : 35-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.31>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถามการวิจัย	วิธีการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
1.2 การบริหารจัดการหลักสูตร 1.2.1 หลักการบริหารจัดการหลักสูตร 1.2.2 กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร	วิจัยเชิงปริมาณ	1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการหลักสูตร 2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร	แหล่งปฐมภูมิ ผู้บริหาร ครู	1. ค่าเฉลี่ย 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1.3 การมีส่วนร่วม	วิจัยเชิงปริมาณ	แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการหลักสูตร	แหล่งปฐมภูมิ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร	1. ค่าเฉลี่ย 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เหตุปัจจัยสำคัญอะไรบ้าง ที่มีผลต่อคุณภาพ การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์				
2.1 เหตุปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม กฎหมาย 2.2 เหตุปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ โครงสร้าง ระบบการปฏิบัติงาน บุคลากร ทักษะ ความรู้ รูปแบบการบริหารจัดการ ค่านิยมร่วม	การวิจัยเชิงคุณภาพ	1. สัมภาษณ์เชิงลึก	แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ผู้บริหาร ครู	1. การวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis) 2. นำเสนอแผนภูมิ ก้างปลา (Fishbone Diagram)
		2. สทนากลุ่ม	แหล่งปฐมภูมิ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา	

Citation : Liothanaphon, A., Wetcha, P. & Ouppinjai, S. (2024). Strategic Management for Developing a

Mathematics Curriculum to Support Changes in the Artificial Intelligence Era. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 35-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.31>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถามการวิจัย	วิธีการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ที่ตอบสนองต่อการบริหารจัดการหลักสูตร เมื่อเทียบเคียงกับประเทศนิวซีแลนด์ ควรเป็นอย่างไร				
3.1 การบริหารจัดการหลักสูตรของประเทศ นิวซีแลนด์	1.การวิจัยเชิงคุณภาพ ; การวิจัยเอกสาร	1.แบบวิเคราะห์เอกสาร	แหล่งทุติยภูมิ 1. Web Site: https://www.tki.org.nz/	การวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis)
3.2 การบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียนบ้านแม่สองในเทียบเคียงกับโรงเรียนในประเทศนิวซีแลนด์	(Documentary Research)	แบบบันทึกผลการเปรียบเทียบโดย Benchmarking	แหล่งทุติยภูมิ 1. Web Site: https://www.tki.org.nz/ แหล่งปฐมภูมิ ผู้บริหาร ครู	ตารางผลการเปรียบเทียบ
4. การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ ควรเป็นอย่างไร				
4.1 วิสัยทัศน์ 4.2 พันธกิจ 4.3 เป้าหมาย 4.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ 4.5 แผนงานโครงการ 4.6 แผนที่ยุทธศาสตร์	1. การวิจัยเชิงคุณภาพ	1. การจัดประชุมแบบมีส่วนร่วม (AIC) เรื่องมองอดีต ทบทวนปัจจุบัน สานฝันสู่อนาคต ของการบริหารจัดการหลักสูตรในยุคปัญญาประดิษฐ์	แหล่งปฐมภูมิ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน คณะกรรมการ สถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร	1. การวิเคราะห์เนื้อหา 2. การสังเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย (Research Results)

1. สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มการเรียนรู้คณิตศาสตร์

1.1 คุณภาพผู้เรียน ด้านสมรรถนะทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า ในภาพรวมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 อยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2563 - 2565 พบว่า อยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม จากการศึกษาสภาพผลการทดสอบระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาคณิตศาสตร์ ปี

Citation : อนุชิต ลีวัฒนพันธ์, ประเวศ เวชชะ และสุวดี อุปินใจ. (2567). การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์. วารสารราชภัฏสุรินทร์

วิชาการ. 2(5) : 35-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.31>

การศึกษา 2563 – 2565 พบว่า อยู่ในระดับคุณภาพ พอใช้ และจากการศึกษาสภาพผลการทดสอบระดับชาติ (O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาคณิตศาสตร์ ปีการศึกษา 2563 – 2565 พบว่า อยู่ในระดับคุณภาพ ดี

1.2 การบริหารจัดการหลักสูตร ด้านหลักการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมของผู้บริหารและครู อยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก ด้านกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมของผู้บริหารและครู อยู่ในระดับคุณภาพ ดี

1.3 การมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก ด้านการมีส่วนร่วมของครู พบว่า อยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน พบว่า อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ด้านการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน พบว่า อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า อยู่ในระดับคุณภาพ ดี

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เหตุปัจจัยภายนอกที่สนับสนุน นโยบายและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชน เทคโนโลยีสารสนเทศ การสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การจัดการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ การระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และองค์กรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาหลักสูตร

เหตุปัจจัยภายนอกที่อุดหนุน การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่ส่งผลต่อแนวทางการบริหารหลักสูตร ขาดการสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ลดโอกาสในการมีส่วนร่วม ปัญหาฝุ่นควันข้ามแดนกระทบต่อการมีส่วนร่วม

เหตุปัจจัยภายในที่สนับสนุน คุณภาพของครู การบริหารจัดการของสถานศึกษา และสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาตนเองของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ มีการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษามีรูปแบบการบริหารที่ส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียน การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการบริหารจัดการหลักสูตรด้วยยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ และเป้าหมายที่ชัดเจน โครงสร้างการบริหารงานที่สอดคล้องกับการบริหารหลักสูตร

เหตุปัจจัยภายในที่ผู้จัดตั้ง ขาดกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ขาดระเบียบ แนวทางปฏิบัติที่มีคุณภาพ ขาดระบบประเมินผลที่มีคุณภาพ การสื่อสารภายในองค์กรและระหว่าง องค์กรที่ไม่ทั่วถึง บุคลากรไม่เพียงพอและการโยกย้ายบุคลากรบ่อยครั้งทำให้การบริหารไม่ต่อเนื่อง

3. ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงยุคปัญญาประดิษฐ์

3.1 ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ด้านคุณภาพผู้เรียนเทียบเคียงกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

จากการศึกษา ต้องการให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงขึ้น ผู้เรียนนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันมีทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีสมรรถนะหลักของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด มีความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน ส่งเสริมทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจบการศึกษาออกไปอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถเปลี่ยนผ่านจากระดับ ประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษาเพื่อการศึกษาที่ต่อเนื่องและมีคุณภาพ อีกทั้งสามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3.2 ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร โรงเรียนบ้านแม่สลองใน เทียบเคียงกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

การวางแผน (P) พบว่า ควรวางแผนการจัดโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับ สมรรถนะหลักและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน รวมถึงการวางแผนโครงสร้างบุคลากร ผู้รับผิดชอบในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ การดำเนินการ (D) พบว่า จำเป็นต้องมีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อประเด็นท้าทาย การสนับสนุน (S) พบว่า ควรมีการ แต่งตั้งคณะทำงานด้านการบริหารหลักสูตร พัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จัดสรรทรัพยากรการศึกษาอย่างเพียงพอ และผู้บริหารสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน การนิเทศและการติดตาม (S) พบว่า ควรกำหนดแนวทางการนิเทศและการติดตามประเมินอย่างมี ประสิทธิภาพ รวมถึงการนิเทศแบบมีระบบและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนดเป้าหมายและ จุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมิน (A) ควรมีการประเมินครูผู้สอนด้วย วัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน และประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการรวบรวม วิเคราะห์ และตีความข้อมูลอย่างเป็นระบบ

Citation : อนุชิต ลีธวนนท์, ประเวศ เวชชะ และสุวดี อุปินใจ. (2567). การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงยุคปัญญาประดิษฐ์. วารสารราชภัฏสุรินทร์

วิชาการ. 2(5) : 35-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.31>

3.3 ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตร โรงเรียนบ้านแม่สลองโน เทียบเคียงกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และ คณะกรรมการทุกด้าน ในกระบวนการพัฒนาและดำเนินการหลักสูตร ส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความรู้ของครูและผู้บริหารในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และส่งเสริมบทบาทที่เข้มงวดในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มเกี่ยวข้อง

4. การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์

ทบทวนสิ่งเดิมกำหนดสิ่งใหม่ โดยการพิจารณาการบรรลุความสำเร็จของสถานศึกษา ให้เกิดความสมดุล ทั้งด้านประสิทธิผล ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการและด้านการพัฒนาองค์กร โดยความสมดุลทุกด้านจะต้องมี วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการ และแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) จากการวิเคราะห์สภาพการณ์ภายนอก โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบจากปัจจัยภายนอก (PESTEL Analysis) และวิเคราะห์สภาพการณ์ภายในวิเคราะห์การบริหารจัดการองค์กรของ (McKinney 7-S Framework) ได้มาซึ่งวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านแม่สลองโน

1. วิสัยทัศน์ “หลักสูตรคณิตศาสตร์ที่ส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด สามารถเชื่อมโยงหรือประยุกต์ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์จริง เพื่อเตรียมพร้อมให้เป็นพลเมืองที่เข้าใจและพร้อมสำหรับยุคปัญญาประดิษฐ์”

2. พันธกิจ 1) พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดอย่างสร้างสรรค์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงหรือประยุกต์ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์จริง โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามโดยใช้เทคโนโลยี 4) ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง 5) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์

Citation : Liothanaphon, A., Wetcha, P. & Ouppinjai, S. (2024). Strategic Management for Developing a

Mathematics Curriculum to Support Changes in the Artificial Intelligence Era. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 35-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.31>

3. เป้าหมาย 1) ผู้เรียนมีทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดอย่างสร้างสรรค์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด 2) ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงหรือประยุกต์ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ในสถานการณ์จริง โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา 3) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามโดยใช้เทคโนโลยี 4) ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ได้รับการพัฒนาทักษะและความรู้ที่ทันสมัย เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในอนาคต 5) ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ 1) การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในคณิตศาสตร์ โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของผลการเรียนรู้ 2) การพัฒนาองค์ความรู้ผ่านการฝึกอบรมครูและการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีอย่างมีสติและเข้าใจ การประยุกต์ใช้ในยุคปัญญาประดิษฐ์ 3) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้และการสอน 4) การสร้างโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีในการจัดการทรัพยากรการศึกษาและการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนรู้

5. แผนงานโครงการ

แผนงานโครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 โครงการบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในกระบวนการเรียนการสอน โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ทันสมัย โครงการสนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยี โครงการสร้างโอกาสและการเข้าถึงเทคโนโลยีสำหรับนักเรียน โครงการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่เป็นส่วนร่วมของชุมชน โครงการพัฒนาระบบการประเมินที่ใช้เทคโนโลยี AI โครงการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เพื่อประเมินทักษะทางการคิด โครงการใช้ระบบการติดตามและวัดผลการเรียนรู้โดยอัตโนมัติ โครงการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ปรับปรุงตามความสามารถของนักเรียน โครงการส่งเสริมและใช้งานเทคโนโลยีในการเรียนรู้

แผนงานโครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 โครงการพัฒนาและการสนับสนุนการอบรมใช้เทคโนโลยีในการสอนโครงการส่งเสริมและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ โครงการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับบุคลากรทางการศึกษา โครงการสร้างเครือข่ายและการร่วมมือกับทีมนักพัฒนาทางการศึกษา โครงการสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมในการศึกษา

Citation : อนุชิต ล้วนพันธ์, ประเวศ เวชชะ และสุวดี อุปปินใจ. (2567). การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์. วารสารราชภัฏสุรินทร์

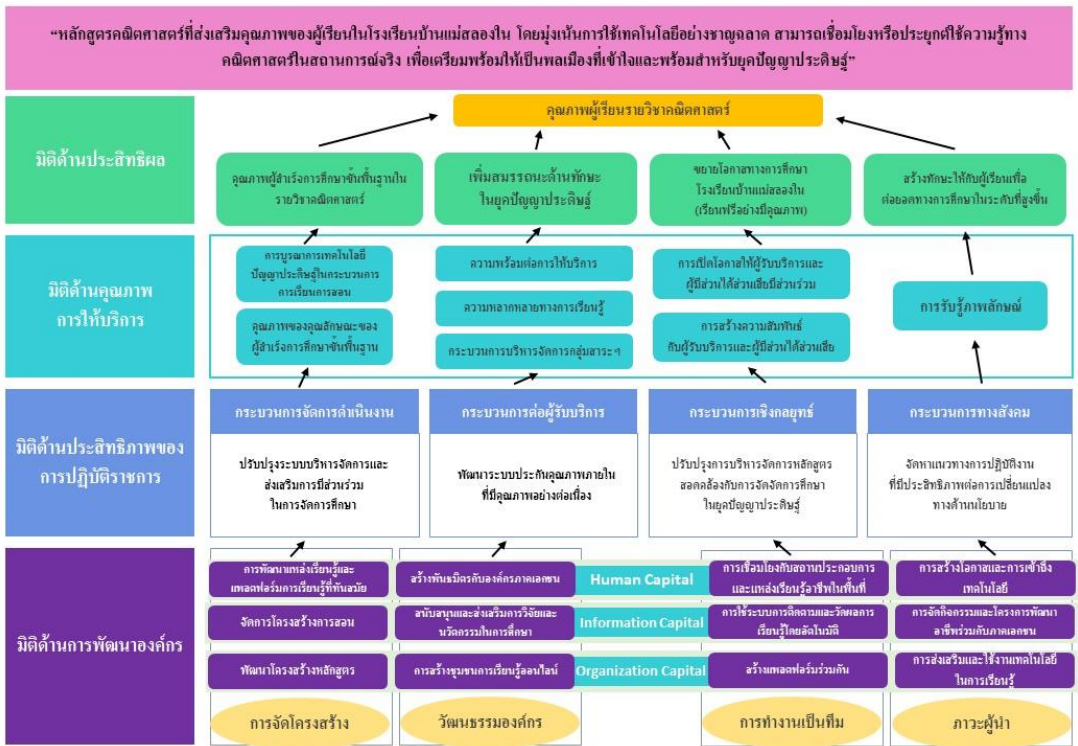
วิชาการ. 2(5) : 35-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.31>

แผนงานโครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 โครงการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรคณิตศาสตร์ โครงการพัฒนาเนื้อหาและเทคนิคการสอนที่ทันสมัย โครงการเปลี่ยนทุกคนให้เป็นครูเปลี่ยนถิ่นที่อยู่เป็นห้องเรียน

แผนงานโครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 โครงการสร้างพันธมิตรกับองค์กรภาคเอกชน โครงการจัดกิจกรรมและโครงการพัฒนาอาชีพร่วมกับภาคเอกชน โครงการเชื่อมโยงกับสถานประกอบการและแหล่งเรียนรู้อาชีพในพื้นที่

6. แผนที่ยุทธศาสตร์

ภาพที่ 1 แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านแม่สองอิน

จากภาพที่ 1 ในมิติที่ 4 มิติด้านการพัฒนาองค์กร มิติด้านนี้เน้นการพัฒนาครูผู้สอนในด้านการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ การประสานงานวิจัยสู่การจัดการเรียนรู้ และการสื่อสารความร่วมมือกับผู้ปกครอง

Citation : Liothanaphon, A., Wetcha, P. & Ouppinjai, S. (2024). Strategic Management for Developing a

ชุมชน ภาคเอกชนและสถานประกอบการท้องถิ่น เพื่อให้มีความพร้อมเพื่อสร้างองค์กรให้เติบโต ซึ่งความสำเร็จของมิติที่ 4 นี้จะเกิดเป็นผลสำเร็จเกิดขึ้นมามากน้อยเพียงใดก็จะส่งผลต่อไปยังมิติที่ 3

ในมิติที่ 3 มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ โดยผลของความสำเร็จของมิติที่ 3 เป็นผลมาจากความสำเร็จของมิติที่ 4 ซึ่งผลสำเร็จที่เกิดขึ้นมาของมิติที่ 3 นี้จะมากน้อยเพียงใดก็จะส่งผลต่อไปยังมิติที่ 2 มิติด้านคุณภาพของการให้บริการ

ในมิติที่ 2 มิติด้านคุณภาพการให้บริการ โดยผลของความสำเร็จของมิติที่ 2 เป็นผลมาจากความสำเร็จของ มิติที่ 3 และมิติที่ 4 ซึ่งผลสำเร็จที่เกิดขึ้นมาของมิติที่ 2 นี้จะมากน้อยเพียงใดนั้นก็ส่งผลต่อไปยังมิติที่ 1 มิติด้านประสิทธิผล

ในมิติที่ 1 มิติด้านประสิทธิผล โดยผลของความสำเร็จของมิติที่ 1 นี้คือ ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นขององค์กรทั้งหมด คือ 1) โอกาสและการเข้าถึงเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โรงเรียนบ้านแม่สองใน 2) หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โรงเรียนบ้านแม่สองในที่สอดคล้องกับยุคปัญญาประดิษฐ์ 3) ระบบการวัดและประเมินผลที่แม่นยำด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ 4)ภาคีเครือข่ายร่วมกับองค์กรภาคเอกชน การเชื่อมโยงกับสถานประกอบการและแหล่งเรียนรู้อาชีพในพื้นที่ ซึ่งผลความสำเร็จทั้ง 4 ประการ ของมิติที่ 1 นี้เป็นผลมาจากความสำเร็จในมิติที่ 2 มิติที่ 3 และมิติที่ 4 ซึ่งผลสำเร็จที่เกิดขึ้นมาของมิติที่ 1 นี้จะมีมากน้อยเพียงใดนั้นก็ส่งผลต่อไปยังการบรรลุเป้าหมายของประเด็นยุทธศาสตร์ และวิสัยทัศน์ ต่อไป

โดยถ้าในมิติที่ 1 นี้ สามารถบรรลุความสำเร็จใน 4 ประการได้ครบถ้วนสมบูรณ์ก็แสดงว่าองค์กรสามารถบรรลุประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 4 นี้ได้ นั่นก็แสดงว่า องค์กรก็จะบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กรได้ในท้ายที่สุดนั่นเอง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยที่ได้มา พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรคณิตศาสตร์ในโรงเรียนบ้านแม่สองในมีความเป็นระบบในระดับหนึ่ง แต่ยังคงมีความท้าทายในการปรับปรุงประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วยความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู และชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ ที่เน้นการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (Thompson &

Citation : อนุชิต ล้วนพันธ์, ประเวศ เวชชะ และสุวดี อุปปินใจ. (2567). การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์. วารสารราชภัฏสุรินทร์

วิชาการ. 2(5) : 35-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.31>

Strickland, 2003) การมีส่วนร่วมนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเสริมสร้างการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการในยุคที่เทคโนโลยีก้าวล้ำอย่างรวดเร็ว

สภาพการบริหารจัดการหลักสูตร

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรในปัจจุบันมีการดำเนินงานตามกระบวนการที่เป็นระบบ แต่ยังคงขาดการใช้เทคโนโลยีอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารจัดการตามแนวทาง **Balanced Scorecard** (Kaplan & Norton, 1996) ซึ่งกล่าวถึงการปรับปรุงกระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการบริการ การปฏิบัติการ และการพัฒนาองค์กร การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเป้าหมายที่เหมาะสมช่วยให้การจัดการหลักสูตรสามารถพัฒนาได้อย่างตรงประเด็น การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนบ้านแม่สองในยังสามารถพัฒนาได้มากขึ้นโดยการเสริมสร้างความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี AI ในการเรียนการสอน

เหตุปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการ

การวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรคณิตศาสตร์ ได้แก่ ความร่วมมือจากครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ตลอดจนการสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิด **การจัดการการมีส่วนร่วม** (Participative Management) ของ Likert (1967) ซึ่งกล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการ และชี้ให้เห็นว่าการสร้างความเข้าใจและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้การบริหารจัดการหลักสูตรมีความครอบคลุมและประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

ภาพอนาคตที่พึงประสงค์

จากการศึกษาพบว่า ภาพอนาคตของการบริหารจัดการหลักสูตรคณิตศาสตร์ในโรงเรียนควรเน้นการใช้เทคโนโลยี AI อย่างเต็มที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความแม่นยำในการสอน การนำกรณีศึกษาจากประเทศนิวซีแลนด์มาเปรียบเทียบในงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด การมีส่วนร่วมจากชุมชนและผู้ปกครองยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในโรงเรียน การพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัญญาประดิษฐ์นั้นต้องการการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน และการมีวิสัยทัศน์ที่พร้อมรับกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า

การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพนั้นเกี่ยวข้องกับการสร้างแผนงานที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การวิจัยนี้ได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์โดยใช้ทฤษฎี **Balanced Scorecard** ในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายของการจัดการหลักสูตรคณิตศาสตร์ ซึ่งช่วยให้การบริหารงานมีความชัดเจนและสามารถวัดผลได้ การใช้เทคนิคนี้ช่วยให้โรงเรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างเป็นระบบ การนำเทคโนโลยี AI มาใช้ในการสอนจะช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นและความแม่นยำในการเรียนรู้ของนักเรียน อีกทั้งยังช่วยให้ครูมีข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ปรับปรุงการสอนได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรคณิตศาสตร์ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในยุคปัญญาประดิษฐ์ การพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรควรมุ่งเน้นการเพิ่มทักษะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการนำเทคโนโลยี AI มาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมในการเผชิญกับอนาคตที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

1.2 การใช้เทคโนโลยี AI ในการเรียนการสอนควรถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือเสริมการสอนในห้องเรียน โดยครูควรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการใช้ AI เพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้ AI ในการประเมินผลและติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อให้ครูสามารถปรับการสอนตามความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียนได้

1.3 การมีส่วนร่วมจากชุมชนและผู้ปกครองควรเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดเวทีประชุมและการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็นและร่วมกันวางแผนพัฒนาหลักสูตรจะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรมีความยั่งยืนและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้ดียิ่งขึ้น

Citation : อนุชิต ลีธวนนท์, ประเวศ เวชชะ และสุวดี อุปปินใจ. (2567). การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้ออกรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์. วารสารราชภัฏสุรินทร์
วิชาการ. 2(5) : 35-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.31>

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการนำเทคโนโลยี AI ไปใช้ในสาขาวิชาอื่น เช่น วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ หรือศิลปะ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของ AI ในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละสาขาวิชา เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการประยุกต์ใช้ AI ในการศึกษาที่หลากหลาย

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับผลกระทบทางจิตวิทยาของนักเรียนและครูในการใช้ AI ในการเรียนการสอน เช่น ผลกระทบด้านความเครียด การลดบทบาทของครู หรือการปรับตัวต่อการใช้เทคโนโลยีที่ซับซ้อน เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการใช้ AI โดยไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อจิตใจของผู้เรียนและครู

2.3 ควรพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นการใช้ AI เป็นหลัก (AI-Driven Learning) โดยให้ AI ทำหน้าที่ในการออกแบบบทเรียน การให้คำแนะนำเฉพาะบุคคล และการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน การศึกษานี้จะช่วยให้เห็นถึงบทบาทของ AI ในการทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนได้มากขึ้น

2.4 เพื่อให้การวิจัยครอบคลุมกลุ่มนักเรียนที่มีความหลากหลาย การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาผลกระทบของการใช้ AI ในโรงเรียนที่มีบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน เช่น โรงเรียนในเขตชนบทและในเมือง การศึกษาเปรียบเทียบนี้จะช่วยให้ทราบถึงความแตกต่างในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี AI และวิธีการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากบริบทที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2564). การศึกษาไทย 4.0: ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2565). ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. สำนักพิมพ์โอเพ่นเวิลด์ส.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). **แนวทางการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ที่บูรณาการกับสะเต็มศึกษา**. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2563). **โลกเปลี่ยน คนปรับ: หลุดจากกับดักความคิดสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่**. สำนักพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ.

Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). **The balanced scorecard: Translating strategy into action**. Harvard Business School Press.

Likert, R. (1967). **The human organization: Its management and value**. McGraw-Hill.

Thompson, A. A., & Strickland, A. J. (2003). **Strategic management: Concepts and cases (13th ed.)**. McGraw-Hill/Irwin.

Citation : อนุชิต ลีวัฒนพันธ์, ประเวศ เวชชะ และสุวดี อุปปินใจ. (2567). การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาหลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์. วารสารราชภัฏสุรินทร์

วิชาการ. 2(5) : 35-52; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.31>

บุพปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจภูธรเมือง จังหวัดสุรินทร์

The Antecedent of Crime Prevention of Mueang Surin Provincial Police

พิชศาล พันธุ์วัฒนา^{1*}
Pitsarn Phanwattana^{1*}

Received : February 18, 2024; Revised : September 23, 2024; Accepted : September 24, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทั่วไปของตัวแปรการให้การศึกษาสาธารณะ การปรับสภาพแวดล้อม การใช้กฎหมายและการลงโทษ การติดตั้งกล้องวงจรปิด และการป้องกันอาชญากรรม 2) อิทธิพลของการให้การศึกษาสาธารณะ การปรับสภาพแวดล้อม การใช้กฎหมายและการลงโทษ การติดตั้งกล้องวงจรปิดที่มีต่อการป้องกันอาชญากรรม ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ ประชาชนที่อาศัยใน 9 ตำบลของอำเภอเมืองสุรินทร์ ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เก็บจากประชาชนที่อาศัยตำบล ๆ ละ 45 คน รวมทั้งสิ้น 405 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ และเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากกับการให้การศึกษาสาธารณะ ($\bar{X} = 3.14$ จากคะแนนเต็ม 5 / S.D. = 0.49) การปรับสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.08$ / S.D. = 0.63) การใช้กฎหมายและการลงโทษ ($\bar{X} = 2.96$ / S.D. = 0.52) และพึงพอใจจากการติดตั้งกล้องวงจรปิดระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.61$ / S.D. = 0.44) 2) การติดตั้งวงจรปิดมีอิทธิพลทางตรงมากที่สุด ($\beta = .887$)

¹คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ; Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Pitsarn_ph@rpca.ac.th

Citation : Phanwattana, P. (2024). The Antecedent of Crime Prevention of Mueang Surin Provincial Police.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 53-72; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.32>

ต่อการป้องกันอาชญากรรม ส่วนการให้การศึกษาแก่สาธารณะมีอิทธิพลทางอ้อม ($\beta = 1.223$) และผลรวม ($\beta = .2039$) มากที่สุดต่อการป้องกันอาชญากรรม

คำสำคัญ (Keywords) : บุพปัจจัย, ป้องกันอาชญากรรม, ตำรวจภูธรจังหวัดสุรินทร์

Abstract

The purposes of this research were to study 1) generality of provide public education, adjustment environment, rule of law, CCTV and crime prevention 2) The influence of provide public education, adjustment environment, rule of law, CCTV influences with crime prevention. This study was conducted by applying Quantitative method, the sample group used for the study was people living in 9 sub-districts of Mueang Surin District, used to purposive sampling technique to collect data from 405 of people Mueang Surin provincial. The data was analyzed using descriptive statistics (percentage) and path analysis. The results indicated that 1) Most of people Mueang Surin provincial highly satisfied with public education ($\bar{X} = 3.14$ from full score 5 / S.D. = 0.49), environmental adjustment ($\bar{X} = 3.08$ / S.D. = 0.63), rule of law ($\bar{X} = 2.96$ / S.D. = 0.52) and were satisfied with the CCTV at a normal. ($\bar{X} = 2.61$ / S.D. = 0.44) 2) CCTV had the most direct ($\beta = .887$) influence with crime prevention and provide public education had the most indirect ($\beta = 1.223$) and total ($\beta = .2039$) with crime prevention.

Keywords : The Antecedent, Crime Prevention, Mueang Surin Provincial Police

บทนำ (Introduction)

สถานีตำรวจมีหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดในคดีอาญาภายในเขตอำนาจการรับผิดชอบหรือเขตพื้นที่การปกครอง รวมถึงการรับผิดชอบในด้านการงานและการปกครองบังคับบัญชาโดยตรงลงไปจากกองบังคับการตำรวจนครบาล (1-9) หรือตำรวจภูธรจังหวัด เพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความมั่นคงภายใน บริการทางสังคม ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ การพัฒนางานบริหารและงานจราจร การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการรักษาความสงบเรียบร้อยรวมถึงงานกิจการพิเศษ และงาน

Citation : พิษศาล พันธุ์วัฒนา. (2567). บุพปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจภูธรเมืองจังหวัดสุรินทร์. วารสาร

ราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 53-72; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.32>

อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานีตำรวจ งานในสถานีตำรวจในส่วนงานป้องกันปราบปรามมีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน อำนวยการ สั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบติดตามและประเมินผล ตลอดจนปฏิบัติงานในด้านการป้องกันอาชญา กรรมและรักษาความสงบเรียบร้อยงานคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งงานที่มีลักษณะเกี่ยวข้องหรือเป็นส่วนประกอบของงานนี้เพื่อมิให้เกิดอาชญากรรมขึ้นในเขตอำนาจการรับผิดชอบหรือพื้นที่ปกครองของสถานีตำรวจ

สถานีตำรวจภูธรเมืองสุรินทร์ตั้งอยู่ที่ 576 ถนนหลักเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ มีพื้นที่รับผิดชอบ 9 ตำบล ประกอบด้วยตำบลในเมือง ตำบลนอกเมือง ตำบลแกใหญ่ ตำบลท่าสว่าง ตำบลแสงพันธ์ ตำบลคอคโค ตำบลตระแสง ตำบลเฉนิ่ง และตำบลสลักไถ รวมเนื้อที่ทั้งหมด 414.48 ตารางกิโลเมตร มีกำลังพลทั้งสิ้น 247 นาย แบ่งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร 45 นาย และชั้นประทวน 202 นาย ในส่วนตำรวจที่ปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามมีทั้งหมด 166 คน แบ่งเป็นชั้นสัญญาบัตร 12 คน และชั้นประทวน 154 คน ความหนาแน่นของประชากร / ตำรวจ 255 นาย ประชากร 342 คน ต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร ตำรวจ 1 นายต่อพื้นที่ 1.63 ตารางกิโลเมตร ตำรวจ 1 นายต่อประชากร 556 คน โดยในรอบครึ่งปีระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2565 – มีนาคม พ.ศ.2566 เกิดคดีในท้องที่ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลสถิติคดีในท้องที่สถานีตำรวจภูธรเมืองสุรินทร์ ในรอบ 6 เดือน (ต.ค.65 – มี.ค.66)

ประเภทคดี	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	รวม
	65	65	65	66	66	66	
ข่มขืนกระทำชำเรา	-	2	2	-	2	-	6
คดีชิงทรัพย์	2	1	-	-	-	-	3
คดีลักทรัพย์	21	21	23	-	-	-	65
คดียักยอกทรัพย์	1	1	1	-	-	-	3
คดีจราจร	15	30	21	22	15	17	120
คดีฉ้อโกง	-	2	1	-	-	-	3
คดียาเสพติด	16	26	15	23	22	18	120
รวม	55	83	63	45	39	35	320

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ มี.ค.66 จากสถานีตำรวจภูธรเมืองสุรินทร์ (2566)

จากตารางที่ 1 พบว่าคดีในท้องที่สถานีตำรวจภูธรเมืองสุรินทร์ ในรอบ 6 เดือน (ต.ค.65 – มี.ค.66) มีทั้งสิ้น 320 คดี เฉลี่ยจำนวนคดีต่อเดือนอยู่ระหว่าง 35-83 คดี โดยส่วนใหญ่เป็นคดีจราจรและยาเสพติด และพบว่าเดือน พ.ย. พ.ศ.2565 มีคดีเกิดในพื้นที่มากที่สุด (83 คดี) ส่วนเดือน มี.ค. พ.ศ.2566 เกิดคติน้อยที่สุด (35 คดี) เป็นที่สังเกตว่าคดีจราจรและคดียาเสพติดเป็นประเภทคดีที่เกิดขึ้นทุกเดือน

การที่พบว่ามียุทธศาสตร์จำนวนไม่น้อยอยู่ในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเมืองสุรินทร์ ซึ่งตำรวจมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและควบคุมอาชญากรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องที่ให้อยู่ในระดับที่ไม่กระทบต่อการดำรงชีวิตปกติของประชาชน จำต้องตระหนักและเพิ่มคุณภาพการป้องกันอาชญากรรมให้มากยิ่งขึ้นเพื่อรองรับกับความคาดหวังของสังคมที่ต้องการให้ตำรวจมีความสามารถแก้ไขปัญหาทุกข์สุขเดือดร้อนในพื้นที่รับผิดชอบโดยยึดหลักการของตำรวจคือ “จะต้องสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขให้กับประชาชนในพื้นที่เขตความรับผิดชอบให้ดีที่สุด” (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2566) เช่นนี้จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรม เนื่องจากผู้ประกอบการอาชญากรรมมีการนำรูปแบบและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการกระทำความผิดทำให้อาชญากรรมที่เกิดขึ้นมีความสลับซับซ้อน รุนแรงเพิ่มขึ้น ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้ประชาชนได้รับรู้ถึงข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมอย่างทั่วถึง ส่งผลกระทบให้ประชาชนหวาดกลัวเพิ่มมากขึ้น และขาดความเชื่อมั่นในกลไกของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และควบคุมมิให้ปริมาณอาชญากรรมเพิ่มระดับความรุนแรงมากขึ้น

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นที่แนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จากสถิติคดีในท้องที่สถานีตำรวจภูธรเมืองสุรินทร์ ในรอบ 6 เดือน ที่ปรากฏข้างต้น รวมถึงรูปแบบวิธีที่แตกต่างไปจากเดิม จึงจำเป็นต้องมีวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเช่นนี้หรือควบคุมให้ลดลงให้ได้ หรือการรู้เท่าทันเพื่อให้มีมาตรการป้องกันอย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพบตัวแปรที่นักการศึกษา นักวิจัยนำมาใช้เป็นตัวแปรอยู่มากมาย ในที่นี้ผู้วิจัยคัดเลือกตัวแปรที่คิดว่ามีความสำคัญกับตำรวจ 4 ตัวแปรนำมาใช้ศึกษาว่าตัวแปรใดมีอิทธิพลหรือส่งผลต่อการปฏิบัติงานของตำรวจภูธรเมืองสุรินทร์ ประกอบด้วยตัวแปรการให้การศึกษาสาธารณะ การปรับสภาพแวดล้อม การใช้กฎหมายและการลงโทษ การติดตั้งกล้องวงจรปิด และการป้องกันอาชญากรรม ใช้ศึกษาสภาพทั่วไปและอิทธิพลของตัวแปรทั้ง 4 ที่มีต่อการป้องกันอาชญากรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

- ศึกษาสภาพทั่วไปของตัวแปรการให้การศึกษาสาธารณะ การปรับสภาพแวดล้อม การใช้กฎหมายและการลงโทษ การติดตั้งกล้องวงจรปิด และการป้องกันอาชญากรรม
- ศึกษาอิทธิพลของการให้การศึกษาสาธารณะ การปรับสภาพแวดล้อม การใช้กฎหมาย และการลงโทษ การติดตั้งกล้องวงจรปิดที่มีต่อการป้องกันอาชญากรรม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอำเภอเมืองจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 258,806 คน (สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชน 9 ตำบล ประกอบด้วยตำบลในเมือง ตำบลนอกเมือง ตำบลแกใหญ่ ตำบลท่าสว่าง ตำบลแสงพันธ์ ตำบลคอโค ตำบลตระแสง ตำบลเฉนียง และตำบลสลักไถ่ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เก็บจากประชาชนที่อาศัยตำบลละ 45 คน รวมทั้งสิ้น 405 ราย (Suryani, & Herianti, 2023)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมในครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้นำไปทำการทดลองใช้ try out กับประชาชนที่รับบริการจากตำรวจเมืองสุรินทร์ จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงเพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach, 1951) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .807 แล้วจึงนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยที่แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะพื้นฐานบุคคลเป็นรายการคำถามสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมในลักษณะการให้การศึกษา สาธารณะ การปรับสภาพแวดล้อม การใช้กฎหมายและการลงโทษ และการติดตั้งกล้องวงจรปิด และตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ

ตำรวจที่ปฏิบัติสายงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามความเห็นของประชาชนในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เริ่มจากนำข้อมูลได้วิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) เพื่อกำหนดน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) แต่ละรายการ ผลรวมของผลคูณได้ตัวแปรประจักษ์ที่มีความถูกต้องในตัวสร้าง (Construct Validity) จากนั้นวัดค่าความสอดคล้องภายใน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของแต่ละรายการโดยหาค่าครอนบักอัลฟา พร้อมทั้งตรวจสอบสภาพข้อมูลว่าละเมิดข้อสมมติหรือไม่ ก่อนจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์สถิติที่จำกัดรูปแบบการกระจาย (Parametric Statistics) (Harris, 2022)

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยันพบว่าในภาพรวมค่าน้ำหนักมาตรวัดตัวแปรทั้งหมดอยู่ระหว่าง .697 - .927 หมายความว่าอยู่ระดับปานกลางค่อนข้างดี ในภาพรวมค่าน้ำหนักมาตรวัดตัวแปรองค์ประกอบที่มีรายการค่าน้ำหนักสูงสุดคือ การจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วม (.927) และการปรับเป็นพินัย (.697) ด้านการให้การศึกษาสาธารณะพบว่าการประชาสัมพันธ์ผ่านไลน์ Facebook เป็นรายการที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด (.839) ส่วนการเผยแพร่ภาพกิจกรรมเป็นรายการที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด (.768) ด้านการปรับสภาพแวดล้อมพบว่าการควบคุมแหล่งอบายมุขคือรายการที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด (.914) ส่วนการให้ความรู้แก่คนในชุมชนเป็นรายการที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด (.777) ด้านการใช้กฎหมายและการลงโทษพบว่า ปราบคนที่ทำผิดแล้วไม่กล้าทำผิดขึ้นอีกคือรายการที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด (.836) ส่วนการปรับเป็นพินัยเป็นรายการที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด (.697) ด้านการติดตั้งกล้องวงจรปิดพบว่าสถานที่ติดตั้งเหมาะสมคือรายการที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด (.897) ส่วนความมีมาตรฐานสากลที่เหมาะสมเป็นรายการที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด (.822) ด้านการป้องกันอาชญากรรมพบว่าการจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมมีค่าน้ำหนัก .927 และการให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นมีค่าน้ำหนัก .873

ตารางที่ 2 รายการและน้ำหนักของรายการที่ใช้วัดการป้องกันอาชญากรรม

รายการที่ใช้วัด	รายการ	ค่าน้ำหนัก
การให้การศึกษาแก่สาธารณะ ความรู้	การจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริม	.822
		.794
	การบอกกล่าวผ่านสื่อท้องถิ่น	.768
	การเผยแพร่ภาพกิจกรรม	.839
Facebook	การประชาสัมพันธ์ผ่านไลน์/ Facebook	
การปรับสภาพแวดล้อม	การให้ความรู้แก่คนในชุมชน	.777
	การควบคุมแหล่งอบายมุข	.914
	การช่วยเหลือพัฒนาอาชีพ	.794
	การประสานหน่วยงานให้ช่วยเหลือ	.811
การใช้กฎหมายและการลงโทษ อีก	เข้มข้มขู่ขังให้คนที่คิดทำผิดเกรงกลัว	.789
	ปรามคนที่ทำผิดแล้วไม่กล้าทำผิดขึ้น	.836
		.747
	การตัดมูลเหตุจูงใจโดยการทำให้กลัว	.697
การติดตั้งกล้องวงจรปิด	การปรับเป็นพินัย	
	จำนวนที่เหมาะสม	.884
	สถานที่ติดตั้งเหมาะสม	.897
	สภาพการใช้งานที่เหมาะสม	.864
การป้องกันอาชญากรรม	ความมีมาตรฐานสากลที่เหมาะสม	.822
	การจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วม	.927
	การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น	.873

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม 405 ชุด เมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ครบนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยใช้สถิติวิเคราะห์ ส่วนข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมจากเอกสาร บทความ ข้อมูลทางสถิติและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายงานค้นคว้าแบบอิสระ เอกสารเผยแพร่และข้อมูลจาก Website

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เลือกใช้สถิติพรรณนาอธิบายสภาพทั่วไปตัวแปรต่างๆ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ส่วนการวิเคราะห์อิทธิพลตัวแปรอิสระทั้ง 4 ที่ส่งผลต่อการป้องกันอาชญากรรม (ตัวแปรตาม) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2 ใช้เทคนิควิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีต่อตัวแปรตามว่ามีอิทธิพลหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ จำต้องตรวจสอบข้อมูลว่ามีการละเมิดข้อสมมติหรือไม่ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2558) ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและสถิติพรรณนาที่ใช้วิเคราะห์

ตัวแปร	CRIME	EDUPP	ENVIR	LAWRU	CCTV
CRIME	1.00	.62	.39	.34	.44
EDUPP		1.00	.24	.57	.66
ENVIR			1.00	.42	.34
LAWRU				1.00	.59
CCTV					1.00
Tolerance	-	.64	.86	.94	.77
VIF	-	1.22	1.31	1.17	1.26
K-S Test	.13	.06	.09	.07	.07

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร	CRIME	EDUPP	ENVIR	LAWRU	CCTV
ค่าต่ำสุด	1	1	1	1	1
ค่าสูงสุด	10	5	5	5	3
ค่าเฉลี่ย	7.22	2.87	3.04	2.74	2.18
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	-.07	.68	.91	.64	.28
ค่าความเบ้	.54	.27	.66	.77	.56
ค่าความโด่ง	.67	.59	-.24	.43	.38

หมายเหตุ: Kaiser–Meyer Olkin = .824

จากตารางที่ 3 ตรวจสอบการละเมิดข้อสมมติโดยตรวจการกระจายปกติตัวแปรเดียว (Univariate Normality) ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์สูง (Multicollinearity) พบว่ามีการกระจายปกติ พิจารณา ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่งและค่า K-S test พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีการกระจายปกติ และเมื่อทดสอบ linearity พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการให้บริการประชาชน (F test = 1.846 มีนัยสำคัญทางสถิติ) ส่วนค่า VIF และ Tolerance ไม่มีปัญหา ค่า KMO อยู่ในเกณฑ์ปกติไม่ละเมิดข้อสมมติแต่อย่างใด

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

แนวคิดอำนาจหน้าที่ของตำรวจ

อำนาจหน้าที่ของตำรวจประกอบด้วย 1) การควบคุมอาชญากรรมหมายถึง การปราบปรามโจรผู้ร้าย และหมายความร่วมมือถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของตำรวจทั้งมวลซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมการกระทำต่าง ๆ ในทางอาชญากรรม ตลอดจนบทบาทของตำรวจในการนำตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีฟ้องร้องต่อศาล 2) การป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ กิจกรรมต่าง ๆ ของตำรวจที่มีวัตถุประสงค์ที่จะขจัดความปรารถนาของประชาชนที่จะประกอบอาชญากรรมและประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานอื่น ๆ ของสังคมในการป้องกันอาชญากรรม 3) การควบคุมความประพฤติ หมายถึง กิจกรรมของตำรวจที่มีวัตถุประสงค์ที่จะบังคับให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับของสังคม ซึ่งได้กำหนดขึ้นเพื่อวางมาตรฐานในการปฏิบัติของประชาชนในสังคมทั้งหมด และ 4) การปฏิบัติหน้าที่หมายถึง การบริการต่าง ๆ ที่ได้กระทำเพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนหรือ

หน่วยงานของทางราชการ บริการเหล่านี้ส่วนมากจะเป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากทางราชการ หรือรัฐบาล

ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory)

ทฤษฎีนี้อธิบายว่าการเกิดอาชญากรรมประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ เปรียบเสมือนสามเหลี่ยม ได้แก่ 1. คนร้าย (Offender) หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการจะก่ออาชญากรรมหรือลงมือกระทำความผิด 2. เหยื่อ (Victim) และ เป้าหมาย (Target) หมายถึง บุคคล สถานที่ และวัตถุที่คนร้ายมุ่งจะกระทำต่อเหยื่อหรือเป้าหมายที่คนร้ายต้องการ 3. โอกาส (Opportunity) หมายถึง เวลา (Time) และ สถานที่ (Place) ที่เหมาะสมพอดีที่คนร้ายสามารถที่จะก่ออาชญากรรมหรือลงมือกระทำความผิดได้ ทั้งนี้ เมื่อใดก็ตามที่มีองค์ประกอบครบ 3 ด้าน ก็จะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น แต่ถ้าหากว่าด้านใดด้านหนึ่งของสามเหลี่ยมอาชญากรรมหายไป อาชญากรรมก็จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ (Clarke & Eck, 2014)

ทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory)

ลอร์เรน โคเฮน และมาร์คัส เฟลสัน (Cohen & Felson, 1979) ให้ความหมายของคำว่า ปกตินิสัยไว้ว่า ปกตินิสัย คือ กิจวัตรหรือการกระทำใดของบุคคลที่เกิดขึ้นเป็นประจำ เช่น การออกไปทำงาน ปลอ่ยให้บ้านเรือนไม่มีคนเฝ้า การสวมใส่เครื่องประดับที่มีราคาแพง และรวมถึงบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อได้ง่ายเช่น เพศหญิง อายุน้อยหรืออายุมาก เป็นต้น ตามหลักทฤษฎีปกตินิสัย กล่าวถึงอาชญากรรมว่า อาชญากรรมเกิดขึ้นด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ อาชญากรที่จะกระทำผิด เหยื่อที่เหมาะสม และขาดความสามารถในการปกป้องทรัพย์สินหรือชีวิตและร่างกาย โดยอัตราการเป็นเหยื่อจะเพิ่มขึ้นเมื่อมีองค์ประกอบครบทั้งสามประการ ดังนั้นการป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้น แนวทางแก้ไขตามหลักทฤษฎีดังกล่าวคือ ตัดองค์ประกอบทั้งสามประการที่จะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้นไม่ว่าจะเป็นการป้องกันสถานที่ด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย กล้องโทรทัศน์วงจรปิด หรือการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนโดยทั่วไปทราบถึงแนวทางการป้องกันตนเอง รวมถึงไม่กระทำตนให้ตกเป็นเหยื่อได้ง่าย เป็นต้น

ทฤษฎีป้องกัน (Deterrence Theory)

หลักสำคัญของทฤษฎีป้องกันมีรากฐานมาจากแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาแบบดั้งเดิม (Classical School) ตามหลักสมมติฐานเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการลงโทษตามกฎหมายที่ว่า ความรุนแรง ความรวดเร็ว และความแน่นอนในการลงโทษนั้นเป็นหัวใจสำคัญในการป้องกันอาชญากรรม ทฤษฎีนี้มุ่งอธิบายถึงอิทธิพลของกฎหมายมากกว่าที่จะอธิบายสาเหตุของการเกิด

อาชญากรรม ทฤษฎีนี้เชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐและจะมีการคำนึงถึงผลลัพธ์ของการกระทำ ก่อนที่จะมีพฤติกรรมใด ดังนั้นเราสามารถป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดได้ หากมีกฎหมายที่มี ประสิทธิภาพและเหมาะสม ซึ่งหมายความถึงอัตราโทษรุนแรง มีการลงโทษที่รวดเร็ว และผู้กระทำ ผิด กฎหมายมีโอกาสถูกจับกุมสูง ซึ่งจะเห็นได้ว่าทฤษฎีนี้เป็นรากฐานในการบัญญัติกฎหมาย และ เป็นหลักปรัชญาในการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาของหลายประเทศ การอธิบายปรากฏการณ์ อาชญากรรมตามแนวทฤษฎีป้องกันนั้นจะเสนอหลักการเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่หนึ่ง “การ ป้องกันทั่วไป” หมายถึง อิทธิพลของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทำให้บุคคลเกรงกลัวและไม่ กล้าที่จะประกอบอาชญากรรมเนื่องมาจากเกรงกลัวต่อการถูกจับกุมและถูกลงโทษอย่างรุนแรง รูปแบบที่สอง “การป้องกันเฉพาะ” หมายถึงอิทธิพลของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ทำให้ บุคคลที่เคยถูกลงโทษมาแล้วไม่กล้าประกอบอาชญากรรม เนื่องจากบุคคลดังกล่าวเกรงกลัวว่าจะถูก ลงโทษอีก (Abramovaite, Bandyopadhyay, & Cowen, 2022)

ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory)

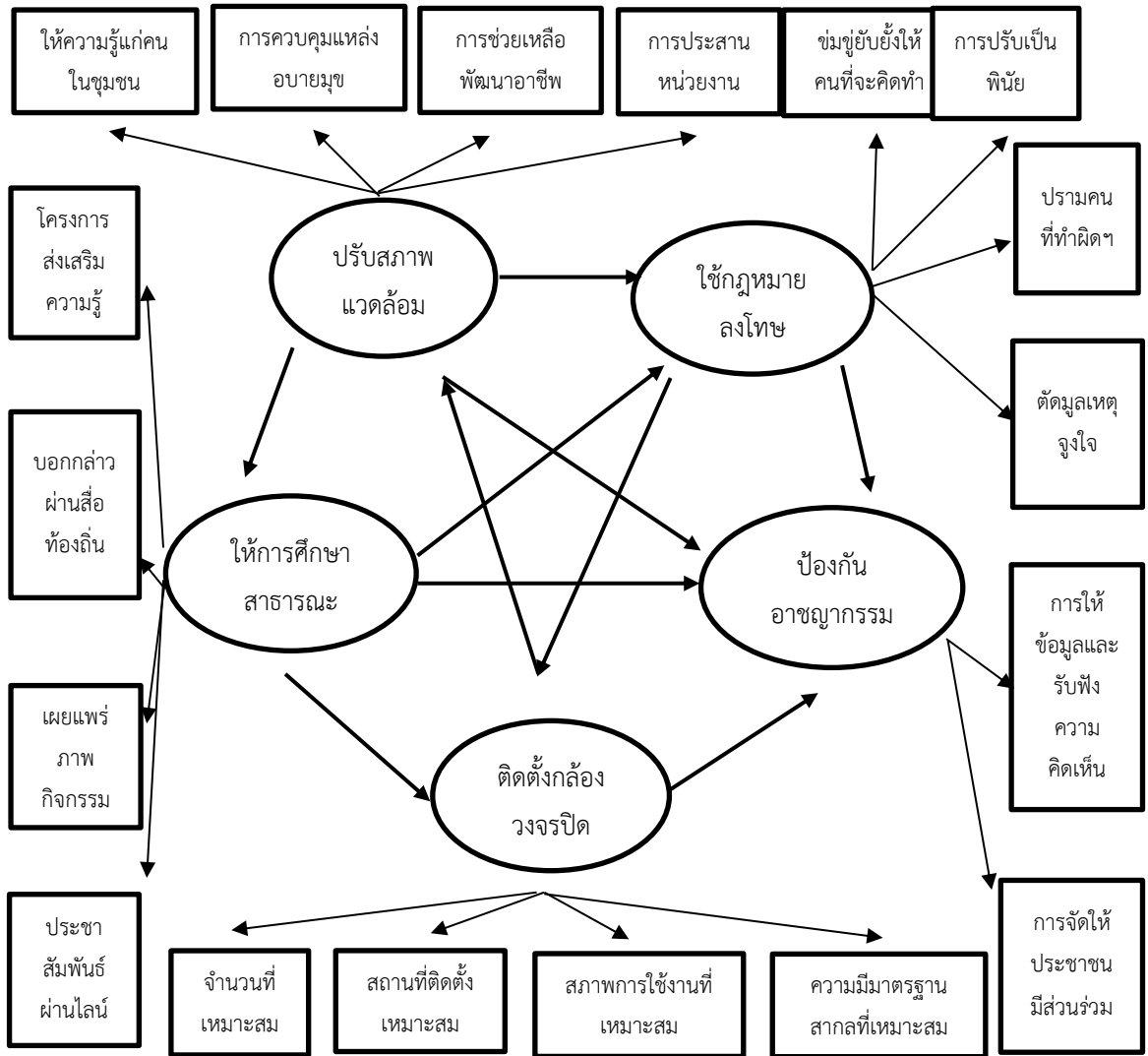
การป้องกันอาชญากรรมได้กลายเป็นเป้าหมายหลักของงานตำรวจ Sir Robert Peel) ผู้ ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาของการตำรวจยุคใหม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการป้องกัน อาชญากรรมว่า คืองานหลักของตำรวจและสำคัญกว่างานสืบสวน สอบสวน การจับกุม และการ ลงโทษและได้กลายเป็นพื้นฐานของแนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Approach) เพื่อป้องกันอาชญากรรม หลักของทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายก็คือ การตรวจท้องที่ และหลักของแนวคิดนี้เป็นเรื่องราวของการปรากฏตัวของตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้ม จะประกอบอาชญากรรมเพราะความเกรงกลัวการจับกุม ดังนั้นตำรวจในงานสายตรวจจึงต้องแต่ง เครื่องแบบและรถวิทยุสายตรวจควรมีลักษณะเด่นชัดเห็นได้ง่ายอันเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากร และมีการกระจายกำลังตำรวจให้ครอบคลุมทั้งชุมชนอันจะช่วยป้องกันอาชญากรรมซึ่งเป็นการลด ช่องโอกาสสำหรับผู้ที่ตั้งใจจะละเมิดกฎหมาย

แนวทางชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations Approach) แนวทางชุมชนสัมพันธ์ เพื่อป้องกันอาชญากรรมคือ การจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าจะในระดับเมือง ชุมชน หรือละแวกบ้านใน ลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลง่ายต่อการควบคุมและการสังเกตตรวจตรา โดยไม่ ล่วงล้ำสิทธิและเสรีภาพบุคคลอื่นรวมทั้งสนับสนุนให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินทั้งของตนและบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม อย่างไรก็ตามแนวคิดนี้ก็ ไม่ได้มองข้ามบทบาทของตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรมแต่ได้เสนอแนะให้มีการ

ปรับบทบาทของตำรวจท้องที่ทั้งหมด ตามแนวคิดชุมชนสัมพันธ์ ตำรวจจะมีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผนและสนับสนุนให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำรวจไม่มีสภาพเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการป้องกันอาชญากรรมอีกต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการแสวงหาความร่วมมือกับประชาชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยใช้การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมวางแผน ร่วมมือ ประสานงาน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ช่วยลดปัญหาการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยให้ประชาชนมีส่วนในการแก้ไขปัญหาของตนเองในชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้แนะนำและวางแผนในการปฏิบัติงาน (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526)

แนวคิดกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV)

กล้องโทรทัศน์วงจรปิด เป็นวิทยาการและเทคโนโลยีประเภทหนึ่งที่ใช้ในการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยที่ตำรวจใช้ประโยชน์จากภาพที่บันทึกจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดมานานกว่า 15 ปี โดยทั่วไปกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในงานของตำรวจมีวัตถุประสงค์ในการติดตั้งเพื่อใช้ประโยชน์หลากหลายประเภทงานได้แก่ การอำนวยความสะดวกด้านการจราจร การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม งานด้านความมั่นคงปลอดภัยของรัฐ โดยใช้ประโยชน์จากภาพและเสียงที่บันทึกจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดเป็นพยานหลักฐานที่มีคุณค่าในเชิงพิสูจน์คดีอาญาเพื่อการนำสืบและพิสูจน์ข้อเท็จจริงในการดำเนินคดีทาง มีความน่าเชื่อถือมากกว่าการบอกเล่าจากพยานในที่เกิดเหตุนำไปสู่การดำเนินคดีทางกฎหมาย สำคัญที่ใช้เพื่อลดปัญหาอาชญากรรมได้ สอดคล้องกับทฤษฎีคิดก่อนกระทำคามผิด (Rational Choice Theory) ที่อธิบายว่าก่อนที่อาชญากรจะกระทำคามผิดจะต้องคำนึงถึงโอกาสในการกระทำผิด ผลเสีย ผลประโยชน์ตลอดจนความเสี่ยงซึ่งได้คิดคำนวณถึงปัจจัยต่าง ๆ จึงจะตัดสินใจว่ากระทำคามผิดหรือไม่ (พรชัย ขันตี จอมเดช ตริเมฆ และกฤษณพงศ์ พุตระกูล, 2558)

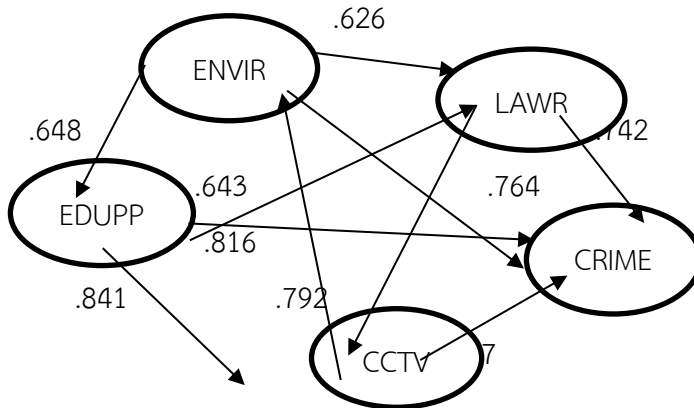
ภาพที่ 1 บุพปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันการอาชญากรรม

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลที่ได้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 พบว่าประชาชนในอำเภอเมืองสุรินทร์ส่วนใหญ่เพศชาย (ร้อยละ 56.3) อายุ 41-60 ปี (ร้อยละ 37.0) สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 46.4) อาชีพ ค่าขายทั่วไป (ร้อยละ 43.7) รายได้ต่อเดือน 15,000-25,000 บาท (ร้อยละ

38.3) ในภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจการให้การศึกษาสาธารณะ การปรับสภาพแวดล้อม การใช้กฎหมายและการลงโทษในระดับมาก และพึงพอใจการติดตั้งกล้องวงจรปิดระดับปานกลาง

การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) ร่วมกับค่าสัมประสิทธิ์ปรับมาตรฐาน (standardized coefficients) ในสมการการวิเคราะห์ เมื่อแทนค่าสัมประสิทธิ์ปรับมาตรฐานจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนลงในสมการโครงสร้างจึงปรากฏแบบจำลองตามภาพที่ 2 และสมการที่ 1-5 ดังนี้

ภาพที่ 2 แบบจำลองหลังการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ (ค่าสัมประสิทธิ์)

$$CRIME = f(.816 EDUPP + .764 ENVIR + .742 LAWRU + .887$$

$$CCTV).....(1)$$

$$R = .477 \quad R^2 = .436 \quad F = 13.588 \quad Sig.F = .000$$

$$EDUPP = f(.648$$

$$ENVIR).....(2)$$

$$R = .556 \quad R^2 = .417 \quad F = 14.243 \quad Sig.F = .000$$

$$ENVIR = f(.792$$

$$CCTV).....(3)$$

$$R = .461 \quad R^2 = .513 \quad F = 13.664 \quad Sig.F = .000$$

$$LAWRU = f(.643 EDUPP + .626$$

$$ENVIR).....(4)$$

$$R = .487 \quad R^2 = .367 \quad F = 13.671 \quad Sig.F = .001$$

Citation : พิษศาล พันธุ์วัฒนา. (2567). บุพปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจนครเมืองจังหวัดสุรินทร์. วารสาร

ราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 53-72; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.32>

$$\text{CCTV} = f(.841 \text{ EDUPP} + .847$$

$$\text{LAWRU}) \dots \dots \dots (5)$$

$$R = .584$$

$$R^2 = .422$$

$$F = 12.947$$

$$\text{Sig.F} = .000$$

จากตารางที่ 4 พบว่าการติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) มีอิทธิพลทางตรงต่อการป้องกันอาชญากรรมมากที่สุด (.887) รองลงมาไล่เรียงลำดับได้แก่ การให้การศึกษาสาธารณะ การปรับสภาพ แวดล้อม และการใช้กฎหมายและการลงโทษลำดับท้าย (.742) ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมมากที่สุดคือ การให้การศึกษาสาธารณะ (EDUPP) (1.223) รองลงมาไล่เรียงลำดับได้แก่ การปรับสภาพแวดล้อม การใช้กฎหมายและการลงโทษ และการติดตั้งกล้องวงจรปิดลำดับท้าย (.367) และปัจจัยที่มีอิทธิพลผลรวมมากที่สุดคือ การให้การศึกษาสาธารณะ (EDUPP) (2.039) รองลงมาตามลำดับได้แก่ การปรับสภาพ แวดล้อม การใช้กฎหมายและการลงโทษ การติดตั้งกล้องวงจรปิดลำดับท้าย (1.254)

ตารางที่ 4 อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของตัวแปรที่มีต่อการป้องกันอาชญากรรม

อิทธิพลของตัวแปร	ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล		
	ทางตรง	ทางอ้อม	ผลรวม
การให้การศึกษาสาธารณะ (EDUPP)	.816	1.223	2.039
การปรับสภาพแวดล้อม (ENVIR)	.764	.947	1.738
การใช้กฎหมายและการลงโทษ (LAWRU)	.742	.751	1.493
การติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV)	.887	.367	1.254

หมายเหตุ: (1) อิทธิพลทางอ้อมการให้การศึกษาสาธารณะ (EDUPP) ได้จาก $(.643 \times .742) + (.841 \times .887) = 1.223$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $.816 + 1.223 = 2.039$ (2) อิทธิพลทางอ้อมการปรับสภาพ แวดล้อม (ENVIR) ได้จาก $(.648 \times .841 \times .887) + (.626 \times .742) = .947$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $.764 + .947 = 1.738$ (3) อิทธิพลทางอ้อมการใช้กฎหมายและการลงโทษ (LAWRU) ได้จาก $(.847 \times .887) = .751$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $.742 + .751 = 1.493$ และ (4) อิทธิพลทางอ้อมการติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) ได้จาก $(.792 \times .626 \times .742) = .367$ อิทธิพลผลรวมได้จาก $.887 + .367 = 1.254$

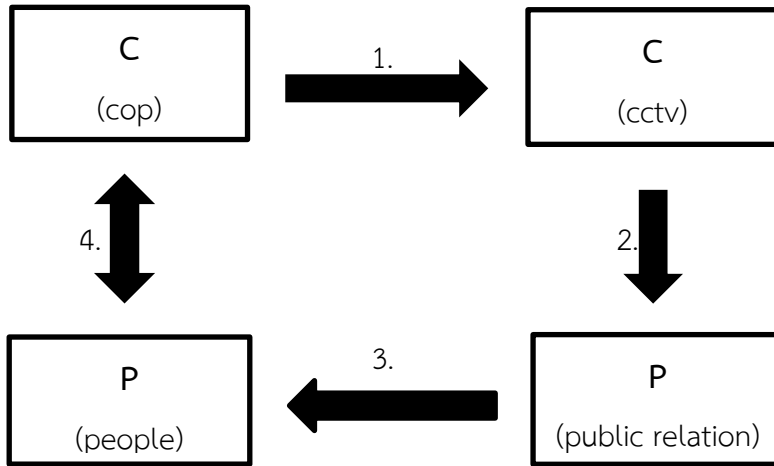
ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลสามารถสรุปความได้ว่าตัวแปรการติดตั้งวงจรปิดมีอิทธิพลทางตรงมากที่สุดต่อการป้องกันอาชญากรรม ส่วนการให้การศึกษาแก่สาธารณะมีอิทธิพลทางอ้อมและผลรวมมากที่สุดต่อการป้องกันอาชญากรรม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การที่การติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) มีอิทธิพลทางตรงต่อการป้องกันอาชญากรรมมากที่สุดเนื่องเพราะกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (Close Circuit Television System : CCTV) ได้เข้ามามีส่วนสำคัญในการตอบสนองต่อนโยบายการรักษาความปลอดภัยให้แก่ชุมชน อาทิระบบการป้องกันอาชญากรรม การสอดส่องตรวจตราในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง และเฝ้าระวังในพื้นที่เป้าหมายที่รัฐได้ดำเนินการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามสถานที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ชุมชนเมือง แหล่งการค้า แหล่งท่องเที่ยว หรือในบริเวณพื้นที่เป้าหมายอันมีประวัติการก่ออาชญากรรมบ่อยครั้ง หรือพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม โดยกล้องโทรทัศน์วงจรปิดถูกมองว่ามีคุณสมบัติในการระงับและควบคุม โอกาสของการเกิดอาชญากรรมและพฤติกรรมที่ขัดต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและลดความเกรงกลัวต่ออาชญากรรมของผู้คนในชุมชน (Thomas, Piza, Welsh, & Farrington, 2022) กล้องโทรทัศน์วงจรปิดเป็นที่นิยมในฐานะอุปกรณ์ที่ใช้สอดส่อง เฝ้าระวังพื้นที่และสังเกตเหตุการณ์ไม่ปกติรวมถึงเป็นอุปกรณ์ที่ใช้บันทึกเหตุการณ์ในเวลาขณะเกิดเหตุอันผ่านมาแล้วได้ซึ่งได้ถูกนำติดตั้งตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อใช้ตรวจสอบบันทึกและใช้เป็นหลักฐาน หากมีเหตุการณ์ผิดปกติเกิดขึ้น ในส่วนของภาครัฐได้มีการจัดสรรงบประมาณในการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามพื้นที่ โดยการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการสนับสนุน และพัฒนางานป้องกันอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและปรับเปลี่ยนแนวนโยบายที่มุ่งใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นหลัก เป็นการเล็งเห็นถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้มากกว่าการดูแลเพียงแค่ตัวเลขของการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่เพื่อบ่งบอกถึงประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมเพียงส่วนเดียวย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมทั้งตัวกล้องโทรทัศน์วงจร (ไกรพล ดีแก้ว, 2562) อย่างไรก็ตามแม้ว่ากล้องวงจรปิดจะมีประโยชน์อย่างมากในการป้องกันอาชญากรรม แต่ภาพรวมของประเทศพบว่าหลายพื้นที่ยังคงพบข้อจำกัดในการใช้กล้องวงจรปิด เช่น จำนวนกล้องยังไม่ครอบคลุม มีกล้องวงจรแต่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ไม่มีการบำรุงซ่อมแซม หรือมีกล้องแต่เห็นภาพไม่ชัดเจนคุณภาพไม่ได้เป็นต้น (มรุตพงศ์ วิเชียรศรี และ ศศิกัทรา ศิริวาโท, 2563)

กล่าวคือ ตำรวจ (C; cop) ใช้กล้องวงจรปิด (C; CCTV) เป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันอาชญากรรมควบคู่กับให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน (P; people) ผ่านการประชาสัมพันธ์ (P; Public relation)

ภาพที่ 3 หลัก CCPP เพื่อป้องกันอาชญากรรม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองสุรินทร์สั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมนำหลัก CCPP ศึกษาความเป็นไปได้เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เลือกศึกษาตัวแปรอิสระอื่นที่ไม่ปรากฏในงานนี้เพื่อหาข้อค้นพบที่แตกต่าง

2.2 ศึกษาตัวแปรตามบริบทนี้โดยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นตัวขับเคลื่อนงานมุ่งได้ข้อค้นพบที่มีเนื้อหาว่าง

2.3 ศึกษาเชิงเปรียบโดยอาจเริ่มจากต่างอำเภอ ไล่เรียงไปต่างจังหวัด ต่างภูมิภาคของ

ประเทศ

เอกสารอ้างอิง (References)

- ไกรพล ดีแก้ว. (2562). บทบาทของกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ในการป้องกันการเกิดอาชญากรรม ในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินศึกษาถนนข้าวสาร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://rsucon.rsu.ac.th/files/proceedings/nation2019/NA19-079.pdf>. สืบค้น 6 มกราคม 2567.
- ตำรวจภูธรจังหวัดศรีสะเกษ. (2566). CATEGORY ARCHIVES: ข่าวประชาสัมพันธ์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.sskpolice.com/new/cate/ศรีสะเกษ>. สืบค้น 28 ธันวาคม 2566.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2526). การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม: หลักทฤษฎีและมาตรการ. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พรชัย ขันดี, จอมเดช ตรีเมฆ และกฤษณพงศ์ พุดระกุล. (2558). ทฤษฎีอาชญาวิทยา: หลักการ งานวิจัย และนโยบายประยุกต์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.
- มรุตพงศ์ วิเชียรศรี และ ศศิภัทรา ศิริวาโท. (2563). การใช้กล้องวงจรปิด CCTV เพื่อลดปัญหาอาชญากรรม: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดนนทบุรี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://rsucon.rsu.ac.th/files/proceedings/nation2020/NA20-045.pdf>. สืบค้น 5 มกราคม 2567.
- สถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง. (2566). เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สื่อเตือนภัยออนไลน์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.muanglampangpolice.com/>. สืบค้น 6 มกราคม 2567.
- สถานีตำรวจภูธรเมืองสุรินทร์. (2566). โครงสร้าง อัตรากำลัง และข้อมูลผู้บริหาร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://muang.surin.police.go.th/ita-standards/informations/structure-2/>. สืบค้น 5 มกราคม 2567.
- สถานีโทรทัศน์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2566). POLICETV โครงการ RTP Cyber Village. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://policetv.tv/archives/tag/%E0%B9%82%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3-rtp-cyber-village>. สืบค้น 5 มกราคม 2567.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2558). การสร้างมาตรวัดสำหรับการวิจัยที่ถูกต้องและได้มาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ : สามลดา.
- สถานีตำรวจนครบาลสำเหร่. (2566). แสวงหาความร่วมมือกับประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://samre.metro.police.go.th>. สืบค้น 5 มกราคม 2567.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2566). แนวทางการบริหารราชการแผ่นดินประจำปีงบประมาณ 2567: พลตำรวจเอก ต่อศักดิ์ สุขวิมล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.

Citation : Phanwattana, P. (2024). The Antecedent of Crime Prevention of Mueang Surin Provincial Police.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 53-72; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.32>

- สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ. (2566). **โครงการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง. (2566). **สถิติประชากรอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์**. [ออนไลน์].
เข้าถึงได้จาก : <https://www.bora.dopa.go.th/exec-stat/>. สืบค้น 4 ธันวาคม 2566.
- Abramovaite, J., Bandyopadhyay, S., & Cowen, N. (2022). Classical deterrence theory revisited: An empirical analysis of Police Force Areas in England and Wales. **European Journal of Criminology**. 20(5) : 355-372.
- Clarke, R., & Eck, J.E. (2014). **Become a Problem-Solving Crime Analyst**. [Online]. Retrieved 23 September 2024, from <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781315060965/become-problem-solving-crime-analyst-ronald-clarke-john-k>
- Cohen, L.E., & Felson, M. (1979). Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach. **American Sociological Review**. 44(4) : 588-608.
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. **Psychometrika**. 16 : 297-334.
- Harris, J.E. (2022). Application of Path Analysis and Structural Equation Modeling in Nutrition and Dietetics. **Journal of the Academy of Nutrition and Dietetics**. 121(11) : 154-168.
- Petersen, K., Weisburd, D., Fay, S., Eggin., & Mazerolle, L. (2023). Police stops to reduce crime: A systematic review and meta-analysis. **Campbell Systematic Reviews**. 19(1) : 1-42.
- Suryani, A., & Herianti, E. (2023). Purposive sampling technique and ordinary least square analysis: Investigation the relationship between managerial overconfidence, transfer pricing and tax management in Indonesian stock exchange listed firms. **International Journal of Professional Business Review**. 8(1) : 1-23.
- Thomas, A., Piza, E.L., Welsh, C., & Farrington, D.P. (2022). The internationalisation of cctv surveillance: Effects on crime and implications for emerging technologies. **International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice**. 46(2) : 1-22.

นวัตกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพในยุคปัญญาประดิษฐ์ Innovations in Learning Area of Occupations in the Artificial intelligence Era

ชัชชาย จีระวัฒน์วงศ์^{1*} ประเวศ เวชชะ² และพูนชัย ยาวีราต³
Chatchai Jeerawatwong^{1*}, Prawet Watcha² and Poonchai Yavirat³

Received : February 14, 2024; Revised : September 25, 2024; Accepted : September 25, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence Era)” มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอนวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence Era) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based participatory research : CBPR) ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยโดยใช้ 1) การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประเภทลำดับต่อเนื่องเชิงสำรวจ (Exploratory sequential designs) 2) เทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (Appreciation-Influence Control : AIC) และ 3) การหาฉันทามติ (Consensus)

ผลการศึกษา พบว่า นวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ ต้องมีการ

^{1,3}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย; Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, Thailand.

²ศูนย์การจัดการนักศึกษาต่างชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย; International Student Management Center, Chiang Rai Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : 658914027@crru.ac.th

Citation : Jeerawatwong, C., Watcha, P. & Yavirat, P. (2024). Innovations in Learning Area of Occupations in the Artificial intelligence Era. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 73-90;

ประเมินสภาวะการณ์ การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goal) ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Objective) แผนงานโครงการ (Initiative) และแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) ซึ่งได้กำหนดแผนที่ยุทธศาสตร์ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ทั้ง 4 ด้าน ภายใต้ทฤษฎีการบริหาร Balance Scorecard (BSC) ใน 4 มิติ ประกอบด้วย มิติที่ 1 ด้านประสิทธิผล มิติที่ 2 ด้านคุณภาพการ มิติที่ 3 ด้านประสิทธิภาพ กระบวนการภายใน และ มิติที่ 4 ด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร มิติทั้ง 4 มิติแสดงถึงความเชื่อมโยงไปสู่ความสำเร็จ การบรรลุเป้าหมาย และการบรรลุวิสัยทัศน์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์

คำสำคัญ (Keywords) : นวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงรุก, การบริหารจัดการเรียนรู้, กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ, ยุคปัญญาประดิษฐ์

Abstract

This research article is part of a study titled "Proactive Management Innovation to Develop Learning Management in the Learning Area of Occupations to Support Changes in the Artificial Intelligence Era." The objective of this research is to propose a proactive management innovation to develop the learning management of the learning area of occupations, accommodating changes in the Artificial Intelligence Era. The study employed a community-based participatory research (CBPR) approach. The research design included: 1) a mixed-methods research with an exploratory sequential design, 2) participatory planning process techniques using the Appreciation-Influence-Control (AIC) model, and 3) a consensus-building approach.

The results of the study indicate that proactive management innovation for developing learning management in the learning area of occupations to support changes in the Artificial Intelligence Era requires a comprehensive process. This includes assessing the current situation, setting a vision, mission, goals, strategic objectives, project initiatives, and creating a strategy map. The strategic map was developed in alignment with the New Public Management (NPM) approach and is guided by the Balance Scorecard (BSC) framework. The framework includes four

Citation : ชัชชาย จีระวัฒน์วงศ์, ประเวศ เวชชะ และพูนชัย ยาริราช. (2567). นวัตกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพในยุค

ปัญญาประดิษฐ์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 73-90; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.33>

dimensions: 1) effectiveness, 2) quality, 3) internal process efficiency, and 4) organizational and personnel development. These four dimensions are interconnected, leading to the successful achievement of goals and the overall vision for managing the learning area of occupations to effectively navigate the changes brought by the Artificial Intelligence Era.

Keywords : Innovative Proactive Management, Learning Management, Learning Area of Occupations, Artificial Intelligence Era

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันในห้วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันของเทคโนโลยีที่นำมวลมนุษยชาติสู่การเปลี่ยนแปลงในยุคปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence Era) มีการตื่นตัวอย่างยิ่งกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่กำลังเข้ามามีบทบาทในชีวิตมนุษย์มากขึ้น เป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ ที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในหลายด้าน ทั้งด้านการแพทย์ การเกษตร อุตสาหกรรม การคมนาคม การบันเทิง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา (Thai PBS, 2566 ;The Standard, 2019) ปัญญาประดิษฐ์ หรือเป็นที่รู้จักกันในชื่อย่อที่เรียกว่า AI เป็นสาขาของวิทยาการคอมพิวเตอร์ที่มุ่งเน้นการสร้างระบบหรืออุปกรณ์ที่สามารถจำลองพฤติกรรมของมนุษย์ได้ เช่น การเรียนรู้ (learning) การคิด (reasoning) การแก้ไขปัญหา (problem-solving) และการสื่อสาร (communication) AI ส่งผลกระทบต่อการศึกษาในหลายแง่ เช่น 1) ช่วยลดระยะเวลาในการทำงานเอกสาร (Smart Administration) 2) ช่วยครูสร้างสรรค์เนื้อหาสำหรับสอน (Smart Content) เช่น การสร้างตำราดิจิทัล (digital textbook) และสื่อการเรียนรู้แบบดิจิทัล (learning digital interfaces) 3) ช่วยผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ง่ายขึ้น (Smart Tutoring) 4) ช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นในยุคปัจจุบันและอนาคต (Smart Skills) (Adrien Schmidt, 2017) ที่กำลังจะช่วยพัฒนาการศึกษาของโลกและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการศึกษาของประเทศไทย

การพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 ในศตวรรษที่ 21 สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคปัญญาประดิษฐ์ เป็นยุคที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Chat GPT, 2566 ; Hilary Nixon, 2023) การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนา

Citation : Jeerawatwong, C., Watcha, P. & Yavirat, P. (2024). Innovations in Learning Area of Occupations in the

Artificial intelligence Era. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 73-90;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.33>

คนและสังคม กล่าวคือการศึกษาจะพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการการศึกษาในยุคใหม่จึงเริ่มด้วยการฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ สามารถปรับตัวให้เท่าทันกับสถานการณ์ได้อย่างชาญฉลาด มีความสามารถในการทำงาน ใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ มีศีลธรรม มีความซื่อสัตย์ เป็นประชากรที่ดีของสังคม และประเทศชาติในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ได้กำหนดให้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เป็นกลุ่มสาระที่จัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต และการอาชีพมาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแข่งขันแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 138)

ในทางกลับกันการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพในประเทศไทย พบว่ามีปัญหาอยู่หลายประการ ได้แก่ การขาดครูผู้สอนที่มีความรู้และทักษะเฉพาะด้าน ขาดอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัย ขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดแรงจูงใจของผู้เรียน ผู้เรียนอาจมองว่ากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการงานอาชีพไม่สำคัญ ล้าสมัย ขาดความท้าทาย รวมถึงค่านิยมของคนไทยที่เชื่อว่านักเรียนที่เลือกเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คือคนเก่ง ทำให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการที่จะศึกษาด้านอาชีพ ทำให้การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการงานอาชีพไม่ได้รับความนิยมนิยมและมักถูกมองเป็นเพียงวิชาเสริม ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการงานอาชีพไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (ดาวรรดา วีระพันธ์ และคณะ, 2560)

ด้วยความท้าทายเหล่านี้การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการงานอาชีพจึงต้องมีการปรับประยุกต์วิธีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนตื่นตัว มีความน่าสนใจด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยครูสามารถเตรียมความพร้อมรับมือต่อการจัดการ

เรียนรู้ในอนาคตได้ด้วยแนวคิดการบริหารจัดการเชิงรุก (Proactive Management) ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการในการดำเนินการที่เน้นการคาดการณ์ และการเตรียมความพร้อมล่วงหน้า เพื่อลดความเสี่ยงและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเชิงรุกคือการป้องกันปัญหา และการกำหนดมาตรการในขั้นตอนเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Smith J. A., 2020) การบริหารจัดการเชิงรุกเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดเวลาเพื่อให้ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ การใช้การบริหารจัดการเชิงรุกกับการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครู และสถานศึกษาสามารถลดความเสี่ยง พร้อมทั้งตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความมั่นใจ (Covey S. R, 2020)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย เพื่อเสนอแนะนวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้อง กับสภาพการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน เหตุปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้เมื่อเทียบกับมาตรฐานการศึกษาของประเทศที่มีมาตรฐานการศึกษาสูงระดับโลก มาเป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ และเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการเสนอแนะการกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในประเทศไทยอย่างมหาศาล

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อเสนอแนะนวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่องนวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based participatory research : CBPR) ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยโดยใช้ 1) การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประเภทลำดับต่อเนื่องเชิงสำรวจ (Exploratory sequential designs) (ประเวศ เวชชะ, 2566 : 306-309) 2) เทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (Appreciation-Influence Control : AIC) และ 3) การหาฉันทามติ (Consensus) โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการวิจัย เป็น 4 ขั้นตอนโดยยึดตามคำถามการวิจัย เพื่อให้บรรลุผลการวิจัยคือได้นวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ โดยทำการศึกษาในพื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนบ้านห้วยทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ประกอบด้วยเครื่องมือการวิจัยดังนี้ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของครู 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพโรงเรียนบ้านห้วยทรายในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ประกอบด้วยเครื่องมือการวิจัยดังนี้ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสภาพอนาคตที่พึงประสงค์การบริหารจัดการเรียนรู้เทียบกับประเทศนิวซีแลนด์สู่การบริหารจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ ประกอบด้วยเครื่องมือการวิจัยดังนี้ 1) การวิเคราะห์เอกสาร 2) การเทียบเคียง Benchmarking 3) การสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการที่จะทำให้อบรมผลต่อการตอบสนองการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ ประกอบด้วยเครื่องมือการวิจัยดังนี้ 1) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (AIC) เรื่องมองอดีต ทบทวนปัจจุบัน สานฝันอนาคต ของการบริหารจัดการเรียนรู้ในยุคปัญญาประดิษฐ์ โรงเรียนบ้านห้วยทราย 2) การหาฉันทามติ

ผลการวิจัย (Research Results)

นวัตกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพในยุคปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence Era) จำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goal) ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Objective) แผนงานโครงการ (Initiative) และแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

" กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพโรงเรียนบ้านห้วยทรายมุ่งสร้างการจัดการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย และมีคุณค่า สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม พร้อมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อผลักดันและพัฒนาทักษะอาชีพสู่ความเป็นเลิศ "

ภาพที่ 1 ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของวิสัยทัศน์จากการฉันทามติร่วมกันของผู้เข้าร่วมวิจัย
ที่มา : Chat Gpt 4 <https://chat.openai.com> (2566)

พันธกิจ (Mission)

พันธกิจที่ 1 ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าสู่การเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นทักษะและความรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์

พันธกิจที่ 2 สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเปิดกว้าง สนับสนุนการพัฒนาทักษะอาชีพที่เกี่ยวข้องกับตลาดแรงงานในอนาคตสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม

พันธกิจที่ 3 พัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ สนับสนุนโครงการและกิจกรรมที่เน้นการทำงานแบบโครงการหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ และสร้างการทดลองหรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์

พันธกิจที่ 4 สนับสนุนและสร้างการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเข้าใจและความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการสอน

พันธกิจที่ 5 พัฒนาร่วมมือกับผู้ประกอบการและผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการสร้างบทเรียนและเนื้อหาการเรียนรู้ที่เป็นประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ รวมถึงการสร้างกลไกการประเมินที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะอาชีพ

เป้าหมาย (Goal)

เป้าหมายที่ 1 ปรับเพิ่มอัตราการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในกระบวนการการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนการสร้างการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 2 พัฒนาทักษะการทำงานแบบโครงการ การทำงานเป็นทีม ทักษะการนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดของนักเรียนทุกคนให้ถึงระดับดีภายในปี 2567 ตามหลักสูตรที่เน้นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีใหม่ๆ

เป้าหมายที่ 3 พัฒนาระบบการประเมินการเรียนรู้ที่ใช้ AI เพื่อสนับสนุนการประเมินที่มีความหลากหลายและเกี่ยวข้องกับสถานการณ์จริง

เป้าหมายที่ 4 ส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีทักษะการใช้ AI ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

เป้าหมายที่ 5 ส่งเสริมนักเรียนทุกคนในการพัฒนาทักษะแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยใช้ AI และมีเครื่องมือวัดและประเมินที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายที่ 6 จัดโครงการหรือกิจกรรมที่เน้นการแก้ปัญหาและการทำงานในสถานการณ์จริง และให้โอกาสนักเรียนทดลองและทำงานกับเทคโนโลยีและการลงมือปฏิบัติจริงในสถานการณ์จริงอย่างน้อย 10 ครั้งต่อปี

เป้าหมายที่ 7 สร้างกลไกสนับสนุนการพัฒนาความรู้และทักษะ AI ของนักเรียนและพัฒนาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม ทักษะชีวิต และความเป็นพลเมืองโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Objective)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ผสานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ คิดสร้างสรรค์อย่างทันสมัย สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ เพื่อยกระดับในกระบวนการเรียนรู้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างผู้นำการเรียนรู้ ผู้ครูผู้สอนยุค AI ใส่ใจนวัตกรรม การศึกษา เพื่อพัฒนากลุ่มสาระการงานงานอาชีพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างสรรค์วิธีการสอนใหม่ ใส่ใจพัฒนาหลักสูตร ใฝ่รู้ความเปลี่ยนแปลง พลิกแพลงประสบการณ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เชื่อมโยงธุรกิจ สร้างพันธมิตรเครือข่าย ขยายความร่วมมือสู่การเรียนรู้มีอาชีพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างการวัดและประเมิน ให้เกิดความแม่นยำ ด้วยนวัตกรรม AI เพื่อให้ประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

แผนงานโครงการ (Initiative)

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

โครงการที่ 1) บูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในกระบวนการการเรียนการสอน 2) พัฒนาแหล่งเรียนรู้และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ทันสมัย 3) สนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยี 4) สร้างโอกาสและการเข้าถึงเทคโนโลยีสำหรับนักเรียน 5) การสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่เป็นส่วนร่วมของชุมชน

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

โครงการที่ 1) พัฒนาและการสนับสนุนการอบรมการใช้เทคโนโลยีในการสอน 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ 3) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับบุคลากรทางการศึกษา 4) สร้างเครือข่ายและการร่วมมือกับทีมนักพัฒนาทางการศึกษา 5) การสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมในการศึกษา

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

โครงการที่ 1) ประเมินและปรับปรุงหลักสูตรการงานอาชีพ 2) พัฒนาเนื้อหาและเทคนิคการสอนที่ทันสมัย 3) เปลี่ยนทุกคนให้เป็นครูเปลี่ยนถิ่นที่อยู่เป็นห้องเรียน

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

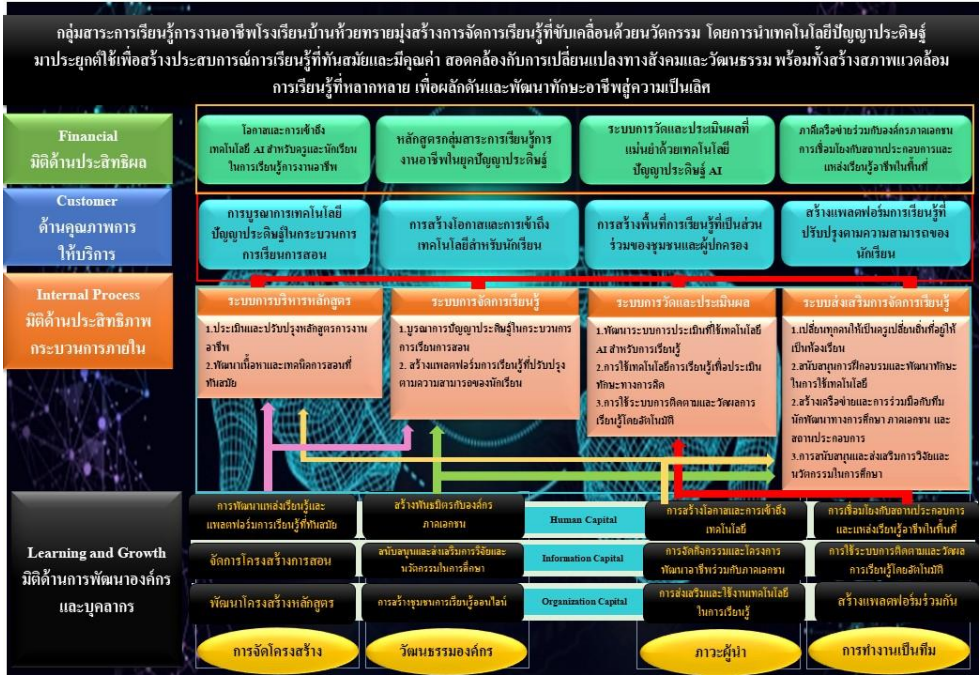
โครงการที่ 1) สร้างพันธมิตรกับองค์กรภาคเอกชน 2) การจัดกิจกรรมและโครงการพัฒนาอาชีพร่วมกับภาคเอกชน 3) การเชื่อมโยงกับสถานประกอบการและแหล่งเรียนรู้อาชีพในพื้นที่

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5

โครงการที่ 1) พัฒนาระบบการประเมินที่ใช้เทคโนโลยี AI สำหรับการเรียนรู้พื้นฐาน 2) การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เพื่อประเมินทักษะทางการคิด 3) การใช้ระบบการติดตามและวัดผลการเรียนรู้โดยอัตโนมัติ 4) สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ปรับปรุงตามความสามารถของนักเรียน 5) การส่งเสริมและใช้งานเทคโนโลยีในการเรียนรู้

แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดของ องค์กรประกอบยุทธศาสตร์ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ทั้ง 4 ด้าน ภายใต้ทฤษฎีการบริหาร Balance Scorecard (BSC) มาใช้ประยุกต์ใช้ในลักษณะที่แสดงให้เห็นแนวทางของการที่โรงเรียนบ้านห้วยทรายจะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้นั้น จะต้องมีความสำเร็จเกิดขึ้นใน 4 มิติ ขององค์กร คือ 1) มิติด้านประสิทธิผล 2) มิติด้านคุณภาพการให้บริการ 3) มิติด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน และ 4) มิติด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

ที่มา : ชัชชาย จีระวัฒน์วงศ์ (2567)

จากภาพที่ 1 แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) ได้นำกรอบแนวคิดขององค์กรประกอบ ยุทธศาสตร์ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ทั้ง 4 ด้าน ภายใต้ทฤษฎีการบริหาร Balance Scorecard (BSC) มาใช้ประยุกต์ใช้ในลักษณะที่ แสดงให้เห็นแนวทางของงานที่โรงเรียนบ้านห้วยทรายจะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้นั้น จะต้องมีความสำเร็จเกิดขึ้นใน 4 มิติ ขององค์กร คือ 1) มิติด้านประสิทธิผล 2) มิติด้านคุณภาพการให้บริการ 3) มิติด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน และ 4) มิติด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร โดยมีความเชื่อมโยงของความสำเร็จของมิติทั้ง 4 ด้าน อย่างเป็นเหตุเป็นผลจาก มิติด้านการพัฒนา องค์กรและบุคลากร ไปสู่มิติด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน และไปสู่มิติด้านคุณภาพการ ให้บริการ และไปสู่มิติด้านประสิทธิผล และไปสู่การบรรลุเป้าประสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์ ทั้ง 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ และการบรรลุวิสัยทัศน์ในด้านบนสุด กล่าวคือ

Citation : Jeerawatwong, C., Watcha, P. & Yavirat, P. (2024). Innovations in Learning Area of Occupations in the

ในมิติที่ 4 มิติด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร มิติด้านนี้เน้นการพัฒนาครูผู้สอนในด้านการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ การประสานงานวิจัยสู่การจัดการเรียนรู้ และการสื่อสารความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและสถานประกอบการท้องถิ่น เพื่อให้มีความพร้อมเพื่อสร้างองค์กรให้เติบโต ดังนั้น ความสำเร็จของมิติด้านที่ 4 ขององค์กรจะเกิดขึ้นได้ จะต้องมีการบูรณาการ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในกระบวนการเรียนการสอน 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ทันสมัย 3) พัฒนาและการสนับสนุนการอบรมใช้เทคโนโลยีในการสอน ประสบการณ์และความรู้ 4) สร้างเครือข่ายและการร่วมมือกับทีมนักพัฒนาทางการศึกษา 6) การสนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยี 5) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับบุคลากรทางการศึกษา 6) การสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมในการศึกษา 7) สร้างพันธมิตรกับองค์กรภาคเอกชน 8) การสร้างโอกาสและการเข้าถึงเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน 9) ประเมินและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน 10) การจัดกิจกรรมและโครงการพัฒนาอาชีพร่วมกับภาคเอกชน 11) พัฒนาเนื้อหาและเทคนิคการสอนที่ทันสมัย 12) การใช้ระบบการติดตามและวัดผลการเรียนรู้โดยอัตโนมัติ ซึ่งความสำเร็จทั้ง 12 ประการ ของมิติที่ 4 นี้จะเกิดเป็นผลสำเร็จเกิดขึ้นมามากน้อยเพียงใดก็จะส่งผลสืบต่อไปยังมิติที่ 3 มิติด้านประสิทธิภาพของกระบวนการภายใน ต่อไป

ในมิติที่ 3 มิติด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน โดยผลของความสำเร็จของมิติที่ 3 นี้ คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการภายใน ในด้านต่าง ๆ เช่น 1) ปรับปรุงระบบบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ 2) พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ให้สอดคล้องกับยุคปัญญาประดิษฐ์ 3) ปรับปรุงระบบการวัดและประเมินผลที่แม่นยำและเที่ยงตรง โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ 4) พัฒนาระบบส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์และความต้องการของผู้เรียน ซึ่งผลความสำเร็จทั้ง 4 ประการ ของมิติที่ 3 นี้เป็นผลมาจากความสำเร็จของมิติที่ 4 ซึ่งผลสำเร็จที่เกิดขึ้นมาของมิติที่ 3 นี้จะมากน้อยเพียงใดก็จะส่งผลสืบต่อไปยังมิติที่ 2 มิติด้านคุณภาพของการให้บริการ ต่อไป

ในมิติที่ 2 มิติด้านคุณภาพการให้บริการ โดยผลของความสำเร็จของมิติที่ 2 นี้คือคุณภาพการให้บริการหรือการสร้างคามพึงพอใจด้านต่างๆ ให้เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร ได้แก่ 1) การสร้างการบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในกระบวนการเรียนการสอน 2) การสร้างโอกาสและการเข้าถึงเทคโนโลยีสำหรับนักเรียน 3) การสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่เป็นส่วน

ร่วมของชุมชนและผู้ปกครอง 4) แพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ปรับปรุงตามความสามารถของนักเรียน ซึ่งผลความสำเร็จทั้ง 4 ประการ ของมิติที่ 2 นี้ เป็นผลมาจากความสำเร็จของ มิติที่ 3 และมิติที่ 4 ซึ่งผลสำเร็จเกิดขึ้นมาของมิติที่ 2 นี้จะมากน้อยเพียงใดนั้นก็ส่งผลต่อไปยังมิติที่ 1 มิติด้าน ประสิทธิภาพ ต่อไป

ในมิติที่ 1 มิติด้านประสิทธิภาพ โดยผลของความสำเร็จของมิติที่ 1 นี้คือ ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นขององค์การทั้งหมด คือ 1) โอกาสและการเข้าถึงเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการ เรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพโรงเรียนบ้านห้วยทราย 2) หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพโรงเรียนบ้านห้วยทรายที่สอดคล้องกับยุคปัญญาประดิษฐ์ 3) ระบบการวัดและ ประเมินผลที่แม่นยำด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ 4) ภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับองค์กรภาคเอกชน การเชื่อมโยงกับสถานประกอบการและแหล่งเรียนรู้อาชีพในพื้นที่ ซึ่งผลความสำเร็จทั้ง 4 ประการ ของมิติที่ 1 นี้เป็นผลมาจากความสำเร็จในมิติที่ 2 มิติที่ 3 และมิติที่ 4 ซึ่งผลสำเร็จที่เกิดขึ้นมาของ มิติที่ 1 นี้จะมีมากน้อยเพียงใดนั้นก็ส่งผลต่อไปยังการบรรลุเป้าหมายของประเด็นยุทธศาสตร์ และวิสัยทัศน์ ต่อไป

โดยถ้าในมิติที่ 1 นี้ สามารถบรรลุความสำเร็จใน 4 ประการได้ครบถ้วนสมบูรณ์ก็แสดงว่า องค์การสามารถบรรลุประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 5 นี้ได้ นั่นก็แสดงว่า องค์การก็จะบรรลุวิสัยทัศน์ ขององค์การได้ในท้ายที่สุดนั่นเอง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่องนวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพโรงเรียนบ้านห้วยทรายให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุค ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence Era) ที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goal) ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Objective) แผนงานโครงการ (Initiative) และแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision) เน้นย้ำถึงการสร้างวิสัยทัศน์ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี AI ในการจัดการเรียนรู้ สิ่งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้สมัยใหม่ที่เน้นการผสมผสานเทคโนโลยี เข้ากับกระบวนการเรียนรู้ (Siemens G., 2005) เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและทันสมัย

พันธกิจ (Mission) ที่มีการเน้นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าสู่การเรียนการสอน เชื่อมโยงกับแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการผสมผสาน ระหว่างการเรียนรู้ออนไลน์กับการเรียนรู้แบบตัวต่อตัว (Graham C. R., 2006)

เป้าหมาย (Goal) ในการปรับปรุงการใช้เทคโนโลยี AI ในการเรียนการสอนสะท้อนถึง แนวทางการเปลี่ยนแปลงการศึกษาเพื่อรองรับยุคดิจิทัล สอดคล้องกับกับงานวิจัยของ Wagner T. (2008) ใน "The Global Achievement Gap: Why Even Our Best Schools Don't Teach the New Survival Skills Our Children Need and What We Can Do About It" ที่วิเคราะห์ถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะสำหรับยุคดิจิทัล

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Objective) และแผนงานโครงการ (Initiative) ในการ กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับ AI และการพัฒนาความร่วมมือกับ ภาคเอกชน สอดคล้องกับแนวคิดการสร้างนวัตกรรมเปิด (Open Innovation) ซึ่งสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรการศึกษาภาคเอกชนเพื่อนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้าสู่กระบวนการ การศึกษา (Chesbrough H., 2003)

แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) ได้ถูกออกแบบมาเพื่อให้เข้ากับกรอบการบริหาร จัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) และทฤษฎี Balance Scorecard (BSC) โดยมุ่งเน้นการบรรลุวิสัยทัศน์ผ่านการประสบความสำเร็จใน 4 มิติหลัก ได้แก่ มิติด้านประสิทธิผล มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน และมิติด้านการพัฒนา องค์กรและบุคลากร แนวทางนี้ช่วยให้โรงเรียนสามารถตอบสนองต่อความต้องการของยุค ปัญญาประดิษฐ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนที่ยุทธศาสตร์เชื่อมโยงการบริหารจัดการภายใน กับผลลัพธ์ที่ต้องการทั้งในด้านการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพ แสดงให้เห็นถึงการทำงาน ร่วมกันระหว่างส่วนต่างๆ ขององค์กรเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Kaplan, R. S., & Norton D. P., 1996)

การผสมผสานนวัตกรรมที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goal) ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Objective) แผนงานโครงการ (Initiative) และแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) ไม่เพียงแต่แสดงถึงการตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจในยุค ปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงการมองไปข้างหน้าในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนสำหรับ อนาคต ด้วยการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และการสร้างนวัตกรรมในการเรียนรู้ และการสอน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 สามารถนำนวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence Era) ไปกำหนดเป็นแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ให้กับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีความขาดแคลนครูและบุคลากรในลักษณะเดียวกันกับพื้นที่วิจัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 ผลการเสนอแนะนวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence Era) ด้วยชุดนวัตกรรมนี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาตั้งแต่ระดับผู้บริหารสถานศึกษาไปจนถึงนักเรียน ควรนำนวัตกรรมนี้ไปใช้ เปรียบเสมือนกับยารักษาโรค ที่จะนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นตัวช่วยในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพโรงเรียนบ้านห้วยทรายอย่างมหาศาล

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการศึกษาพบว่าในสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีความขาดแคลนครู บุคลากร และทรัพยากรในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้จะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ด้อยในทุกกลุ่มสาระ การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ทำการศึกษากิจการการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ได้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างครอบคลุมทุกรายวิชาและเกิดประโยชน์ในวงกว้างต่อการจัดการศึกษาของพื้นที่วิจัยนั้น

2.2 ในการศึกษาครั้งต่อไปผู้วิจัยเสนอแนะให้ขยายขอบเขตพื้นที่การศึกษาให้กว้างขึ้น เพื่อให้ได้ชุดข้อมูลความจริงที่สามารถอ้างอิงและเกิดประโยชน์กับสถานศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกันอันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในพื้นที่ที่ศึกษาอย่างกว้างขวางมากขึ้น

2.3 ผู้วิจัยเห็นว่าการวิจัยแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based participatory research : CBPR) และการวิจัยแบบศิลปะเป็นฐาน (Art- based research) จะทำให้ได้ชุดข้อมูลความจริงจากผู้เข้าร่วมการวิจัย และสามารถสร้างความตระหนักในการให้ข้อมูลความ

จริงจากผู้เข้าร่วมการวิจัย ที่ไม่สามารถอธิบายเป็นคำพูดหรือตัวอักษรได้โดยการใช้ศิลปะเพื่อสื่อสารความจริง ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้นำวิธีการวิจัยข้างต้นไปใช้ในการศึกษาเพื่อเข้าถึงความจริง

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ .
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2556**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- दारदा वीरपन्थि और चणुभा बालाईसंग. (2560). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**. 11(3) : 52-63.
- ประเวศ เวชชะ. (2566). การออกแบบการวิจัย **Research Design Five Approaches to Research** . เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- Adrien Schmidt. (2017, December 7). **How AI Impacts Education**. Retrieved from www.forbes.com: <https://www.shorturl.asia/HZ1bL>
- Chat GPT. (17 กรกฎาคม 2566). การศึกษาไทย 4.0 **สู่การเปลี่ยนแปลงในยุคปัญญาประดิษฐ์**. เข้าถึงได้จาก chat.openai.com: <https://shorturl.asia/3HdoD>
- Chesbrough, H. (2003). **Open innovation: The new imperative for creating and profiting from technology**. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Covey S. R. (2020). **The 7 habits of highly effective people**. Simon & Schuster.
- Graham, C. R. (2006). **Blended learning systems**. In C. J. Bonk & C. R. Graham (Eds.), **The handbook of blended learning: Global perspectives, local designs** (pp. 3-21). San Francisco, CA: Pfeiffer Publishing.
- Hilary Nixon. (2023). **Artificial Intelligence: A History and Future** . Beyond Publishing.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). **The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action**. Harvard Business School Press.
- Siemens, G. (2005). Connectivism: A learning theory for the digital age. **International Journal of Instructional Technology and Distance Learning**. 2(1) : 3-10.

Citation : ชัชชาย จีระวัฒน์วงศ์, ประเวศ เวชชะ และพูนชัย ยาวีราช. (2567). นวัตกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพในยุคปัญญาประดิษฐ์. **วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ**. 2(5) : 73-90; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.33>

- Smith J. A. (2020). Proactive Management Strategies for the Modern Workplace. Springer Nature. **Journal of Business Research**. 112 : 104-113.
- Thai PBS. (16 กรกฎาคม 2566). ย้อนวิวัฒนาการในรอบ 75 ปี ปัญญาประดิษฐ์. เข้าถึงได้จาก www.thaipbs.or.th: <https://www.thaipbs.or.th/news/content/272538>
- The Standard. (7 January 2019). มนุษย์จะอยู่ตรงไหนเมื่อ AI ฉลาดกว่าเรา มองอนาคตกับ มาร์ติน ฟอร์ด ผู้เขียนหนังสือ Rise of the Robots. เข้าถึงได้จาก The Standard : <https://thestandard.co/martin-ford/>
- Wagner, T. (2008). **The Global Achievement Gap: Why Even Our Best Schools Don't Teach the New Survival Skills Our Children Need and What We Can Do About It**. New York, NY: Basic Books.

Citation : ชัชชาย จีระวัฒน์วงศ์, ประเวศ เวชชะ และพูนชัย ยาวีราช. (2567). นวัตกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพในยุค

ปัญญาประดิษฐ์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 73-90; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.33>

การบริหารจัดการความขัดแย้งมิติสิ่งแวดล้อม (Conflict Mapping) :
กรณีศึกษาฝุ่น PM 2.5 จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่
Environmental Conflict Management (Conflict Mapping) :
A case study of PM2.5 Dust in Chiang Rai and Chiang Mai

อภิญญา ดิสสะมาน^{1*}
Apinya Tissamana^{1*}

Received : January 8, 2024; Revised : September 27, 2024; Accepted : September 30, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดย วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์เหตุการณ์ความขัดแย้งมิติทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อไปออกแบบและสร้างระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลและสำรวจข้อมูลแผนที่ความขัดแย้งอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ความขัดแย้ง (analyzing a conflict situations) ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ 2) เพื่ออธิบายวิกฤตฝุ่น PM2.5 ในจังหวัดเชียงรายและเชียงใหม่ 3) เพื่อนำฐานข้อมูลความขัดแย้งด้านฝุ่น PM2.5 พัฒนาสู่รูปแบบแผนที่อิเล็กทรอนิกส์ และระบบเตือนภัยความขัดแย้งรุนแรง (Violence –Conflict Early Warning System Database) มีระบบแจ้งเตือน (warning system) สำหรับเฝ้าระวังสถานการณ์ความขัดแย้ง (monitoring conflict situations) ให้กับสังคมไทย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยเป็น 4 กลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาข้อมูลวิเคราะห์เหตุการณ์ความขัดแย้งเรื่องฝุ่น PM2.5 พบว่าเป็นปัญหาเรื่องมาตรการการจัดการทั้งภายในและภายนอกประเทศ 2) ปรากฏการณ์วิกฤต

¹สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า; Office of Peace and Governance, King Prajadhipok's Institute, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : apinya@kpi.ac.th

Citation : Tissamana, A. (2024). Environmental Conflict Management (Conflict Mapping) : A case study of

PM2.5 Dust in Chiang Rai and Chiang Mai. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

ฝุ่น PM2.5 เชียงใหม่และเชียงรายมีการบริหารจัดการที่แตกต่างกันโดยจังหวัดเชียงรายมีภาคประชาสังคมที่เข้มแข็งในการจัดการได้ดี 3) ฐานข้อมูลความขัดแย้งด้านฝุ่น PM2.5 สามารถพัฒนาสู่รูปแบบแผนที่อิเล็กทรอนิกส์ และระบบเตือนภัยความขัดแย้งรุนแรง (Violence –Conflict Early Warning System Database) ได้ซึ่งข้อเสนอแนะคือการทำงานฐานข้อมูลร่วมกันทั้งแนวระนาบและแนวตั้งของภาครัฐและภาคประชาชนจะเป็นประโยชน์มาก

คำสำคัญ (Keywords) : การจัดการความขัดแย้งมิติสิ่งแวดล้อม, แผนที่ความขัดแย้ง, วิกฤตฝุ่น PM2.5, จังหวัดเชียงราย, จังหวัดเชียงใหม่

Abstract

The purpose of this qualitative research are 1) to study data and analyze conflict situations in the dimensions of natural resources and the environment in order to design and create a database storage system and survey conflict map data in a systematic and standardized manner. Able to analyze conflict situations in a timely manner. 2) To explain the PM2.5 dust crisis in Chiang Rai and Chiang Mai provinces. 3) To bring the PM2.5 dust conflict database to be developed into an electronic map format. and the Violence -Conflict Early Warning System Database. There is a warning system for monitoring conflict situations for Thai society. The research target groups are public sectors, private sectors, civil society and peoples The results of the research found that 1) A study of the data and analysis of conflicts over PM2.5 dust found that it is a problem with management measures both inside and outside the country. 2) The phenomena of the PM2.5 dust crisis in Chiang Mai and Chiang Rai have different management measures. 3) Can display results to bring the PM2.5 dust conflict database to be developed into an electronic map format. and the Violence -Conflict Early Warning System Database has a system. The research recommendation that database should be cooperated with public sectors and civil sectors.

Citation : อภิญา ดิสสะมาน. (2567). การบริหารจัดการความขัดแย้งมิติสิ่งแวดล้อม (Conflict Mapping) : กรณีศึกษาฝุ่น PM

2.5 จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

Keywords : Environmental Conflict Management, Conflict Mapping, PM2.5 Crisis, Chiang Rai, Chiang Mai

บทนำ (Introduction)

การจัดทำแผนที่ความขัดแย้ง (Conflict Mapping) เปรียบเสมือน เครื่องมือพื้นฐานที่ใช้ในการวางแผนการแก้ไขความขัดแย้ง โดยเฉพาะการจัดการความขัดแย้งในมิติทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยการสร้างแผนภาพง่าย ๆ แล้วระบุประเด็นการขัดแย้ง การแจกแจงคู่ขัดแย้ง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความขัดแย้ง และการประเมินทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ไข เพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นภาพรวมของสถานการณ์ตรงกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารเพื่อหาทางออกร่วมกันในกาดำเนินงานต่อไปในอนาคต สามารถใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้แผนที่ข้อมูลเชิง digital ประกอบจะให้เห็นความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บทความวิจัยนี้ เป็นการนำเสนอจาก โครงการวิจัยการสำรวจแผนที่ข้อมูลประเด็นความขัดแย้งในประเทศไทย (Conflict Mapping Thailand) phase 5 สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล (2566) เล็งเห็นความสำคัญในการสำรวจองค์ความรู้การจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม โดยเฉพาะประเด็นความขัดแย้งในมิติทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิกฤตการณ์ฝุ่น PM 2.5 ในภาคเหนือ ที่ จังหวัดเชียงรายและเชียงใหม่ เพื่อจัดทำข้อมูลสาเหตุ คู่ขัดแย้ง ความสำคัญของปัญหา และสถานะปัจจุบันของความขัดแย้งทั่วประเทศ โดยเฉพาะประเด็นปัญหาความขัดแย้งที่สำคัญ และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้สนใจในแต่ละภูมิภาคตระหนักถึงความสำคัญของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น จากโครงการต่าง ๆ ตามแนวทางของรัฐโดยจัดทำฐานข้อมูลในพื้นที่ของตนอย่างเป็นระบบและเป็นการสร้างองค์ความรู้ความขัดแย้งที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมโดยนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงข้อมูลได้จริง ซึ่งผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์แนวคิดดังกล่าว เพื่อสำรวจ ศึกษา จัดเก็บ และรวบรวมข้อมูลประเด็นความขัดแย้งที่เกิดจากหรือมีผลมา การดำเนินโครงการพัฒนาต่าง ๆ ตามแนวนโยบายของรัฐ ในทุกภูมิภาคของประเทศ โดยผ่านการเข้าถึง (Appreciation) ให้ผู้ใช้ได้เข้าใจ (Understanding) สถานการณ์ความขัดแย้งนั้น ๆ โดยการ ศึกษาวิจัยถึงสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ (Area Based) โดยวิธีการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสาเหตุ (Roots of conflict) พลวัตของความขัดแย้ง (Dynamics of conflict) และแนวทางการบริหาร

Citation : Tissamana, A. (2024). Environmental Conflict Management (Conflict Mapping) : A case study of

PM2.5 Dust in Chiang Rai and Chiang Mai. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

ความขัดแย้งที่ใช้ ตลอดจนผลลัพธ์จากการดำเนินการดังกล่าว (Conflict management approached) เพื่อนำเสนอทางเลือกในการบริหารความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ในอนาคต โดยการสรุปประเด็นความขัดแย้งที่เป็นปัญหาที่สำคัญและเร่งด่วนของแต่ละพื้นที่ ตลอดจน สร้างพื้นที่เพื่อการร่วมกันต่อยอดและสนับสนุนให้เกิดการวิจัยเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรมต่อไปในอนาคตโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำผลจากการป้อนข้อมูลงานวิจัยไปใส่ลงในระบบฐานข้อมูล

นอกจากนี้ งานวิจัยชิ้นนี้ยังเป็นการนำฐานข้อมูลที่มีอยู่เดิมและข้อมูลใหม่ ความเกี่ยวข้องของระบบเตือนภัยล่วงหน้าจะพัฒนามาจากฐานข้อมูลที่สถาบันพระปกเกล้าได้เก็บไว้แล้วอย่างเป็นระบบ จนได้รับการยอมรับจากชุมชน พัฒนาเป็นระบบเตือนภัยความขัดแย้งรุนแรง (Violence – Conflict Early Warning System) ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับการเตือนภัยล่วงหน้า เพื่อการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพ และขยายรายการอันตรายภายใต้การเฝ้าระวังความขัดแย้งรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งยังสามารถนำไปสู่การป้องกันความเสียหายร้ายแรงทั้งชีวิตและทรัพย์สิน และ "สร้างกลับให้ดีขึ้น" (Bring back better) ในการกู้คืน การฟื้นฟู และการสร้างใหม่

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์เหตุการณ์ความขัดแย้งมิติทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อไปออกแบบและสร้างระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลและสำรวจข้อมูลแผนที่ความขัดแย้งอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ความขัดแย้ง (analyzing a conflict situations) ได้อย่างทันที่
2. เพื่ออธิบายวิกฤตฝุ่น PM2.5 ในจังหวัดเชียงรายและเชียงใหม่
3. เพื่อนำฐานข้อมูลความขัดแย้งด้านฝุ่น PM2.5 พัฒนาสู่รูปแบบแผนที่อิเล็กทรอนิกส์ และระบบเตือนภัยความขัดแย้งรุนแรง (Violence –Conflict Early Warning System Database) มีระบบแจ้งเตือน (warning system) สำหรับเฝ้าระวังสถานการณ์ความขัดแย้ง (monitoring conflict situations) ให้กับสังคมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

โดยการศึกษาวิจัยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพและโดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสนทนากลุ่ม ซึ่งกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยแบ่งเป็น กลุ่มภาครัฐ กลุ่มภาคเอกชน กลุ่มภาคประชาสังคมและกลุ่มภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องในความขัดแย้ง ทั้งจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย โดยแบ่งเป็น สัมภาษณ์ทั้งหมด 12 คน และ สนทนากลุ่มจังหวัดละ 25 คน โดยเฉพาะเจาะจงกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมืองานวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่ม

กลุ่มเป้าหมาย/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

องค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคม จังหวัดละ 25 คน สำหรับสนทนากลุ่มและจังหวัดละ 6 ท่าน สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Reviews)

สถาบันพระปกเกล้าให้นิยาม “แผนที่ความขัดแย้ง” (Conflict Map) ว่า เปรียบเสมือนเครื่องมือพื้นฐานที่ใช้ในการวางแผนการแก้ไขความขัดแย้ง ด้วยการสร้างแผนภาพง่ายๆ แล้วระบุประเด็นการขัดแย้ง การแจกแจงคู่ขัดแย้ง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความขัดแย้ง และการประเมินทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ไข เพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นภาพรวมของสถานการณ์ตรงกัน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการสื่อสารเพื่อหาทางออกร่วมกันในกาดำเนินงานต่อไปในอนาคต (สถาบันพระปกเกล้า, 2019) และเมื่อกล่าวถึงประเด็นความขัดแย้งจากการดำเนินโครงการตามแนวนโยบายของรัฐ หมายถึง นโยบายหรือโครงการที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งเนื่องมาจาก “การพัฒนา” จากการดำเนินโครงการตามแนวนโยบายของรัฐ โดยโครงการวิจัยนี้ยังคงยึดแนวคิดดังกล่าวและพัฒนาเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะที่เหมาะสมสำหรับสถาบันพระปกเกล้าต่อไป

การพัฒนากรอบแนวคิดที่ใช้ในการสำรวจความขัดแย้งอย่างเป็นระบบผู้ศึกษาใช้ฐานความรู้ด้านสังคมวิทยาและนักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับประเด็นความขัดแย้งได้แก่ Maire A. Dugan, L.Shay Bright (2001) และ Paul Wehr (2019) เนื่องจากศาสตร์ด้านสังคมวิทยาอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ สังคมวิทยาเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจความความขัดแย้งเนื่องจากเป็นศาสตร์ที่ให้ความสนใจกับมนุษย์และความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคม การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มและสังคม การปฏิสัมพันธ์ วัฒนธรรม รวมทั้งสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ประเด็นที่สังคมวิทยาสนใจ คือ ความ

Citation : Tissamana, A. (2024). Environmental Conflict Management (Conflict Mapping) : A case study of

PM2.5 Dust in Chiang Rai and Chiang Mai. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

พยายามวิเคราะห์และอธิบายว่า ความหลากหลายของปัจเจกบุคคล ชุมชน และโลกของเรา เกี่ยวข้องกันและมีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างไร การที่สังคมวิทยาสนใจศึกษา มนุษย์ในหลายแง่มุมและหลายมิติ นักสังคมวิทยาจึงให้ความสนใจกับการ “ให้ความหมาย” ของชุด ความสัมพันธ์ทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแบ่งงานกันทำอัตลักษณ์ เครือญาติ มิตรภาพ องค์กรทางสังคม เงื่อนไขที่ทำให้เกิดความมั่นคงทางอารมณ์ สังคมวิทยายังครอบคลุมการศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับมวลหมู่มนุษยชาติในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านการศึกษาทางประวัติศาสตร์ จิตวิทยา และ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยาสำรวจรูปแบบที่มีความหมายของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (American Sociology Association, 2020; the British Academy, 2020) ความสัมพันธ์ทาง สังคมที่ปรากฏเป็นความขัดแย้งเนื่องจากแต่ละกลุ่มทางสังคมและประชากรมีความแตกต่างกัน เช่น เพศ อายุ กลุ่มชาติพันธุ์ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงมีการให้คุณค่าและให้ความหมาย ต่างกัน เมื่อรัฐบาลดำเนินโครงการจึงทำให้คนเหล่านี้มีประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป ความขัดแย้ง เกิดขึ้นเนื่องจากจะมีบางกลุ่มเสียเปรียบและได้เปรียบ ณ ปัจจุบันพูดถึงความเหลื่อมล้ำกันมากขึ้น ด้วย เพราะโอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการตามแนวนโยบายของรัฐได้ไม่เท่ากันทั้ง ๆ ที่ควร จะมีโอกาสในชีวิตที่เท่าเทียมกัน

การวิเคราะห์รูปแบบของความขัดแย้งจึงมาจากความสัมพันธ์ทางสังคม ในงานศึกษาชิ้น นี้เน้นประเด็นความขัดแย้งจากการดำเนินโครงการตามแนวนโยบายของรัฐ นอกจากความรู้ด้าน สังคมวิทยาแล้ว ผู้ศึกษาใช้แนวทางแผนภูมิการทำแผนที่ความขัดแย้งของ Maire A. Dugan L. Shay Bright (2001) และ Paul Wehr (2019) เพื่อทำให้ความซับซ้อนของการสำรวจข้อมูลประเด็นความ ขัดแย้งจากการดำเนินโครงการตามแนวนโยบายของรัฐเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดที่สำคัญ ในประเด็นการสำรวจข้อมูลแผนที่ความขัดแย้ง ใน 5 มิติ คือ 1) มิติความขัดแย้งทางการเมือง 2) มิติความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ 3) มิติความขัดแย้งทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) มิติ ความขัดแย้งด้านชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5) มิติความขัดแย้งอื่น ๆ

Maire A. Dugan (1996) เสนอโมเดลกระบวนการทัศนความขัดแย้ง ยังสะท้อนให้เห็น โครงสร้างของความรุนแรง โดยแนวคิดนี้อ้างอิงถึงการกีดกันคนบางกลุ่มบางพวกออกจากสังคมโดย กระบวนการทำให้เป็นชายขอบหากกลุ่มเหล่านั้นมีลักษณะทางชาติพันธุ์ ศาสนา หรือชนชั้น ที่ไม่ เหมือนกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือ ความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์อาจมีสาเหตุมาจากโครงสร้างความ ขัดแย้งเพราะนโยบายทางการเมืองสนับสนุนและให้น้ำหนักกับกลุ่มชาติพันธุ์ใดชาติพันธุ์หนึ่ง

Citation : อภิญา ดิสสะมาน. (2567). การบริหารจัดการความขัดแย้งมิติสิ่งแวดล้อม (Conflict Mapping) : กรณีศึกษาฝุ่น PM

2.5 จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

ประเด็นทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็นมากที่จะต้องนำมาวิเคราะห์ประเด็นความขัดแย้ง เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมและทัศนคติ มีอิทธิพลต่อการตีความและการให้ความหมายของคน เหตุการณ์ในพื้นที่ และการกระทำ โดยวัฒนธรรมจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละเชื้อชาติ, เพศ, ชนชั้นทางสังคม – เศรษฐกิจและสถานที่ทำงาน พลวัตของความขัดแย้งที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรม พบได้ตั้งแต่ การมีทัศนคติต่อความขัดแย้ง รูปแบบของการสื่อสาร การเปิดเผยความลับ การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุภารกิจการแก้ไขปัญหาการตัดสินใจ และความคาดหวังต่อผลลัพธ์ที่ออกมา การวิเคราะห์ประเด็นวัฒนธรรมว่าเป็นปัจจัยของความขัดแย้งอย่างไรนั้น ให้ดูผ่านการรับรู้และความเข้าใจในแต่ละช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ เวลาของวัฒนธรรมเป็นได้ทั้งอดีตและอนาคต ตั้งอย่างเช่นภาคี 2 เครือข่าย มีความขัดแย้งคนละเวลา อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาและความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน เช่น ภาคีหนึ่งเน้นอดีต ในขณะที่อีกภาคีเน้นอนาคต อาจนำไปสู่ความตึงเครียดและความโกรธได้ และสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมประกอบด้วย 1) การลดทอนความสัมพันธ์ 2) ทางเลือกที่มีเหตุผล 3) ความไม่พอใจ - ความก้าวร้าว

นอกจากนี้ ทฤษฎีการลดทอนเชิงเปรียบเทียบ (Relative Deprivation Theory) สามารถนำมาใช้ในการอธิบายบริบทของความขัดแย้ง ทฤษฎีนี้มีฐานวิเคราะห์ที่ปัจเจกบุคคลและการค้นหาว่า ทำไมปัจเจกบุคคลถึงสนใจเข้าร่วมปฏิบัติ หรือลุกขึ้นสู้ ประภาส ปันตบแต่ง (2013) ยกตัวอย่างงานของ Ted Robert Gurr เรื่อง “Why Men Rebel” (1970) มีสมมติฐานการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลว่า การลดทอนเชิงเปรียบเทียบเป็นที่มาของความไม่พึงพอใจ ความข้องใจ การคุกคาม และนำไปสู่การแสดงออกอย่างก้าวร้าวรุนแรง ปัจเจกบุคคลที่ถูกลดทอนนำไปสู่การกระทำรวมหมู่ที่มีลักษณะรุนแรงทางการเมือง เช่น การจลาจล และการปฏิบัติ แต่งานของ Gurr ถูกวิเคราะห์ว่า อธิบายความรุนแรงทางการเมืองแบบต่อต้าน ล้มล้างรัฐบาล แต่ไม่ได้อธิบายบทบาทของฝ่ายรัฐที่สร้างความรุนแรงเช่นกัน

ผลการวิจัย (Research Results)

จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคที่เป็นเขตภูเขา เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญของประเทศ ดังนั้น จังหวัดเชียงใหม่จึงมีเนื้อที่ป่าไม้มากเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคเหนือตอนบนจึงทำให้เขตตัวเมืองเชียงใหม่เป็นเขตที่มีความหนาแน่นของประชากรค่อนข้างมาก ทั้งเป็นแหล่งค้าขาย โรงแรม

Citation : Tissamana, A. (2024). Environmental Conflict Management (Conflict Mapping) : A case study of

PM2.5 Dust in Chiang Rai and Chiang Mai. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

ธุรกิจต่าง ๆ ขนส่ง สถานศึกษา มหาวิทยาลัย และที่สำคัญจังหวัดเชียงใหม่มีอาณาเขตของติดต่อกับประเทศพม่ากว้างมาก ทำให้เมื่อถึงช่วงธันวาคม ถึงพฤษภาคม จังหวัดเชียงใหม่จะประสบกับปัญหากลุ่มควันไฟ จากการเผาในพื้นที่ในจังหวัดเอง และจากที่ลอยข้ามมาจากประเทศพม่า ซึ่งจะกลายเป็นปัญหา ฝุ่น PM2.5 ในเชียงใหม่ทุกปี

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาการเผาในที่แจ้ง ซึ่งเป็นต้นเหตุการเกิดควันไฟ ว่าพฤติกรรมหรือวงจรการเผาเกิดจากสาเหตุใด อย่างเป็นที่รับรู้กันว่าการเผาขึ้นนำมาซึ่งความเสียหาย ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนทุกหน่วยงานต่างพยายามแก้ปัญหาเรื่องนี้มาหลายปี แต่ปัญหายังเกิดขึ้นเหมือนเดิม แม้จะมีแนวโน้มที่น้อยลงแต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นก็ยังอยู่ในระดับที่กระทบต่อสังคมโดยมากอยู่ ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับ Conflict ฝุ่น PM 2.5 จากการเผาในที่แจ้ง กรณีจังหวัดเชียงใหม่ และเชียงราย จะเป็นสิ่งที่ทำให้สามารถมองเห็นถึงทิศทางอันนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ถูกต้องได้

ในการศึกษาผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับพื้นที่และส่วนกลาง โดยมีทั้งการประชุมสัมมนา สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รัฐ สัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ และนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ จากการศึกษาพบว่าเผาในจังหวัดเชียงใหม่และ และจังหวัดเชียงราย มีสาเหตุที่คล้ายกัน ซึ่งขอสรุปข้อมูล ดังนี้

ในการศึกษาข้อมูลพื้นที่การเผา ได้กำหนดข้อมูลการเผาแต่ละจังหวัดย้อนหลัง 3 ปี คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2563 – 2565 โดยอ้างอิงข้อมูลรายงานของ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ สทอภ. (2563; 2564; 2565) โดย สทอภ. ใช้ข้อมูลจากดาวเทียม 2 ดวง เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล 2 เรื่อง ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 พฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเผาของทุกปี มาเป็นข้อมูลการรายงาน ดังนี้

การสำรวจจากดาวเทียม Suomi NPP ระบบ VIIRS รายงาน เพื่อดูจุดความร้อนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย พบว่าจุดความร้อนลดลงทุกปีในทุกพื้นที่ ดูตาราง 1 และ ตาราง 2

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบจุดความร้อนจากดาวเทียม Suomi NPP ระบบ VIIRS ตั้งแต่ปี พ.ศ.2563-2565 จังหวัดเชียงใหม่

ปี พ.ศ.	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าอนุรักษ์	เขต สปก.	ชุมชนและอื่น ๆ	พื้นที่เกษตร	พื้นที่ริมทางหลวง	รวมพื้นที่ (จุด)
2563	9,234	11,306	533	430	135	20	21,658
2564	3,306	4,266	281	129	80	4	8,066
2565	1,447	876	139	61	44	5	2,572

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.), สำนักประยุกต์และบริหารภูมิสารสนเทศ (2563 -2565)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบจุดความร้อนจากดาวเทียม Suomi NPP ระบบ VIIRS ตั้งแต่ปี พ.ศ.2563-2565 จังหวัดเชียงราย

ปี พ.ศ.	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าอนุรักษ์	เขต สปก.	ชุมชนและอื่น ๆ	พื้นที่เกษตร	พื้นที่ริมทางหลวง	รวมพื้นที่ (จุด)
2563	3,991	2,620	250	224	294	12	7,391
2564	767	408	78	60	197	7	1,517
2565	872	102	52	35	108	5	1,174

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.), สำนักประยุกต์และบริหารภูมิสารสนเทศ (2563 -2565)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

สภาพปัญหา Conflict ฝุ่น PM 2.5 การเผาในที่แจ้ง จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย เป็นกรณีความขัดแย้งที่แตกต่างการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้งระหว่างคู่ขัดแย้งทั่วไป เช่น จากประชาชนกันเอง จากประชาชนกับรัฐ จากประชาชนกับองค์กรเอกชน จากองค์กรเอกชนกับองค์กรของรัฐ โดยอาจมีปัญหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น นโยบายของรัฐที่ออกมาแล้วทำให้กระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน การสร้างโรงงานของบริษัทเอกชนแล้วทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมรอบโรงงาน แต่ Conflict ของสภาพปัญหานี้เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดกระทำของ

Citation : Tissamana, A. (2024). Environmental Conflict Management (Conflict Mapping) : A case study of

PM2.5 Dust in Chiang Rai and Chiang Mai. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

มนุษย์โดยรวม และทุกคนก็จะได้รับจากการทำนั้น โดยลักษณะพื้นเพสาเหตุของการเกิดฝุ่นควันจากการเผาในที่แจ้ง ก็จะมาจากการดำเนินชีวิตของประชาชนที่เคยปฏิบัติกันมานาน จนเป็นความเคยชิน การเผาในลักษณะนี้ในสมัยก่อนอาจไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิตประจำวันนัก เนื่องจากในสมัยก่อนมีป่าไม้เยอะ ปริมาณการเผาก็ไม่มากเท่าปัจจุบัน สภาพภูมิอากาศไม่แล้งนานหรือชั้นบรรยากาศไม่ถูกทำลายมาก แต่เมื่อปัจจุบันสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมนั้นแล้วมาก การนำวิถีการใช้ชีวิตแบบเก่ามาใช้ก็ย่อมเกิดปัญหา อย่างเช่น ปัจจุบันการเผาในที่แจ้งเมื่อมีการเผาแล้ว จะเกิดควัน ซึ่งควันที่เกิดขึ้นก็จะไปรวมกับฝุ่นละอองประเภทอื่น ๆ เมื่อมีปริมาณที่มาก ก็จะเกิดปรากฏการณ์ PM2.5 ผลกระทบนี้ มีเชื่อว่าเกิดกับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่จะกระทบกับทุกคน ไม่ว่าคนในพื้นที่ หรือนอกพื้นที่ ที่สำคัญฝุ่นควันที่เกิดจากการเผาในที่แจ้งเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของฝุ่น PM2.5 เพราะนอกจากฝุ่นจากควันไฟแล้ว ยังมีฝุ่นจากรถ โรงงาน การทำเหมือง การก่อสร้าง ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลมาจากกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการการบริโภคของคนในสังคมนั่นเอง ดังนั้นบริบทของ Conflict ฝุ่น PM 2.5 การเผาในที่แจ้ง จังหวัดเชียงใหม่ และเชียงราย จึงเป็น “ความขัดแย้งเชิงโครงสร้างสังคม” มากกว่าความขัดแย้งเฉพาะตัว ดังนั้นในการวิเคราะห์ Conflict ในเรื่องนี้จะเน้นในเรื่องการมองสาเหตุของปัญหา กับการมองภาพรวมการแก้ปัญหาเชิงระบบ เป็นสำคัญ

การเผาในที่แจ้งในเขตจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย เป็นสาเหตุของการเกิดควันและตามมาด้วยปัญหาฝุ่น PM2.5 ในปัจจุบันได้มีมาตรการการแก้ไขเพื่อให้ปัญหานี้หมดไป แต่ปัญหาก็ลดไปในระดับหนึ่งเท่านั้นเช่น ปัญหาการเผาในที่ชุมชนที่ปัจจุบันมีการเผาลดน้อยลงไปมาก เนื่องจากเป็นการเผาในที่ที่เป็นที่ตั้งของบ้านเรือน จึงมีการควบคุมดูแลภายในชุมชนกันเอง แต่ในส่วนที่เป็นพื้นที่ห่างไกลจากชุมชนหรือพื้นที่ทำกินทางการเกษตร พื้นที่ สปก. ปัญหานี้ก็ยังมีอยู่ แม้ปัญหาจะลดลงแต่ก็ยังอยู่ในระดับที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ หรือป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่พบการเผาไหม้มากที่สุด เนื่องจากอยู่ไกลจากชุมชน มีพื้นที่กว้างขวาง ทำให้เมื่อมีผู้กระทำผิด จึงจับมาลงโทษได้ยาก และง่ายต่อการเผา

โดยมีแนวทางในการขับเคลื่อนงานสภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้จัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ทั้งในเมืองเชียงใหม่ และพื้นที่เกษตรกรรมในชนบท รวมทั้งหมด 6 แผนงาน 10 โครงการ มีอาสาสมัครทำงานกว่าร้อยคน ยึดหลักการทำงานแบบ “ล่างขึ้นบน” (เปลี่ยนจากระบบสั่งการแบบราชการ “บนลงล่าง”) โดยใช้ชุมชนเป็นตัวตั้ง ใช้ท้องถิ่น (อปท.) เป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อน

Citation : อภิญา ดิสสะมาน. (2567). การบริหารจัดการความขัดแย้งมิติสิ่งแวดล้อม (Conflict Mapping) : กรณีศึกษาฝุ่น PM

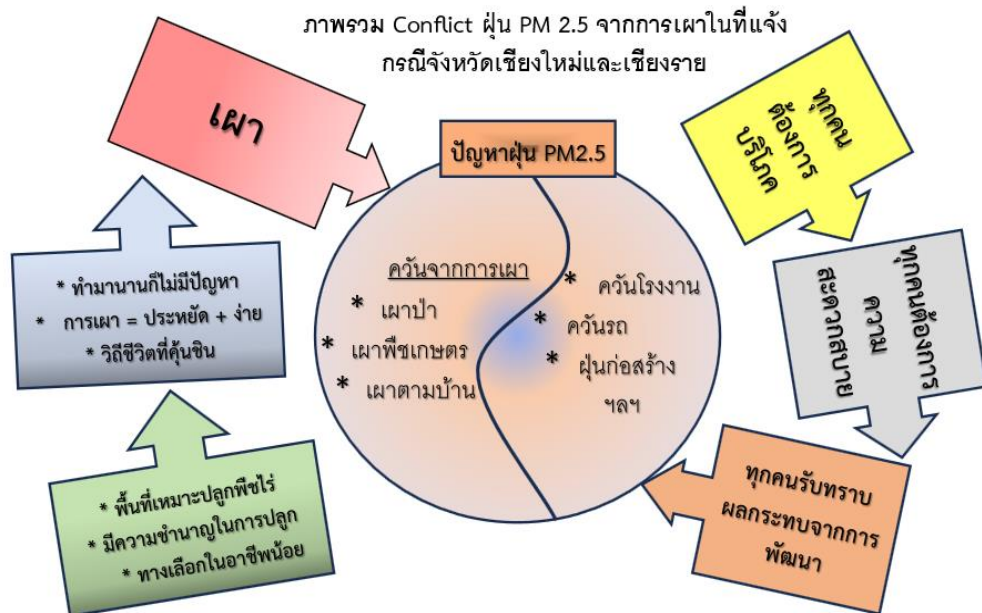
2.5 จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

งานแก้ไขปัญหาเรื่องฝุ่นควันจังหวัดเชียงใหม่ อย่างไรก็ตาม จากที่สังเกตอย่างมีส่วนร่วมของสภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่และการขับเคลื่อนกับภาครัฐยังไม่ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขเชิงพื้นที่ที่จะอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาฝุ่นควันในเชียงใหม่ยังไม่เข้มแข็ง เหมือนจังหวัดเชียงรายที่มีมูลนิธิกระเจงาในการเข้าไปช่วยดับไฟป่า และการให้ข้อมูลระดับฝุ่นควันข้ามแดนอย่างเข้มแข็งของการข่าวสารสนเทศอย่าง ThaiPbs ที่ทำห้องเรียนรู้สู้ฝุ่น จากการถอดบทเรียนของการขับเคลื่อนภาคประชาสังคมของเชียงรายที่เข้มแข็งเนื่องจาก มีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งระหว่างภาควิชาการในมหาวิทยาลัยต่างๆ ในจังหวัดเชียงรายและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและท้องถิ่นไปด้วยกัน อุปสรรคต่างๆ ที่ทางภาคประชาสังคมบริจาคมาได้ เช่น โดรน ก็นำมาใช้ทางราชการช่วยในการดับไฟป่าด้วย และทางสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับมทร.ล้านนาและอำเภอแม่สรวยจังหวัดเชียงราย พบว่าการทำงานของทั้งสามส่วนมีจุดเชื่อมคือ สถาบันทางวิชาการที่เกาะติดประเด็นอย่างชัดเจน

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

Citation : Tissamana, A. (2024). Environmental Conflict Management (Conflict Mapping) : A case study of

PM2.5 Dust in Chiang Rai and Chiang Mai. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยนี้ เป็นการเฝ้าระวังวิกฤตการณ์ฝุ่นเชิงคุณภาพโดยการเก็บข้อมูลจากพื้นที่เชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนในเชิงปฏิบัติ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการเผาของเกษตรกรและการเผาในพื้นที่ป่าในพื้นที่เพื่อลดฝุ่น PM2.5 และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรการลดการเผาที่เข้มข้น อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาฝุ่นต้องเริ่มจากพฤติกรรมที่ทำให้เกิดฝุ่นจากมนุษย์ด้วยเพราะเป็นสาเหตุหลักในการทำให้เกิดฝุ่น PM2.5 จากภาคพื้นดินด้วย เมื่อทุกคนรับทราบปัญหาฝุ่นร่วมกันทั้งในรูปแบบข้อมูลระดับพื้นที่และระดับนโยบาย และโยร่วมกันเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก็จะทำให้การลดฝุ่นได้อย่างมาก เช่น เกษตรในพื้นที่ลดปริมาณการเผา ลดพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดฝุ่น PM 2.5 ในพื้นที่ โดยเข้าใจปัญหาสาเหตุของวิกฤตการณ์ฝุ่น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อสรุปและเสนอแนะในเชิงนโยบายพบว่า ฝุ่น PM 2.5 การเผาในที่แจ้ง จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย หรืออาจหมายถึงพื้นที่อื่น ๆ ในประเทศไทย คือ “ความขัดแย้งเชิงโครงสร้างสังคม” ที่มีมากกว่าความขัดแย้งเฉพาะตัว ปัญหาความขัดแย้งนี้เกิดจากการดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตแบบที่เคยปฏิบัติกันมาในการทำมาหากินของผู้คน ซึ่งก่อนหน้านี้รัฐก็ไม่เคยมองถึงปัญหานี้ จนเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป การทำมาหากินตามวิถีชีวิตแบบเดิม ๆ กลายเป็นสิ่งที่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นนโยบายของรัฐจึงจำเป็นต้องสร้างการรับรู้ใหม่ให้แก่คนกลุ่มดังกล่าว ตลอดจนรัฐก็ต้องมีมาตรการทางสังคม ทางกฎหมายใหม่ๆ เพื่อให้ผู้คนหรือประชาชนกลุ่มนั้นสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี และอยู่ได้ในสังคมปัจจุบันด้วย การเปลี่ยนแปลงนี้แม้จะต้องใช้เวลา งบประมาณ แต่หากทำได้ ก็จะเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม ค่านิยมหรือสิ่งอื่น ๆ ตามมาอีกไม่น้อย

จากสถิติพื้นที่ที่ถูกเผาในที่โล่งที่ลดลงทุกปี ไม่ว่าจะเป็พื้นที่ทำเกษตร พื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่อยู่อาศัย ในพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ใน 3 ลักษณะนี้ พื้นที่ที่อยู่อาศัยจะมีพัฒนาการเกิดจุดความร้อนและพื้นที่ที่ถูกเผามากที่สุด รองลงมาคือพื้นที่ทำการเกษตร และพื้นที่ป่า อาจพิจารณาได้ว่าพื้นที่ห่างจากชุมชนอาศัยมนุษย์เท่าใด พื้นที่นั้นก็จะเกิดปัญหาการเผาในที่โล่งมากเท่านั้น และหากจะสรุปความสำเร็จของการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเผาในที่โล่งก็คงกล่าวได้ว่ามาตรการต่าง ๆ ที่รัฐใช้เพื่อการแก้ไขปัญหการเผาในที่ชุมชนนั้นถูกต้องและมาถูกทางแล้ว จากนี้เป็นการที่รัฐต้อง

Citation : อภิญา ดิสสะมาน. (2567). การบริหารจัดการความขัดแย้งมิติสิ่งแวดล้อม (Conflict Mapping) : กรณีศึกษาฝุ่น PM

2.5 จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

ดำเนินการปฏิบัติตามมาตรการที่กระทำมาแล้วอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ก็น่าจะเพียงพอต่อการควบคุมปัญหาในพื้นที่อยู่อาศัยแล้ว แต่สำหรับการเผาในพื้นที่ทำเกษตร และพื้นที่ป่าไม้แม้จะมีจำนวนพื้นที่ถูกเผาที่ลดลง แต่ก็ยังเป็นปัญหาที่กระทบต่อวิกฤติการณ์ฝุ่นควัน PM2.5 อยู่ เนื่องจากการแก้ปัญหาในสองพื้นที่นี้ควรจะมาจากการแก้ปัญหาเชิงนโยบาย และการแก้ปัญหาโดยหน่วยงานต้องมีวินัยในการปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด โดยรวมในการบริหารจัดการแก้ไขในสถานการณ์เมื่อเกิดการเผาในที่โล่ง ได้แก่ การค้นหาจุดที่เกิดการเผา และการเข้าไปดับไฟ ถือได้ว่ากระบวนการทำงานของรัฐปฏิบัติได้ค่อนข้างจะเร็วพอสมควร เว้นแต่มีกรณีฉุกเฉินก็จะมีกลไกการทำงานภาครัฐรองรับอยู่แล้ว

นอกจากนี้แล้ว การที่ภาครัฐจำเป็นต้องทำงานร่วมกับภาคประชาสังคมที่เข้มแข็งในพื้นที่อย่างเป็นเรื่องเดียวกัน เพื่อการแก้ไขปัญหาฝุ่นควัน PM2.5 อย่างลงลึกในพื้นที่ทั้งแนวตั้งและแนวระนาบ เช่นในจังหวัดเชียงใหม่ต้องทำงานขับเคลื่อนกับ สภามหาใจเชียงใหม่ เป็นองค์กรภาคประชาสังคม จัดตั้งขึ้นมาในเดือนกันยายน 2562 เพื่อรณรงค์และร่วมมือกับทุกภาคส่วนหาทางแก้ไขปัญหาฝุ่นควันในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีปัญหาต่อเนื่องยาวนานกว่า 15 ปี โดยสภาฯ มีองค์ประกอบที่หลากหลาย เช่น นักวิชาการ ข้าราชการ ศิลปิน สื่อมวลชน นักการเมือง นักธุรกิจ ภาคเอกชน นักพัฒนา ตัวแทนภาคประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้แทนสภาองค์กรชุมชน ตำบล ฯลฯ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สังคมมีอากาศสะอาดทุกฤดูกาล ภายใต้แนวคิด “เรามีลมหายใจเดียวกัน”

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยครั้งต่อไปจำเป็นต้องทำการวิจัยเชิงพื้นที่อย่างกว้างขวางเช่น การทำวิจัยในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างด้วย และ พื้นที่ที่น่าสนใจคือ พื้นที่ของประเทศบ้านเช่น ลาว เมียนมาร์ ซึ่งเป็นเรื่องของหมอกควันข้ามแดนในเชิงคุณภาพซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจและต้องให้งานวิจัยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเชิงลึกเพื่อป้องกันฝุ่น PM 2.5 ได้จากต้นกำเนิด

เอกสารอ้างอิง (References)

- ธีรวัฒน์ รั้งแก้ว. (2564). 'สภามหาใจ' สรุบบทเรียนการท างาน 1 ปีแก้ปัญหาไฟฟ้าและฝุ่น
ควันในเมือง “แม่โจ้” โชว์ผลงานหนุนชาวบ้านเพาะเห็ดป่าแก้ปัญหาเผาป่า 20,000
ไร่. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://web.codi.or.th/20210606-24684/>. สืบค้น 5
ธันวาคม 2566.
- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สตอภ.), สำนักประยุกต์
และบริหารภูมิสารสนเทศ. (2563). รายงานสรุปสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควันด้วย
เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ ปี 2563. กรุงเทพฯ : สำนักประยุกต์และบริหารภูมิสารสนเทศ
สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน).
- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สตอภ.), สำนักประยุกต์
และบริหารภูมิสารสนเทศ. (2564). รายงานสรุปสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควันด้วย
เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ ปี 2564. กรุงเทพฯ : สำนักประยุกต์และบริหารภูมิสารสนเทศ
สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน).
- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สตอภ.), สำนักประยุกต์
และบริหารภูมิสารสนเทศ. (2565). รายงานสรุปสถานการณ์ไฟฟ้าและหมอกควันด้วย
เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ ปี 2565. กรุงเทพฯ : สำนักประยุกต์และบริหารภูมิสารสนเทศ
สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน).
- สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล. (2566). วิจัยแผนที่ความขัดแย้งการสำรวจแผนที่ข้อมูลประเด็น
ความขัดแย้งในประเทศไทย (Conflict Mapping Thailand) ระยะที่ 5. กรุงเทพฯ :
สถาบันพระปกเกล้า.
- American Sociology Association. (2020). **What is sociology**. [Online]. Available :
<https://www.asanet.org/about-asa/asa-story/what-sociology>. Retrieved 25
December 2023.
- Bright, L. S. (2001). **The Conflict mapping chart**. [Online]. Available :
<https://bit.ly/3fKTZLU>. Retrieved 25 December 2023.

Citation : อภิญา ดิสสะมาน. (2567). การบริหารจัดการความขัดแย้งมิติสิ่งแวดล้อม (Conflict Mapping) : กรณีศึกษาฝุ่น PM
2.5 จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

Department of Geography and Environmental Science. (n.d.). **Geographic data**

models. [Online]. Available :

<http://www.geography.hunter.cuny.edu/~jochen/GTECH361/lectures/lecture05/concepts/03%20-%20Geographic%20data%20models.html>. Retrieved 25 December 2023.

Global Peace Index (GPI). (n.d.). [Online]. Available :

https://thereaderwiki.com/en/Global_Peace_Index. Retrieved 20 December 2023.

Goldwyn, R., & Chigas, D. (2013). **Monitoring and evaluating conflict sensitivity:**

Methodological challenges and practical solutions. [Online]. Available :

<http://www.smallarmssurvey.org/fileadmin/docs/M-files/CCRVI/CCVRI-Monitoring-and-evaluating-conflict-sensitivity-challenges-and-solutions.pdf>. Retrieved 20 December 2023.

Wehr, P. (2019). **Conflict regulation. routledge.** [Online]. Available :

<https://bit.ly/2Z7OZBx>. Retrieved 15 December 2023.

World Justice Project. (2020). **Rule of law index 2020.** [Online]. Available :

https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP-ROLI-2020-Online_0.pdf. Retrieved 15 December 2023.

Citation : Tissamana, A. (2024). Environmental Conflict Management (Conflict Mapping) : A case study of

PM2.5 Dust in Chiang Rai and Chiang Mai. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

Citation : อภิญา ดิสสะมาน. (2567). การบริหารจัดการความขัดแย้งมิติสิ่งแวดล้อม (Conflict Mapping) : กรณีศึกษาฝุ่น PM

2.5 จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 91-106;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.34>

การศึกษาผลกระทบของเจ้าพ่อปราสาททองเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์
พนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

A Study of the Effects of Prasat Thong Godfather Phanom
Rung Historical Park Area Chaloem Phra Kiat District Buriram
Province

โยธธารา ศิริภาพระภากร^{1*} สุริยา คลังฤทธิ์² เกริกวุฒิ กันเที่ยง³ และน้ำฝน จันทรนวล⁴
Yasochara Siriphapragon^{1*}, Suriya Klangrit², Kroekwut Kanthiang³
and Namfon Channual⁴

Received : January 15, 2024; Revised : July 30, 2024; Accepted : August 6, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้เป็นงานศึกษาผลกระทบของเจ้าพ่อปราสาททอง เขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์
พนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเก็บข้อมูล จากการศึกษาเอกสาร ข้อมูลความ
เชื่อ ผลกระทบและบทบาท มีการสัมภาษณ์เชิงลึก ร่วมกับการสัมภาษณ์พูดคุยแบบไม่เป็นทางการ
เป็นหลักในการเก็บข้อมูลกับผู้กระทำต่าง ๆ ภายใต้อาณาบริเวณ ที่ใช้ในการศึกษา ร่วมกับ

¹นักวิชาการด้านศาสนาและการสอนสังคม, รองผู้อำนวยการสำนักงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด
สุรินทร์ แห่งที่ 2; Religious and Social Studies Academician, Deputy Director of the Surin Provincial
Meditation Center Office No. 2, Thailand.

²นักวิชาการด้านสังคมและวัฒนธรรม บ้านศาลาสამักคี ตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์;
Social and cultural scholar, Ban Sala Samakkhi, Ban Chob Subdistrict, Sangkha District, Surin
Province, Thailand.

³⁻⁴วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย; College of
Industrial Technology and Management, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : yasocharar.s@gmail.com

Citation : Siriphapragon, Y., Klangrit, S., Kanthiang, K. & Channual, N. (2024). A Study of the Effects of Prasat
Thong Godfather Phanom Rung Historical Park Area Chaloem Phra Kiat District Buriram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 107-126;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

วิธีการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม กับผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์.

ผลการศึกษาพบว่า. ความเชื่อที่มีต่อเจ้าพ่อปราสาททอง. ชุมชนโดยรอบเขาพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ความเชื่อที่มีต่อเชื่อเป็นดวงวิญญาณที่มีอำนาจเหนือมนุษย์ ที่มีบทบาทหน้าที่คุ้มครอง ดูแล และรักษาชุมชน. และผู้คนในชุมชนโดยรอบภูเขาพนมรุ้งแห่งนี้. เจ้าพ่อปราสาททองยังเป็นสัญลักษณ์ในความอุดมสมบูรณ์ด้านความปลอดภัย ความโชคดี. การเกษตรและฝน. พิธีกรรมของชุมชน. และมีฐานคติความเชื่อว่าจะนำมาซึ่ง. ความอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตรและฟ้าฝนที่อำนวยในการทำการเกษตรรายย่อย. มักต้องการความปลอดภัยและความมีโชค และการประกอบธุรกิจงานอาชีพของตนเอง. ผลกระทบจากพิธีกรรมของชุมชน (1) ด้านความเชื่อ (2) ด้านวัฒนธรรมและประเพณี (3) ด้านทางสังคม (4) ด้านเศรษฐกิจ (5) ด้านการปกครองในรูปแบบชุมชน (6) ผลกระทบที่เกิดจากความเชื่อที่มีต่อเจ้าพ่อปราสาททอง เป็นต้น

คำสำคัญ (Keywords) : เจ้าพ่อปราสาททอง, ผลกระทบ, อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง, จังหวัดบุรีรัมย์

Abstract

This article is a qualitative study. Choose to study the effects of the golden castle godfather. Phanom Rung Historical Park area Chaloe Phra Kiat District Buriram Province by collecting data From the document study belief information effects and roles have in-depth interviews in conjunction with informal talk interviews It is mainly for collecting information with various operators under the territory. used in the study in conjunction with participatory observation methods with various stakeholders To examine the data to analyze the data and to present the analytical descriptive data.

The study found that. Belief in Prasat Thong Godfather Communities surrounding Khao Phanom Rung Chaloe Phra Kiat District Buriram Province The belief is to believe that the soul has superhuman powers. with the role of protection, care and preservation of the community and people in communities surrounding this Phanom Rung Mountain. Prasat Thong is also a symbol of fertility, safety, good fortune, agriculture and rain. Community rituals. and have a belief base that will bring

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, เกริกวุฒิ กันเที่ยง และน้ำฝน จันทน์นวล. (2567). การศึกษาผลกระทบของ

เจ้าพ่อปราสาททองเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 107-126; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

Agricultural fertility and favorable rainfall in smallholder farming. They always want safety and luck. and the business of their own career. Effects of community rituals (1) beliefs (2) culture and traditions (3) social aspects (4) economic aspects (5) community-based governance (6) effects of beliefs To the godfather Prasat Thong, etc.

Keywords : Chao Pho Prasat Thong, Impact, Phanom Rung Historical Park, Buriram Province

บทนำ (Introduction)

เขตพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน และปรากฏมีโบราณสถานซึ่งดงาม ได้แก่ ปราสาทพนมรุ้ง และปราสาทต่าง ๆ บริเวณใกล้เคียงออกไป และตั้งอยู่ในเขตภาคอีสานของประเทศไทย มีประชากร ทั้งที่เป็นคนประจำถิ่นเองและกลุ่มคนที่ย้ายมาจากที่อื่น คือ มีกลุ่มชาวไทยกวย ชาวไทยเชื้อสายเขมร และกลุ่มชาวไทยลาว เข้ามาอาศัยในพื้นที่และมีการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มชนและต่างกลุ่มแต่ก็อาศัยอยู่กันอย่างสงบสุข ทั้งยังเป็นพื้นที่อันอุดมสมบูรณ์ และมีการทำการเกษตร ทำนา ทำไร่และอื่น ๆ การดำเนินชีวิต ยึดถือตามชุมชนโดยรอบภูเขาพนมรุ้ง และบริเวณใกล้เคียง มีประเพณีฮีตสิบสอง คองสิบสี่ เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ในฐานะคตินั้นมักมีคติความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษและสิ่งเหนือธรรมชาติ อำนาจภูตผีวิญญาณ และอำนาจลี้ลับที่เชื่อว่าสถิตอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ และอาศัยอยู่ใกล้มนุษย์ทั้งยังมีบทบาท หน้าที่ในการรักษาคุ้มครอง ดูแล ไปพร้อมกันด้วย ฐานคติของชุมชนมักให้ความเชื่อต่อ ผีเจ้าป่า ผีเจ้าเขา เจ้าที่เจ้าทาง เจ้าท่า เจ้าทุ่ง เจ้าแม่ธรณี ถือเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชนในดินแดนแถบนี้ แม้ในปัจจุบันก็ยังมีกรนับถือ บูชาและเซ่นไหว้ประจำป้อมตามบริบทอาณาบริเวณอื่น ๆ เช่นกัน (จำนง อติวัฒน์สิทธิ์, 2525) ชุมชนโดยรอบภูเขาพนมรุ้ง และอาณาบริเวณแถบนี้ให้ความเชื่อต่อ “เจ้าพ่อปราสาททอง” ซึ่งหมายถึง วิญญาณเทพารักษ์ หรือ ดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ที่เป็นผู้นำของชุมชน และอาจเป็นเทพบริบาลของชนเผ่า (กรมการศาสนา, 2552) ภาษาเขมรถิ่นไทย จะเรียกว่า “เนี้ยะตา” มีความหมายว่า วิญญาณบรรพบุรุษที่เป็นผู้ดูแล รักษา ชุมชนในแถบอีสาน เฉพาะกลุ่มชาวไทยเขมรมักจะนับถือ “เนี้ยะตา” มาตั้งแต่บรรพกาล เกิดขึ้นเมื่อใดไม่ทราบ จากการสอบถามผู้มีอายุนับตั้งแต่ 75 ปี ได้กล่าวว่า เห็นมีการนับถือมาแต่รุ่นก่อนแล้ว ยโส

Citation : Siriphaprapagon, Y., Klangrit, S., Kanthiang, K. & Channual, N. (2024). A Study of the Effects of Prasat

Thong Godfather Phanom Rung Historical Park Area Chaloem Phra Kiat District Buriram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 107-126;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

ธารา ศิริภาพระภากรและคณะ (2561 : 1-3) เมื่อถามผู้มีอายุ 87 ปี ก็ได้คำตอบเดียวกันถึงการนับถือปู้ตา เมื่อถามผู้มีอายุ 90 ปี ถึง 100 ปี (สัมภาษณ์ นาง ก ผู้มีประสบการณ์ตรง อายุ 100 ปี) ได้กล่าวว่า ตนและชุมชนแห่งนี้ทุกคนนับถือเนี้ยะตามาก และในสมัยที่ตนเองเป็นเด็กๆ อายุ 8-9 ขวบก็เห็นรุ่นทวด นับถือ บูชา กราบไหว้ “เนี้ยะตา” ดังนั้น จึงสรุปที่มาของการนับถือของกลุ่มชนกลุ่มนี้ว่ามีมานานหลายทศวรรษแล้ว หากกล่าวด้านพัฒนาการในยุคดั้งเดิม มนุษย์มีการนับถือธรรมชาติ เชื่อโดยมีฐานคติว่า ธรรมชาตินั้นมีอำนาจบริสุทธิ์บางอย่างคอยดูแลอยู่ (เกษนันทน์ แสงมาศ และคณะ, 2560 : 5) ภายในธรรมชาติมีอำนาจและสิ่งเหนือธรรมชาติสถิตอยู่ ด้วยเหตุนี้เองมนุษย์ทุกกลุ่มชาติพันธุ์จึงมีฐานคติที่มาของความเชื่อที่ตนมีต่อธรรมชาติในรูปแบบเดียวกัน อาจแตกต่างกันแต่ไม่มากนัก ถือว่าเป็นพิธีบูชาธรรมชาติ ตามความเชื่อที่มนุษย์มีต่อสิ่งเหนือธรรมชาติกับการนับถือธรรมชาติ (อำนาจบริสุทธิ์) ได้พัฒนาการมาเป็นรูปแบบ ทางคตินิยมของทุกชนเผ่าตามชนบท ก็มีความเชื่อในระบบเดียวกันนี้การนับถือดวงวิญญาณที่เชื่อว่ามีอยู่จริง จึงเป็นที่มาของอำนาจพิเศษที่เชื่อว่าสิ่งเหล่านั้นสามารถให้คุณและโทษได้ จึงเกิดพัฒนาการมาเป็นรูปแบบสัญลักษณ์พร้อมการสื่อความหมาย ที่มาของอำนาจพิเศษและประจำอยู่ในธรรมชาติที่มีอำนาจเหนือมนุษย์ของชุมชน จะเรียกว่า “เนี้ยะตา” แปลว่า เทพบริบาลผู้ดูแล สถานที่ต่าง ๆ ที่สามารถประทานความอุดมสมบูรณ์ ค้ำครอง รักษา ดูแล ปกป้อง ที่มีอิทธิพล บทบาท หน้าที่สำคัญของพื้นที่ในดินแดนแถบนี้ เรียกเป็นภาษากลางว่า “เจ้าพ่อปราสาททอง” สิ่งนี้เองจึงเป็นที่มาของอำนาจที่เหนือมนุษย์เรียกว่า เทพเจ้าเทวา อารักษ์ พลังแห่งภูตผีวิญญาณ ที่มีพลังอำนาจเหนือธรรมชาติคอยควบคุมอยู่ ด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นที่มาของฐานคติความเชื่อที่มีต่อภูเขพนมสูง และอาณาบริเวณพื้นที่แถบนี้ ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดระบบโครงสร้าง 2 ด้าน คือ ด้านความเชื่อและด้านพิธีกรรม ที่เป็นรูปแบบสัญลักษณ์เฉพาะของชนกลุ่มนี้จะให้ความเคารพนับถือจะประกอบพิธีกรรมบูชา เช่นไหว้ (บรรเทิง พาพิจิตร, 2532) จึงกลายมาเป็นวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่ชุมชนจัดขึ้น ถือเป็นความเชื่อพิธีกรรมที่มีต่ออำนาจดวงวิญญาณสิ่งเหนือธรรมชาติ มานับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน มีความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเครื่องมือต่าง ๆ ที่ตอบสนองและตอบรับความต้องการของมนุษย์ได้เกือบทุกมิติ ได้แก่ การใช้งาน อาชีพ การสื่อสาร การรับรู้ข่าวสารเรื่องราว และการแลกเปลี่ยนในด้านต่าง ๆ แต่อีกระบบหนึ่งที่มีมนุษย์ขาดคือ กำลังใจ และความต้องการตัวชีวิตในคุณภาพชีวิต จึงเป็นอีกมิติหนึ่งของมนุษย์ที่เครื่องมือสื่อสาร เทคโนโลยี ไม่สามารถตอบสนองได้

Citation : ยโสธารา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, เกริกฤดี กันเที่ยง และน้ำฝน จันทน์นวล. (2567). การศึกษาผลกระทบของ

เจ้าพ่อปราสาททองเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทรวิชาการ. 2(5) : 107-126; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.35>

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เจ้าพ่อปราสาททอง ผลกระทบและบทบาท อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เพราะเป็นพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมและเป็นพื้นที่ที่มีการตั้งศาลเจ้าพ่อปราสาททอง ณ อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง และกลุ่มชาติพันธุ์และมีความเชื่อและผู้เข้ามาราบไหว้ บนบาน เช่นไหว้ อยู่เป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 1 รูปเคารพเจ้าพ่อปราสาททอง (ซ้าย)

ภาพที่ 2 ศาลเจ้าพ่อปราสาททอง (กลาง)

ภาพที่ 3 บริบททางขึ้นศาลเจ้าพ่อปราสาททอง (ขวา)

ที่มา : โยโสธารา ศิริภาพระภากร (2565)

ประวัติชุมชนที่อาศัยโดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง

โดยบริบทโดยรวมอุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง ทางขึ้นภูเขาเพื่อไปชมศาสนสถาน ปราสาทหินพนมรุ้งจะมีทางขึ้นขมอยู่สองเส้นทาง คือ ด้านทิศตะวันตกจะเป็นเขตพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย และเป็นที่ตั้งของศาลเจ้าพ่อปราสาททอง และด้านทิศตะวันออกจะเป็นเขตพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย กลุ่มที่อาศัยทั้งสอง เขตพื้นที่โดยมากจะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ชาวไทยเขมร มีภาษาที่ใช้ในการสื่อสารภาษาเขมร และเป็นกลุ่มชาวไทยลาว กับชาวไทยกวยเล็กน้อยอาชีพหลัก คือ การทำนา รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง ในลักษณะออกไปหางานทำตามพื้นที่ต่าง ๆ ก็มีบ้างโดยมากจะเป็นลูกหลานที่ต้องออกไปรับจ้างทั่วไป และอาชีพเสริม มีดังนี้ (1) ทำไร่แบบผสมผสาน (2) การทอผ้าไหมใช้ในครัวเรือน (3) ทอเสื่อกก (4) ปลูกพืชทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

Citation : Siriphaprapagon, Y., Klangrit, S., Kanthiang, K. & Channual, N. (2024). A Study of the Effects of Prasat

Thong Godfather Phanom Rung Historical Park Area Chaloem Phra Kiat District Buriram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 107-126;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

ลักษณะบ้านเรือนและความเป็นอยู่ จากการลงพื้นที่สำรวจศึกษาบริบท ผู้ศึกษาได้เห็นพัฒนาการด้วยวิเคราะห์ว่าแต่เดิมมีลักษณะบ้านเป็นเรือนมีเสาสูงมีชั้นบันไดขึ้นเนื่องด้วยสมัยก่อนมีป่ามากเพื่อป้องกันสัตว์ร้าย และมีโจรผู้ร้ายชุกชุม ลักษณะบ้านเรือนนั้นจะเป็นไม้ทั้งหลัง แต่ปัจจุบันมีค่านิยมเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมชาวบ้านจะนิยมสร้างบ้านชั้นเดียวเป็นส่วนใหญ่ ถนนหนทางภายในชุมชนลาดยางแล้ว มีโทรศัพท์ภายในชุมชน และปัจจุบันทุกครัวเรือนมีโทรศัพท์เกือบทุกบ้าน มีเครื่องมีอำนวยความสะดวก เช่น พัดลม หม้อหุงข้าวไฟฟ้า ไฟฟ้า เป็นต้น ความเจริญเข้ามาในราว 10 ปี มานี้เอง บ้านหลังเก่า ๆ แบบเดิมไม่ค่อยมีแล้วในสมัยปัจจุบัน มีก็ไม่มาก ประมาณ 8-10 หลังเท่านั้นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้มาอาศัยอยู่โดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์เขพนมมรุ้ง ได้แก่ กลุ่มชาวไทยเขมร อาศัยอยู่ใกล้กับชาวไทยลาว และชาวไทยกวยบ้างเล็กน้อย ผู้ศึกษาได้สำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนาม จากการลงพื้นที่ ได้เดินทางไป ณ ที่ตั้ง ศาลเจ้าพ่อปราสาททอง ได้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของปราสาทพนมมรุ้ง มีเส้นทางขึ้น ณ ปราสาทพนมมรุ้ง 2 ทาง ที่ตั้งศาลเจ้าพ่อปราสาททองมีลักษณะเป็นเนิน จากการลงพื้นที่สำรวจเห็นว่าเป็นลักษณะที่ตั้งเป็นเนินภูเขาจุดทางด้านทิศตะวันตก มีต้นไม้ใหญ่ปกคลุมจุดทางขึ้นศาลเจ้าพ่อ มีการตั้งโต๊ะเพื่อบริการอาหาร เครื่องดื่ม ผัก ผลไม้ และจุดบริการเครื่องบูชา ได้แก่ พาน พวงมาลัยดอกดาวเรือง รูป 3 ดอก เทียน 2 เล่ม และมีพันธุ์ไม้ใหญ่น้อยขึ้นแซมตามธรรมชาติเรียงรายบนภูเขา พื้นที่ตั้งศาลเจ้าพ่อปราสาททอง ศาลหลังเก่าตั้งอยู่ใต้ต้นไม้ และพัฒนาการมาเป็นศาลหลังใหญ่ ภายในศาล มีรูปเคารพบุคคลนั่ง และเทวรูปภายในศาล และรูปเคารพ ตายาย ตั้งไว้ภายในศาล และประกอบด้วย นางระบำ ปืน ทำจากไม้ ช้าง ม้า ดาบทำด้วยไม้ เป็นเครื่องบูชาภายในศาล มีความเชื่อว่า สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่เจ้าพ่อมีไว้สำหรับการป้องกัน ดูแลภูเขาพนมมรุ้งแห่งนี้ และชุมชน ภายในบริเวณโดยรอบ มีความเชื่อว่าทั้งหมดเป็นสมบัติของเจ้าพ่อ จะไม่เข้ามาตัดไม้ และ ลักษณะโมยสิ่งของที่อยู่ภายในบริเวณแห่งนี้ ศาลเจ้าพ่อได้รับการดูแลจากชุมชน ด้านความสะอาด ความเรียบร้อย และการบริการเครื่องบูชา เป็นต้น

1) ความเชื่อเกี่ยวกับดวงวิญญาณ ชุมชนโดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์ มีกลุ่มประชากรเข้ามาอาศัยและมีการผสมผสาน กลุ่มชาติพันธุ์ชาวไทยเขมร ชาวไทยลาว ชาวไทยกวย ให้การนับถือดวงวิญญาณตามพื้นที่ต่าง ๆ อิทธิพลของสิ่งเหนือธรรมชาติว่ามีอำนาจในการให้คุณและโทษได้ ทั้งยังมีอำนาจดลบันดาลให้ฝนตก และเกิดความอุดมสมบูรณ์ด้วย ฐานคติทางความเชื่อที่มีต่อศาลเจ้าพ่อปราสาททอง ชุมชนได้ให้การนับถือและเคารพมาจนถึงปัจจุบัน จากการวิเคราะห์ถึงความเชื่อนี้

Citation : โยธธารา ศิริภาประภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, เกริกวุฒิ กันเที่ยง และน้ำฝน จันทร์นวล. (2567). การศึกษาผลกระทบของ

เจ้าพ่อปราสาททองเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พนมมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 107-126; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

เป็นการยอมรับนับถือในหลักการอย่างใดอย่างหนึ่งในตัวบุคคล หรือการยึดถือในสิ่งที่เชื่อว่ามีอำนาจเหนือมนุษย์ ของบุคคลกลุ่มชนหรือสังคมและพื้นที่นั้น ๆ (จารุวรรณ ธรรมวัตร, 2530) ความเชื่อของชุมชนโดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง มักให้ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับดวงวิญญาณผู้เฝ้ารักษา ผู้ดูแลภูเขาแห่งนี้ และดวงวิญญาณของภูตผีปีศาจ อำนาจที่มองไม่เห็นซึ่งสามารถอธิบายได้มาจากความเชื่อของชุมชน ได้เป็นส่วนหนึ่งส่งผลให้เกิดพิธีกรรมต่าง ๆ และกำหนดเป็นเป็นแนวปฏิบัติตามรวมกัน (จำนง อติวัฒน์สิทธิ์, 2525) ดังนั้นมนุษย์จึงนำเอาแนวความเชื่อนั้น ๆ มาถือปฏิบัติตาม จากการสัมภาษณ์ ได้กล่าวว่า ความเชื่อที่นี้มีการผสมผสาน คือ มีความเชื่อในเพราะเชื่อว่าเป็นดวงวิญญาณที่มีฤทธิ์ คุ้มครองภูเขา ป่าไม้ ปราสาทหิน และบริเวณโดยรอบภูเขาพนมรุ้งแห่งนี้ และยังให้คุณและโทษแก่ชุมชนได้ และยังเกี่ยวข้องกับการทำมาหากิน และการเพาะปลูก (นาง ก. 1 พฤศจิกายน 2565 : สัมภาษณ์) เมื่อวิเคราะห์การให้ความหมายที่สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น ได้กล่าวว่า ความเชื่อ คือการยอมรับนับถืออย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นบุคคล สถานที่ พื้นที่ตั้งศาลเจ้าพ่อปราสาททอง และมีการปฏิบัติตาม มีผู้เข้ามากระทำพิธีกรรมบูชา อ้อนวอน กราบไหว้ และมีความสามารถพิเศษในการสื่อสารด้วยภาษาพูดหรือจิตวิญญาณ ดังนั้น การยึดถือในสิ่งที่เชื่อว่ามีอำนาจเหนือมนุษย์หรือธรรมชาติของบุคคลกลุ่มชนหรือสังคม เช่น ชาวไทยเขมรเขตพื้นที่โดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งมักให้ความเชื่อว่าเป็นภูเขาศักดิ์สิทธิ์ มีปราสาทหินพนมรุ้ง และรูปเคารพมากมาย ย่อมมีดวงวิญญาณดูแล รักษา และควบคุมอยู่ และดวงวิญญาณเจ้าพ่อปราสาททองที่มีความเชื่อว่ายู่ใกล้ชิดกับมนุษย์และมีผลกับมนุษย์โดยตรง อธิบายถึงความเชื่อเกี่ยวข้องกับดวงวิญญาณ เราสามารถให้ความหมายที่สำคัญ และสามารถศึกษาถึงโครงสร้างที่เป็นต้นกำเนิดจากความเชื่อ ที่มีต่อวิญญาณต่าง ๆ ได้ดังนี้ คำว่าวิญญาณฐิติ คือ ภูมิที่เป็นชั้นของวิญญาณ มี 7 จำพวก คือ (1) สัตว์เหล่าหนึ่งมีกายต่างกันมีสัญญาต่างกัน เช่น พวกมนุษย์ บวกเทพบางหมู่ พวกวินิปาติกะบางหมู่ จำพวกแรกนี้อาจสิงสถิตอยู่ในภพมนุษย์ ตามพื้นที่ต่าง ๆ กันและอยู่ได้ด้วยอาศัยปัจจัยหลายอย่างจากมนุษย์ เช่น เครื่องเช่นไหว้ และการอุทิศ เป็นต้น (2) สัตว์เหล่าหนึ่งมีกายต่างกันมีสัญญาอย่างเดียวกัน เช่น พวกเทพผู้อยู่ในจำพวกพรหมผู้เกิดในภูมิปรหมมณ (3) สัตว์เหล่าหนึ่งมีกายอย่างเดียวกันมีสัญญาต่างกัน เช่น พวกเทพอภัสระ (4) สัตว์เหล่าหนึ่งมีกายอย่างเดียวกันมีสัญญาอย่างเดียวกัน เช่น พวกเทพสุภิกษณะ (5) สัตว์เหล่าหนึ่งผู้เข้าถึงชั้นอากาसानัญญาตนะ (6) สัตว์เหล่าหนึ่งผู้เข้าถึงชั้นวิญญาณัญญาตนะ และ (7) สัตว์เหล่าหนึ่ง ผู้เข้าถึงชั้นอากิญจัญญาต

Citation : Siriphapapagon, Y., Klangrit, S., Kanthiang, K. & Channual, N. (2024). A Study of the Effects of Prasat

Thong Godfather Phanom Rung Historical Park Area Chaloem Phra Kiat District Buriram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 107-126;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

นะ (พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตโต), 2553 : 172) จากความหมายนี้ คำว่าวิญญาณก็เป็นอีก ความหมายหนึ่งที่มีต่อการรับรู้ทางอารมณ์และการสัมผัสทางด้านต่าง ๆ ด้วย เช่น การมองเห็น และ ให้ความเชื่อ ก่อให้เกิดพิธีกรรมตามมาที่สนับสนุนความเชื่อนั้นเป็นการรับรู้อารมณ์ทางใจที่สัมผัส ทางจิตวิญญาณของมนุษย์ได้ เป็นต้น

ตามบริบทชุมชนที่อาศัยโดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งถือเป็นพื้นที่หนึ่งในจังหวัด บุรีรัมย์ มีความสัมพันธ์กับอาณาเขตราชอาณาจักรกัมพูชา และยังถือเป็นภาคอีสานตอนใต้ และเป็น พื้นที่ศึกษา ที่มีการผสมผสานของกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่ม ก่อนพระพุทธศาสนาเผยแพร่เข้ามานั้น กลุ่มชนได้มีการนับถือให้ความเคารพและบูชาต่ออำนาจเหนือธรรมชาติ (Supernatural Power) กับเชื่อสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยตามนุษย์จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ไฟผ่า พาร์อง ลมพัดแรง โรค ระบาด ต้นไม้ใหญ่ ภูเขา สายน้ำ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีอำนาจลึกลับอาศัยอยู่และเมื่อศาสนาพราหมณ์ ฮินดู เผยแพร่เข้ามาไม่ได้ปฏิเสธสิ่งเหล่านี้ศาสนาพราหมณ์ได้กล่าวว่า มีดวงวิญญาณมีอยู่ทุกที่ที่เรา อาศัยอยู่และมีบทบาทหน้าที่ในการรักษาและมีอำนาจที่แตกต่างกันตามชนชั้นและบทบาทหน้าที่ทั้ง มีฤทธิ์ที่แตกต่างกันด้วยทั้งนี้มีความสามารถให้คุณและโทษแก่มนุษย์ได้ ด้านความเชื่อเรื่องผี (Spiritual Beliefs) การนับถือผีของแต่ละชุมชน (ก่องแก้ว เจริญอักษร, 2541) หรือชนเผ่าและ อำนาจที่มีอยู่เหนือธรรมชาติมีหลายระดับ เช่น ผีบ้านผีเรือน ผีฟ้าพญาแถน ผีออผีมือ ดวงวิญญาณ ผีบรรพบุรุษ เทพ เทวดา อารักษ์ ดวงวิญญาณเหล่านี้มีความสามารถติดต่อกับมนุษย์ได้ เป็นต้น เรา จะทราบว่า ในชุมชนโดยรอบ มีความเชื่อต่อผีและมีหลายระดับ เช่น ผีป่า ผีเขา เจ้าที่ เจ้าทาง พระธรณี เชื่อว่าสถิตตามที่แตกต่างกัน ผีเหล่านี้มีความเชื่อว่า มักช่วยเหลือมนุษย์ และมนุษย์เองก็กราบ ไหว้บูชา และมีพิธีกรรมเช่นไหว้ ที่มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน และบ้านเรือนมักให้ความ เคารพมาโดยตลอด ดังนั้นความเชื่อนี้มีการพัฒนา และผสมผสานความคิดแบบดั้งเดิม ที่มีอยู่แต่เดิม แล้ว (กฤษณันท์ แสงมาศ และคณะ, 2561) วัฒนธรรมชุมชนแต่เดิมก็รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี การบวงสรวง เช่นไหว้ มาช้านาน แต่เป็นการเช่นไหว้แบบพื้นบ้าน มีอะไรก็นำมาเช่นไหว้ตามมีตาม ได้ แต่ละบ้าน เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล ชุมชนเราขาดไม่ได้เลยคือ ต้องไปบอกกล่าวศาลเจ้าพ่อ ปราสาททอง มีดอกไม้ขาว 1 คู่ พวงมาลัย 1 พวง ธูป เทียน หมากพลู บุหรี่ น้ำเปล่า 1 แก้ว น้ำไป บอกกล่าวที่ศาลเจ้าพ่อปราสาททอง เป็นต้น

Citation : โยธธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, เกริกวุฒิ กันเที่ยง และน้ำฝน จันทน์นวล. (2567). การศึกษาผลกระทบของ

เจ้าพ่อปราสาททองเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 107-126; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

ความเชื่อและพิธีกรรมที่มีต่อศาลเจ้าพ่อปราสาททอง

จากการศึกษาความเชื่อของชุมชน มีประเด็นการศึกษา ดังต่อไปนี้ด้านความเชื่อบริบทของชุมชนพื้นที่การศึกษา อดีตก่อนพระพุทธศาสนาเผยแพร่เข้ามานั้น กลุ่มชนมีการนับถือและให้ความเคารพ ต่ออำนาจเหนือธรรมชาติและเชื่อสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยตามนุษย์ เมื่อศาสนาพราหมณ์ ฮินดูเผยแพร่เข้ามาก็ไม่ได้ปฏิเสธสิ่งเหล่านี้ทางศาสนาพราหมณ์ได้กล่าวว่า อำนาจวิญญาณมีอยู่ทุกที่ที่เราอาศัยอยู่และมีบทบาทหน้าที่ในการรักษาและมีอำนาจที่แตกต่างกัน เป็นต้น

ด้านพิธีกรรม สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความเชื่อของบุคคลในสังคมที่แสดงออกในรูปแบบลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามจุดประสงค์ โดยแบ่งพิธีกรรมเกี่ยวกับชีวิต จะเป็นพิธีกรรมที่มุ่งความเจริญรุ่งเรืองต่อชีวิตโดยตรง มุ่งที่จะบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีฤทธิ์เดชบันดาลให้ความคุ้มครองดูแลปกป้องรักษาให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ไม่มีสิ่งชั่วร้ายมารบกวนให้เกิดภัยอันตราย ให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีอายุยืน รวมทั้งให้เกิดความอุดมสมบูรณ์

1) การประกอบพิธีจากการศึกษาด้านพิธีกรรมบูชา ลำดับการประกอบพิธีกรรมที่น่าศึกษา และเป็นประเด็นการศึกษาในพื้นที่บริบทของชุมชน ดังนี้ รูปแบบพิธีกรรม ในรูปแบบของพิธีกรรมถือเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญ สามารถบอกได้ว่ามีขั้นตอนของประเพณีท้องถิ่น ที่มีการจัดการและรักษา สืบทอดมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

2) การดำเนินงานด้านพิธีกรรม

- ระดับครอบครัว การประกอบพิธีกรรมเช่นไหว้ บวงสรวงศาลเจ้าพ่อปราสาททอง ความเชื่อในพิธีกรรม ของชุมชนมีลักษณะคล้ายๆ กันกับทุกหมู่บ้านในบางพื้นที่ และ กลุ่มชาวไทยเชื้อสายเขมร การเช่นไหว้ผีปู่ตาในระดับครอบครัว จะเริ่มขึ้นตั้งแต่ตอนเช้าของข้าง ขึ้น 6 ค่ำ เดือน 6 ทุกคร้วเรือน ชาวบ้านจะจัดเตรียมข้าวปลาอาหารสำหรับพิธีกรรมเช่นไหว้ มีวัน เวลา ที่กำหนด จะเดินทางไปเช่นไหว้ บูชา เป็นต้น

- ระดับชุมชน เป็นพิธีกรรมที่ปฏิบัติต่อเนื่องกันกับพิธีกรรมระดับครอบครัวคือ เป็นการสื่อสารและบอกกล่าว เมื่อผู้นำชุมชนได้ประกาศ หรือทำการประชุมลูกบ้าน เครือญาติที่รับทราบมักมีการบอกข่าวสารไปยังสมาชิกของตน ที่อยู่ทางไกล และร่วมในการจัดงานเช่นไหว้ประจำปี

3) ขั้นตอนการเตรียมการ

Citation : Siriphaprapagon, Y., Klangrit, S., Kanthiang, K. & Channual, N. (2024). A Study of the Effects of Prasat

Thong Godfather Phanom Rung Historical Park Area Chaloem Phra Kiat District Buriram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 107-126;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

- **ขั้นเตรียมการในการประกอบพิธีกรรมเช่นไหว้ชุมชน และการทำความสะอาดบริเวณศาลเจ้าพ่อปราสาททอง บริเวณศาลอีก 3 จุด** ก่อนที่จะมีการประกอบพิธีกรรมการเช่นไหว้ ผู้นำชุมชนจะให้ลูกบ้านไปทำความสะอาดบริเวณศาล และสถานที่ทำพิธีกรรมให้สะอาด เพื่อเตรียมพร้อมในการประกอบพิธีกรรม

- **แบ่งกลุ่มกันรับผิดชอบ** แต่ละครัวเรือนจะต้องมีอาหาร เครื่องไหว้ที่จัดไว้แต่ละบ้านแต่ละคุ้มก็จะไปร่วมตัวที่บริเวณศาลตามเขตหรือพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ โดยนำข้าวปลาอาหาร ที่ตระเตรียมไว้แต่ละครัวเรือนไปร่วมตัวกันที่นั่น ต้องมีการเลือกวันอีกจะกระทำกันวันไหนว่าเห็นสมควร เพราะชาวบ้านเชื่อว่า การประกอบพิธีกรรมในวันดี เวลาดี หรือฤกษ์ดีจะเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว

สถาปัตยกรรมศาลเจ้าพ่อปราสาททอง จากคำกล่าวและให้ความหมายของอัตลักษณ์ด้านสถาปัตยกรรมของศาล สามารถให้ความหมายได้ว่า มีความแตกต่างกันออกไปใหญ่บ้างเล็กบ้างตามความเชื่อ ความนิยม สามารถแยกออกได้ 3 รูปแบบ ลักษณะ ดังนี้ (1) บ้านที่ร่ำรวย ความร่ำรวย ศาลที่มีขนาดต่างกัน (2) สัญลักษณ์ที่แสดงถึง อำนาจ วาสนา ผู้นำ ได้แก่ นางระบำที่ยกถวาย ข้าทาสบริวารที่ใส่ชุด สีแดง สีทอง สีเขียว หรือชุดราชการแบบโบราณ และมีอาวุธปืน มีดาบ ข้าทาสชายขวา มีช้าง มีม้า บางแห่งอาจเพิ่มเติมคือ มีวัว มีควายด้วย (3) ความสุขสบาย อุดมสมบูรณ์ ข้าทาส บริวาร คนรับใช้ โองน้ำซ้ายขวา บันไดขึ้นศาล หรือบ้าน (ยโสธรา ศิริภาพระภากร และคณะ, 2563)

บทบาทเกี่ยวกับพิธีกรรม จากการวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่อยู่รวมกันในสังคมกลายเป็นชุมชน ในรอบปีมักมีเรื่องราวและหน้าที่ การรับผิดชอบหรืออาจกล่าวได้ว่า แต่ละคนมีการแสดงออกทางสังคมที่แตกต่างกัน สำหรับการศึกษาปฏิบัติตามบทบาทเป็นประจำ ดังนี้

- **บทบาทด้านพฤติกรรมที่มนุษย์ถือปฏิบัติตามความเชื่อ** ความศรัทธาต่อศาสนาของตนในแต่ละศาสนาที่มีการปฏิบัติสืบทอดต่อกันมากกลายเป็นพิธีกรรมทางศาสนา ที่ถือว่าเป็นกิจกรรมบูชา การปฏิบัติพิธีพิธีกรรมเหล่านี้ส่วนมากจะสัมพันธ์กับวิถีการดำรงชีวิตประจำวันของสังคมนั้น ๆ มีบางพิธีกรรมไม่อาจนับได้ว่าเป็นพิธีกรรมทางศาสนา เป็นความเชื่อของคนในท้องถิ่นที่มักจะอ้างเรื่องความเชื่อที่ยึดถือและปฏิบัติสืบทอดกันมาน่าจะมีมาแต่โบราณ

- **บทบาทด้านผู้นำในการทำพิธี** ผู้นำในการประกอบพิธี เป็นผู้กล่าวและจัดการระบบของพิธี ได้แก่ กำหนดเวลาในการเช่นไหว้ ประจำชุมชนที่ชาวบ้านให้ความเชื่อถือและเป็นผู้ดูแล

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุรียา คลังฤทธิ์, เกริกวุฒิ กันเที่ยง และน้ำฝน จันทน์นวล. (2567). การศึกษาผลกระทบของ

เจ้าพ่อปราสาททองเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 107-126; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

รักษา แม้ชาวบ้านต้องการเข้าไปกราบไหว้ ขอพร บทบาท แก่บ้น ก็ตามมักเป็นหน้าที่ของเหล่าเจ้าของชุมชน

- บทบาทด้านผู้นำชุมชน ในพิธีกรรมเช่นไหว้ชุมชนประจำปี และได้บอกถึงสถานที่ ความสำคัญ ทั้งยังเป็นบทบาทให้คนชุมชนมีความรัก สามัคคี และร่วมกันในชุมชน ทั้งยังได้เข้าร่วมในพิธีกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน ทุกครั้งไป ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจ และเป็นกำลังใจต่อลูกบ้านของตนเอง ทั้งยังสร้างกำลังใจอีกทางด้วย จึงเป็นผลทำให้มีความเคารพ ยำเกรงและให้ความไว้วางใจ

ผลกระทบจากพิธีกรรมของชุมชน ได้แก่ผลกระทบที่มีในด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากเจ้าพ่อปราสาททองมีดังนี้

1) ผลกระทบด้านทางชุมชนและวัฒนธรรมโดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง

จากการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่มีต่อทางสังคมและให้ความสำคัญกับคุณค่า ประโยชน์ ที่ได้รับนอกจากนั้นจะเปรียบเทียบถึงผลกระทบทางสังคมทั้งทางบวกและทางลบในด้านความเชื่อและพิธีกรรมที่มีต่อศาลเจ้าพ่อปราสาททอง มีผลกระทบอย่างไรที่จะมีต่อโครงสร้างของสังคม วิถีการดำเนินชีวิต วัฒนธรรมของประชากรแล้วยังต้องหาแนวทางการพัฒนาต่อยอดและการส่งเสริมให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมของชุมชน

1) **ด้านความเชื่อ** ด้านดีที่เกิดจากความเชื่อสามารถบอกถึงผลกระทบ จากที่เกิดขึ้นในสังคมด้านความเชื่อที่มีต่อพิธีกรรม ณ ศาลเจ้าพ่อปราสาททอง เป็นจุดรวมของชุมชนสังคมที่ต้องมาร่วมกันในการจัดการกิจกรรม ผลกระทบทางด้านความเชื่อ ถ้าชุมชนมีความเชื่อยอมเป็นที่มาของผลประโยชน์ แต่ถ้ามองความเชื่อเป็นเพียงความเชื่ออย่างเดียว ด้วยการมองไม่เห็นเพราะเป็นความเชื่อต่ออำนาจเหนือธรรมชาติที่มนุษย์มองไม่เห็น ย่อมเป็นที่มาของการแสวงหาผลประโยชน์ของคนบางกลุ่มที่ใช้เป็นเรื่องในการแสวงหาผลประโยชน์บางอย่างได้ ได้แก่ การแสวงหาผลประโยชน์พึงมีได้ การแสวงหาผลประโยชน์ในการทางการเมืองการปกครอง เพราะเมื่อผู้นำได้กล่าวและชื่นชมคนบางกลุ่มที่จะต้องเลือกการลงคะแนน หาเสียง หาแนวร่วมต่าง ๆ ย่อมสามารถใช้สัญลักษณ์นี้เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ได้อีกทางในด้านความเชื่อ (จรัส พยัคฆราชศักดิ์, 2538)

ดังนั้น ผลกระทบด้านความเชื่อมากมายหลายอย่าง ความเชื่อเป็นปฐมเหตุหากกล่าวความเชื่อในที่นี้เราสามารถกล่าวได้ว่า สังคมมีความเชื่อต่ออำนาจเหนือธรรมชาติ มีความเชื่อต่อดวง

Citation : Siriphaprapagon, Y., Klangrit, S., Kanthiang, K. & Channual, N. (2024). A Study of the Effects of Prasat

Thong Godfather Phanom Rung Historical Park Area Chaloem Phra Kiat District Buriram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 107-126;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

วิญญานของบรรพบุรุษ และมีความเชื่อต่อเทพอารักษ์ที่เชื่อว่ารักษาชุมชน ป่าไม้ พืชไร่ปลายนามีความเชื่อในเรื่องของวิญญานและผู้รักษา ในที่นี้ยังหมายถึงดวงวิญญานของ เจ้าพ่อปราสาททอง ที่เชื่อว่ารักษาภูเขามันจี้แห่งนี้ และชุมชน ชาวบ้านต้องเดินทางมีเซ่นไหว้ และชุมชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ต้องมีพิธีเซ่นไหว้ในวาระประจำปีและความเชื่อนี้ได้สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน หลายช่วงอายุคน จากความเชื่อนี้เองจึงเป็นที่มาของการลดช่องว่างระหว่าง คนในชุมชนและผู้นำชุมชนที่สามารถเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนผู้คนให้รับทราบร่วมกันในการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยความเชื่อเป็นพื้นฐานและอาศัยพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ในการมาร่วมกันเพื่อประกอบพิธีกรรมเช่น ไหว้และรับฟังนโยบายของผู้นำในชุมชนนั้น ๆ ดังนั้น ตามระบบโครงสร้างของสังคม ที่ให้ความสำคัญและถูกกำหนดขึ้น

2) ด้านวัฒนธรรมและประเพณี จากการศึกษาผลกระทบด้านวัฒนธรรมและประเพณีที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น การประกอบพิธีกรรมได้พัฒนามาเป็นงานประเพณี แต่เดิมสามารถให้ความหมายได้ว่ามีจุดมุ่งหมายเพื่อความอยู่รอดและรักษาโรคภัยตลอดจนความสงบสุขในสังคม ที่อาศัยในพื้นที่แถบนี้ทั้งหมด ดังนั้น ในการประกอบพิธีบูชาจึงมีบทบาทหน้าที่ต่อสังคมและการผสมผสานทางด้านวัฒนธรรมของชาวไทยเขมร กลุ่มชาวไทยลาว และชาวไทยกวยเล็กน้อย ในด้านทางวัฒนธรรม ที่เคยปฏิบัติกันมาในอดีตจนถึงคนรุ่นหลังโดยบันทึกไว้ในพิธีการเช่น ไหว้ เช่น การประกอบพิธีกรรมเช่น ไหว้ การประกอบอาชีพทำนา การขอให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในฤดูกาล (กรมการศาสนา, 2552)

วัฒนธรรมด้านความเชื่อและประเพณี บทบาทในด้านที่เห็นได้เด่นชัดที่สุด คือ การรวมกลุ่มชนในสังคม ของกลุ่มเครือญาติและเพื่อนบ้านทั้งนี้เพื่อร่วมกันประกอบพิธีกรรมในการรวมกลุ่มจะมีการปรึกษาหารือ พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งการประกอบอาชีพ การทำมาหากิน การทำงาน ความเป็นอยู่ ตลอดจนการมีปัญหาการขัดแย้งในของสังคม ผู้ประกอบพิธีกรรมและผู้นำชุมชนมักจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาชี้ขาดเมื่อได้จัดมีพิธีเซ่นไหว้ เสมือนเกณฑ์ที่สร้างขึ้นร่วมกันต่อที่ประชุมของเครือญาติและเพื่อนบ้าน ผู้ใดละเมิดมิได้ ถือว่าขัดข้องกลางและจะถูกสังคมลงโทษ และเชื่อว่าผีบรรพบุรุษจะลงโทษด้วยเช่นกัน (บรรเทิง พาพิจิตร, 2532) จึงมีการขอขมาต่อกัน โดยมีศาลเจ้าพ่อปราสาททองอยู่ระหว่างกลางทั้งญาติและพี่น้องเป็นสักขีพยาน จากการวิเคราะห์พบว่าเรื่องที่เกิดการขัดแย้งกัน ได้แก่ การขัดแย้งเรื่องแบ่งมรดก ทรัพย์สิน ความเจ็บไข้ได้ป่วย การอาชีพ การทำงาน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นสืบทอดอยู่ในปัจจุบัน เป็นต้น

Citation : ยโสธรา ศิริภาประภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, เกริกวุฒิ กันเที่ยง และน้ำฝน จันทน์นวล. (2567). การศึกษาผลกระทบของ

เจ้าพ่อปราสาททองเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 107-126; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

3) **ด้านทางสังคม** ผลกระทบด้านพิธีกรรมความเชื่อกับการควบคุมสังคม ฐานคติที่มาจากเจ้าพ่อปราสาททอง ผู้รักษาภูเขพนมรุ่ง และชุมชน ได้กลายมาเป็นประเพณี ความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมในแต่ละชุมชนหมู่บ้านและสังคมด้วย ด้านวัฒนธรรมต่างมีความหมายต่อสังคมทั้งสิ้น ไม่มีวัฒนธรรมใดที่สร้างประเพณีหรือความเชื่อและพิธีกรรมโดยไม่มี ความหมาย ความสำคัญ คุณค่า ประโยชน์ ที่มา ฐานคติ เราสามารถยกตัวอย่าง ได้แก่ เขตภาคอีสาน มีประเพณี ได้แก่ กล่าวเป็นภาษาพื้นถิ่นว่า ฮีตสิบสอง อันเป็นประเพณีมีปรากฏด้วยกัน จำนวน 12 เดือน เป็นประเพณีที่ได้กำหนดขึ้นให้มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของกลุ่มคน สังคม เพราะสังคมของชาวอีสาน เป็นสังคมการทำนา มีอาชีพในการทำไร่ไถนาเป็นหลัก ประเพณี พิธีกรรมเช่นไหว้เจ้าพ่อปราสาททอง ที่จะต้องประกอบขึ้น กลุ่มชนที่ร่วมกันประกอบพิธีกรรมมีจุดหมายเพื่อความอุดมสมบูรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของกลุ่มคน คือ การทำนา ทำไร่ ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ เป็นหลัก ไม่เพียงแต่ความอุดมสมบูรณ์ของผลิตผลทางเกษตรกรรมเท่านั้น ฮีตสิบสอง ของภาคอีสาน เมื่อศึกษาวิเคราะห์ทุกประเด็น เราสามารถพิจารณาโดยถ่วงแท้และลึกซึ้งแล้วจะพบข้อห้ามหรือข้อละเมิด อันเป็นบทบัญญัติมิให้กระทำผิดจารีต ประเพณี หากไม่ปฏิบัติตามหรือ ฝ่าฝืนแล้วจะได้รับผลร้ายของการละเมิดข้อห้าม ละเมิด คือ ข้อห้าม กฎอันเป็นข้อตกลงร่วมกันในชุมชนเพื่อยึดถือปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกันนับเป็นระเบียบวิธีการควบคุมทางสังคมที่ได้ผลมากในระดับหนึ่ง

เจ้าพ่อปราสาททอง ถือได้ว่าเป็นหน้าที่ควบคุมสังคมทั้งกลุ่มชน บุคคล และปัจเจกบุคคล เป็นการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลมิให้ประพฤติในทางสังคมส่วนมากไม่เห็นด้วย เช่น พุดจាក้าวร้าว แสดงกิริยาอวดดีต่อสถานที่ปราสาทหินพนมรุ้ง ฉะนั้นเมื่อมีพิธีกรรมเช่นไหว้ ผู้คนจะนำหมาก พลู บุหรี่ เหล้า ผ้าขาว ดอกไม้ชั้นธจัดทำกรวยแบบโบราณ มีประกอบด้วย รูปเทียน มาบูชาที่ศาลเพื่อทำการขอขมา เป็นต้น

ด้านการระบายความกดดันและลดความขัดแย้งในชุมชน จากบริบทในสังคม โดยมากเป็นกลุ่มที่ทำการเกษตร ทำนา ทำไร่ ทำสวน เป็นสังคมส่วนใหญ่ของประเทศและเป็นกลุ่มสังคมที่มีฐานะยากจนเป็นส่วนใหญ่ มักจะมีปัญหาเกิดขึ้นตลอดเวลา และยิ่งระบบสังคมทุนนิยม เสรีที่ยึดถือวัตถุเป็นสิ่งสำคัญ ทำให้กลุ่มคนในสังคมพยายามทำทุกอย่างให้ได้มาซึ่งเงินทอง เพื่อจะนำมาใช้จ่ายซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีทั้งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและเป็นสิ่งที่ฟุ่มเฟือยหรือมีประโยชน์ใช้สอยน้อย เป็นการส่งผลให้เกิดการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นเพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่

Citation : Siriphapapagon, Y., Klangrit, S., Kanthiang, K. & Channual, N. (2024). A Study of the Effects of Prasat

Thong Godfather Phanom Rung Historical Park Area Chaloem Phra Kiat District Buriram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 107-126;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

ตนเองต้องการซึ่งมีความคิดว่าเพื่อให้เป็นหน้าเป็นตาแก่ตนเองและให้บุคคลอื่นเกิดการยอมรับตน และสังคมยอมรับ

ความกดดันในเรื่องต่าง ๆ จึงเกิดขึ้น ยกตัวอย่างกรณียายคนหนึ่ง สามเฒ่าได้เสียชีวิตไปตั้งแต่อายุ 25 ปีที่แล้ว ได้เลี้ยงลูกทั้งหมด 4 คน เมื่อลูกเติบโตขึ้นและเจริญวัยต่างก็ไปมีครอบครัว เมื่อลูกกลับมาได้มาขอแบ่งมรดกที่นาที่ไร่จากแม่ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นคือคนที่เห็นพี่จะเอามากกว่าน้อง ส่วนน้องก็ไม่ยอม ว่าไม่เท่าเทียมกันต่างก็อ้างบุญคุณในการเลี้ยงดูสุดท้ายก็เกิดความขัดแย้งกันในครอบครัวไม่สามารถตัดสินใจได้ ผู้ใหญ่บ้านจึงหาทางออกให้ทำพิธีเข้าทรง ถือเป็นความเชื่อส่วนบุคคล เป็นพิธีกรรมในการเชิญดวงวิญญาณเจ้าพ่อปราสาททอง เชิญมาเข้าทรง และได้ชี้แจงในเรื่องต่าง ๆ หรือให้คำตัดสิน บอกความและเป็นการแก้ไขปัญหาก็ ลูกทุกคนก็ยอมปฏิบัติตาม และได้กล่าวคำขอขมาต่อผีบรรพบุรุษและได้ให้อภัยขอโทษซึ่งกันและกัน นี่เป็นอีกเรื่องที่มีบทบาทในการลดความขัดแย้งและความกดดันให้คลี่คลายลง มิใช่แต่เป็นเพียงเรื่องที่ยกมาดังกล่าวเท่านั้น มีหลายเรื่องอาทิ เช่น ผิดผีในเรื่องหนุ่ม-สาว ล่วงละเมิดกัน เรื่องความเจ็บป่วย เรื่องขายที่ดิน กระทั่งปัญหาการชกต่อยกันก็มีส่วนลดความกดดันและความตึงเครียดลงได้ (ณรงค์ เส็งประชา, 2541)

ภาพที่ 4 รูปปั้นช้าง ม้า ไก่

ภาพที่ 5 เครื่องไหว้หมากพลู

ภาพที่ 6 ผลไม้พวงมาลัย

ภาพที่ 7 ชุดบายศรีขนาดใหญ่ผู้นำมาไหว้

ที่มา : ยโสธารา ศิริภาพระภากร (2565)

Citation : ยโสธารา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, เกริกวุฒิ กันเที่ยง และน้ำฝน จันทน์นวล. (2567). การศึกษาผลกระทบของ

เจ้าพ่อปราสาททองเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 107-126; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2024.35>

4) ด้านเศรษฐกิจ การศึกษาพบว่าผลกระทบ ด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากความเชื่อที่มีต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งทางด้านผู้ร่วมในพิธีกรรมและผู้ประกอบพิธีกรรมเอง ดังนั้น ผู้เข้าร่วมพิธีกรรมที่ประกอบด้วย ครอบครัว เครือญาติ พี่น้อง จนกลายเป็นสังคม จะทำการประกอบพิธีกรรมบูชา เช่น ไห้ว เพื่อขอบคุณและมีการเซ่นไหว้ด้วย ข้าวของ เงินทองต่าง ๆ และเป็นพิธีกรรมเลี้ยงปู่ตา ก่อนลงการทำเกษตร ทำไร่ ไถนา เพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น ในช่วงจัดพิธีกรรม เพื่อความเป็นสิริมงคลและมีผลทางด้านจิตใจ ดังนั้น ด้านเศรษฐกิจจึงบ่งบอกไปในด้านการใช้จ่าย ทั้งนี้เพราะชุมชนจะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ได้ช่วยกันส่งข้าวปลาอาหาร เครื่องเซ่นไหว้ ข้าวของเครื่องใช้ ถือเป็นระบบในด้านเศรษฐกิจ สิ่งที่ผู้ประกอบพิธีกรรมจะต้องซื้อหาเพื่อนำมาเซ่นไหว้ เพื่อใช้ในการประกอบพิธีเซ่นไหว้ เช่น ขนมข้าวต้ม อาหารหวานคาว ที่ต้องซื้อเพื่อความสะดวก และค่าใช้จ่ายในเรื่อง ช้างม้าแกลบ ผ้าไหมใหม่ ผ้านุ่งผืนใหม่ เสื้อใหม่ และน้ำอบน้ำหอม แป้ง หวี กระจก บางที่อาจมีเครื่องประดับเช่น กำไล แหวน สร้อยคอ เพื่อถวายแด่เจ้าพ่อปราสาททอง เป็นต้น บางอย่างต้องมีการซื้อหาและมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ต้องจ่ายเงินในการประกอบพิธีกรรม แต่ถ้าประกอบพิธีกรรมเซ่นไหว้แกลบ ต้องใช้เงินในการซื้อหาได้แก่ หัวหมู 2-3 หัว ผ้าไหม ผ่าสไบ เสื้อผ้าใหม่ เครื่องบูชาอื่น ๆ อยู่ที่ประมาณ 3500-5000 บาท ช้าง ม้า ตามขนาด บางคู่อาจตกไป ประมาณ 9000 บาท – 20000 บาท ก็มี อย่างน้อยถ้ามีการจัดการจัดงานพิเศษขึ้นมา ชุมชนต้องให้ความช่วยเหลือกัน ร่วมกันช่วยในการประกอบพิธีกรรมเซ่นไหว้หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ในสภาพเศรษฐกิจในทุกวันนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นระบบเศรษฐกิจด้านเครือญาติพี่น้องเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาสิ่งใดที่ต้องหาซื้อเพิ่มจึงเป็นหน้าที่ที่ต้องช่วยกันและร่วมกัน ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ในการประกอบพิธี หรือแม้แต่กิจกรรมที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องไปทบทวน แกลบ หรือขอมา ล้วนแล้วแต่จำเป็นต้องจัดหาเครื่องบูชาทั้งสิ้น เป็นต้น

5) ด้านการปกครองในรูปแบบชุมชน การประกอบพิธีเซ่นไหว้ชุมชน ซึ่งจะเป็นการรวมกลุ่มคนในสังคม และชุมชนจะต้องเดินทางมาเซ่นไหว้ ช่วงเช้า 06.00-09.00 นาฬิกา ที่มีลักษณะพิเศษ เช่น การรวมกลุ่มที่เกิดของคนในชุมชน นำโดยผู้นำชุมชนและผู้นำในการประกอบพิธีกรรม การร่วมตัวของชุมชน จากการศึกษาพบว่า บทบาททางด้านการเมืองการปกครองที่มีอยู่ในพิธีกรรมเซ่นไหว้เจ้าพ่อปราสาททอง จะมีบทบาทที่โดดเด่นที่เห็นได้ชัดเจนมีอยู่ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

Citation : Siriphaprapagon, Y., Klangrit, S., Kanthiang, K. & Channual, N. (2024). A Study of the Effects of Prasat

Thong Godfather Phanom Rung Historical Park Area Chaloem Phra Kiat District Buriram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 107-126;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

1) รูปแบบในพิธีกรรม โดยเฉพาะช่วงที่ผู้นำในการประกอบพิธีกรรม มักจะพากล่าวบูชาด้วยภาษาพื้นถิ่น เป็นภาษาเขมรท้องถิ่น ด้วยการปกครองในรูปแบบพิธีกรรม เมื่อวิเคราะห์ ได้แก่การปฏิบัติตามลักษณะการสืบทอด รักษา สืบสาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ถือเป็น การควบคุมจิต และพฤติกรรมของคนในชุมชนโดยอาศัยความเชื่อที่มีต่อเจ้าพ่อปราสาททอง และเกิดเป็นประเพณี เพื่อที่จะรักษาประเพณีนั้นต่อไปโดยการจัดกิจกรรมทั้งนี้อาจมีรูปแบบพิธีกรรมที่คนในชุมชนสังคมาเดียวกันต้องปฏิบัติตามกัน อาทิ เช่น เครื่องเซ่นไหว้ ของเซ่นไหว้ อุปกรณ์ และความเชื่อที่เมื่อสำเร็จตามที่ดินปรารถนาแล้วจะนำมาถวาย หรือ บูชาตามสัจจะ สิ่งเหล่านี้เป็นการควบคุมจิต และพฤติกรรมของคนในชุมชนนั้น ให้เกิดการปฏิบัติตามและรักษาจนมาถึงปัจจุบัน ลักษณะนี้เป็นการปกครองชุมชนให้อยู่ร่วมกันและจัดกิจกรรมของชุมชนที่ให้ความสำคัญร่วมกันเพื่อให้เกิดความสามัคคี ประองตอง และถามสารทุกข์สุกดิบกันและกันได้ (กฤษณันท์ แสงมาศ และคณะ, 2560)

2) ผู้นำชุมชน โดยช่วงที่จะมีการจัดกิจกรรมบูชาเซ่นไหว้ ก่อนถึงวันที่จะเซ่นไหว้ ผู้ใหญ่บ้านมักประกาศ บอกวัน เวลา สถานที่ เพื่อนัดกันให้ทราบและร่วมกันในกิจกรรมที่สำคัญและยังมีการบอกกล่าว หรือ ขอความร่วมมือในวันสำคัญนี้ ได้แก่ แจ่งกิจกรรมสำคัญ การพัฒนา การประชุม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของชุมชน และอื่น ๆ ล้วนเป็นที่มาของการให้ความสำคัญ ที่ได้รับผลโดยตรงจากกิจกรรมที่ให้ความสำคัญและยังรักษาไว้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

6) ผลกระทบที่เกิดจากความเชื่อที่มีต่อเจ้าพ่อปราสาททอง

ผลการศึกษาพบว่า มีปรากฏการณ์หลายด้านที่เกิดจากความเชื่อที่มี ดังนี้

6.1 ด้านความเจ็บไข้ พบว่าบางรายได้เกิดความเจ็บไข้ได้ป่วย ไม่สบายหนักมาก แต่เมื่อนำไปรักษาตามวิถีทางวิทยาศาสตร์ ทางการแพทย์สมัยปัจจุบันเมื่อนำไปรักษาตัวเป็นเวลานานก็ยังไม่หาย ไม่ดีขึ้น เมื่อไปหาวิธีตรวจทางไสยศาสตร์ หมอทรงได้กล่าวว่าทำพิธีจารีตบางอย่าง อาจไปทำ ความไม่เหมาะสม เป็นที่มาของการเกิดปัญหาหรืออาการเจ็บป่วยเช่นนี้ขึ้น ทางแก้ให้ไปขอขมาที่ศาลเจ้าพ่อปราสาททอง ไปขอขมาลาโทษแล้วอาการจะดีขึ้น เมื่อทำตามก็ปรากฏว่า อาการดังกล่าวดีขึ้นและมีหลายคนที่มีอาการเช่นนี้ ดังนั้น ชุมชนจึงมักให้ความสำคัญกับสิ่งที่มองไม่เห็นที่เชื่อว่าสถิตตามี่ต่าง ๆ เป็นต้น

6.2 ด้านทางโชคลาภ พบว่า คนส่วนมากเป็นชาวนา ทำนา ทำสวนทำไร่ ทำมาหากินตามวิถีแบบบ้านๆ แต่ความจำเป็นในยุคปัจจุบันมีมากขึ้น เช่น ค่าใช้จ่าย ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ และค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการเดินทางเหล่านี้ แม้แต่การดำรงชีพที่ต้องใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ ดังนั้น ความ

Citation : โยโสธรา ศิริภาประภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, เกริกวุฒิ กันเที่ยง และน้ำฝน จันทน์นวล. (2567). การศึกษาผลกระทบของ

เจ้าพ่อปราสาททองเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 107-126; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

ต้องการนี้เองที่ทำให้คนในชุมชนโดยมากปรารถนาโชคลาภต่าง ๆ จึงมีการขนาน ขอพร การ ทำนาย การโบ้หวยในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น ศาลเจ้าพ่อปราสาททองก็เป็นพื้นที่หนึ่งที่ชุมชนมักเข้ามา ขนบาน กราบไหว้ ขอพร จากการสัมภาษณ์คนในชุมชน ได้กล่าวว่า มีคนที่โชคคืออยู่ อาจทำมาหา กินร่ำรวย มีอยู่ มีกินมีใช้ ได้เดินทางเข้ามาแก่นบก็มีอยู่ เพราะถือว่าเป็นที่พึ่งทางด้านจิตใจ แม้ยาม ตระกำลำบากก็มีเข้ามาขอพร ทั้งนี้เพื่อให้ตนเองเกิดกำลังใจ ในการสู้ชีวิตต่อไป ส่วนในด้านโชค ลาภที่ประสบในชุมชนก็มีหลายรายได้และเข้ามาแก่นบ หรือ เดินทางมาเช่นไหว้ปู่ตาเพื่อให้เกิด ความสงบสุขและ เป็นมงคลต่อไป เป็นต้น

6.3 ด้านการงาน พบว่าการทำงานก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเชื่อที่มีต่ออำนาจเหนือ ธรรมชาติ สิ่งที่ไม่มองเห็น ศาลเจ้าพ่อปราสาททอง โดยรอบศาลมีป่าไม้ล้อมรอบมริน เป็นพื้นที่ หนึ่งที่ชุมชนมักให้ความสำคัญ เพื่อเดินทางเข้ามาขอพรอธิฐาน ก่อนออกไปทำงานต่างถิ่นต่างแดน หรือจะเข้าไปทำงานในกรุงเทพฯ ต่างจังหวัดที่ไปครั้งละหลาย ๆ เดือนหรือเป็นปี จะเข้ามาขอพร อธิ ฐานต่อเจ้าพ่อปราสาททอง เพื่อเดินทางปลอดภัย มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไปแล้วก็ให้มีงานทำ และโชคดีร่ำรวย กลับมาบ้านเกิดเมืองนอนของตนเอง ดังนั้น ในด้านการขอพร ด้านการงาน มี หน้าที่การงานที่ดี ได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่ หรือสอบติดข้าราชการ จึงเป็นผลกระทบต่อความเชื่อที่มี ต่อทำการงาน เป็นต้น

6.4 ด้านปัญหาทะเลาะวิวาท พบว่าทะเลาะวิวาทในครอบครัว หรือ ระหว่างชุมชนก็ เคยมี เมื่อเกิดความไม่พอใจ หรือเกิดปากเสียงยอมทำให้อยู่ด้วยกันก็เกิดวิวาทะ พุดจาไม่เข้าหู หรือ อยู่ด้วยกันไม่มีความสุข ตามเหตุผล หรือความเชื่อที่เกิดขึ้นของชาวบ้านมักให้ความสำคัญของปัญหา หลายๆ สาเหตุ ได้แก่ ผิดของรักษา ผิดภูมิบ้าน ผิดผิต้นตระกูล (บุญศรี ตาแก้ว, 2545) ผิดเจ้าที่ เจ้าทางหรืออาจถูกคุณไสยในรูปแบบต่าง ๆ เมื่อมีความเชื่ออย่างนี้เป็นมูลเหตุ ทางที่แก้ไขและเป็น แนวทางในการระงับปัญหา มักเดินทางไปศาลเจ้าพ่อปราสาททองของชุมชน เพื่อทำการขอขมา ด้วยการบูชา เช่นไหว้ ด้วยดอกไม้ ธูปเทียน ของหอม เป็นต้น ปัญหาทุกอย่างก็มักจะระงับลง ไม่ นานก็มักผ่อนคลายเป็นสงบลงได้ ดังนั้น การค้นพบเหตุการณ์เช่นนี้ ถ้าตามหลักการเหตุผลคือ ปัญหาหมันเกิดจากตัวผู้คนเป็นสำคัญ แต่ถ้าให้ความสำคัญที่มีต่ออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ปัญหาทุกอย่าง ผสมผสานกับความเชื่อ ความเคารพ ที่มีต่อเจ้าพ่อด้วยก็มักจะสงบลง ถือเป็นผลกระทบที่ได้จาก ความเชื่อและเป็นสิ่งที่ดีของที่พึ่งพาทางใจ และทางแก้ปัญหาก็ได้ เป็นต้น

Citation : Siriphapapagon, Y., Klangrit, S., Kanthiang, K. & Channual, N. (2024). A Study of the Effects of Prasat

Thong Godfather Phanom Rung Historical Park Area Chaloem Phra Kiat District Buriram Province.

Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 107-126;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

6.5 ด้านการรักษาป่า มีความเชื่อต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่ในป่า ได้แก่ รุกขเทวดา ผีสนามนางไม้ ดวงวิญญาณต่าง ๆ ได้มีการบูชาเพื่อแสดงความกตัญญูต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์จนกลายเป็นประเพณีที่ดีที่แฝงไว้ด้วยแนวคิดทางปรัชญาถูกสั่งสมไว้ด้วยภูมิปัญญา และถูกถ่ายทอดเป็นองค์ความรู้ด้วยวิธีการของปราชญ์ชาวบ้านอยู่คู่กับวิถีชีวิตของคนอีสานมาจนถึงปัจจุบัน ความเชื่อมั่นที่ว่าป่าชุมชนสามารถอนุรักษ์ป่าไม้ไว้ได้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริงว่า เมื่อชีวิตของชุมชนขึ้นอยู่กับความอยู่รอดของป่า ไม่ว่าในฐานะที่ป่าเป็นแหล่งน้ำก็ดี ที่ดินเพื่อการเพาะปลูกก็ดี อาหารและวัสดุปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีพของชุมชนก็ดี หลายอย่างหรือทุกอย่างรวมกันเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ชุมชนต้องอนุรักษ์ป่า โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีอำนาจภายนอกไปบังคับ ความเชื่อเรื่องอำนาจศักดิ์สิทธิ์ เช่น ผีป่า ผีตอย มีความสำคัญอย่างมากในเรื่องป่าชุมชน

6.6 ด้านควบคุมจิตและพฤติกรรมของชุมชน พบว่าความเชื่อและพิธีกรรม ถือเป็นความเชื่อที่มีต่อเจ้าพ่อปราสาททอง ที่เชื่อว่ารักษาชุมชน ครอบครวัให้ร่มเย็นเป็นสุข ในทางหนึ่งด้านพิธีกรรมจัดได้ว่าเป็นระเบียบแบบแผนที่ชุมชนได้ปฏิบัติมาจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งด้วย ทั้งนี้ระบบโครงสร้างอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นได้บอกที่มา ความสำคัญ และการคงอยู่ของวัฒนธรรมท้องถิ่น มีระบบการสืบทอดมาเป็นเวลานาน ชุมชน ทุกครอบครัวมีการปฏิบัติตาม และดำเนินตามความเชื่อ และพิธีกรรมประจำปีมาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ฐานคติด้านความเชื่อที่มีต่อเจ้าพ่อปราสาททอง ถือเป็นส่วนสำคัญต่อการควบคุมจิตของชุมชน และควบคุมพฤติกรรมของคนในชุมชนได้ในระดับหนึ่ง เช่น ด้านการวางตัว การเลี้ยงชีพ การทำงาน การแต่งงาน งานบุญในชุมชน และการทำนา การเกษตร ล้วนแล้วแต่มีความเชื่อและประเพณีตามความเชื่อของตนที่มีต่ออำนาจดวงวิญญาณและสิ่งเหนือธรรมชาติที่มองไม่เห็นให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติและถือเป็นการระวังตนเองด้วย

สรุป (Conclusion)

ชุมชนโดยรอบอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง โดยเฉพาะศาลเจ้าพ่อปราสาททอง ชุมชนความเชื่อและพิธีกรรม เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญ และมีอิทธิพลต่อจิตใจมนุษย์และชุมชนมาก การปฏิบัติตามความเชื่อย่อมเป็นที่มาของการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมร่วมกัน ในยามสุข ทุกข์ สิ่งที่สำคัญมากที่สุด คือ กำลังใจ เมื่อได้ดีก็ไม่ลืมบุญคุณ คุณงามความดี ย่อมมาตอบแทนไม่วันนี้ก็วันหน้า ในยามทุกข์ ก็หนีไม่พ้นที่พึ่งทางจิตใจ ได้แก่ ยามละละาะวิวาท เกิดความเจ็บไข้ได้ป่วย ตกงาน ไม่มีงานทำ ภัยแล้ง โรคระบาด ระบบโครงสร้างทางจิตวิญญาณมนุษย์ย่อมให้ความสำคัญมากต่อ

Citation : โยสธารา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, เกริกวุฒิ กันเที่ยง และน้ำฝน จันทน์นวล. (2567). การศึกษาผลกระทบของ

เจ้าพ่อปราสาททองเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏ

สุรินทร์วิชาการ. 2(5) : 107-126; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

ศาลเจ้าพ่อปราสาททอง เสมือนเป็นสัญลักษณ์และที่พึ่งอันสำคัญของชุมชน ดังนั้น จึงพากันปฏิบัติตามจารีตชุมชน ถือเป็นผลกระทบที่มีต่อชุมชนในด้านจิตใจที่มีความเชื่อ สัมมาคารวะ พบว่า ที่มีความเชื่อว่าจะสามารถให้คุณและโทษมีความเชื่อในอำนาจที่มี ชุมชนย่อมเกิดการปฏิบัติตามกฎข้อตกลงที่มีให้กันและ กฎชุมชน เช่น ต้นไม้ ป่าไม้ในเขตศาลเจ้าพ่อปราสาททอง จะไม่มีใครกล้าตัดเด็ดขาด เพราะมีความเชื่อว่า มีความศักดิ์สิทธิ์และอาจให้โทษได้ แม้นำไม้มาสร้างบ้านก็ไม่สามารถอยู่เย็นเป็นสุขได้เลย อาจเดือดร้อนและมีปัญหาชีวิตคคิของชุมชนมีความเชื่อมาก ด้านวิถีชีวิต พบว่าดินแดนอีสานเป็นดินแดนที่มีวัฒนธรรม ประเพณีหลากหลายและมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ มีวิถีด้านความเชื่อและแนวทางการปฏิบัติเป็นเครื่องขัดเกลาลักษณะนิสัยให้เป็นคนมีความอ่อนน้อมถ่อมตนและมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น จนเป็นสังคมแห่งการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และยึดเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีที่เรียบง่ายอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ มีความเชื่อต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่ในป่าได้แก่ รุกขเทวดา ผีสงวดวงวิญญาณต่าง ๆ มีการบูชาที่แฝงไว้ด้วยแนวคิดทางปรัชญาถูกสั่งสมไว้ด้วยภูมิปัญญา และถูกถ่ายทอดเป็นองค์ความรู้ด้วยวิธีการของปราชญ์ชาวบ้านซึ่งอยู่คู่กับวิถีชีวิตมาจนถึงปัจจุบัน วิถีชีวิตของผู้คนในชุมชนนั้นทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการทำมาหากิน เรื่องระบบครอบครัวเครือญาติ กฎระเบียบต่าง ๆ เหล่านี้ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน และความเชื่อในเจ้าพ่อปราสาททอง เป็นเจ้าที่ผู้รักษาภูเข หรืออาจเป็นเทวดาอารักษ์ผู้รักษาป่าไม้ มีความหมายและความสำคัญ จะเห็นได้เข้าใจได้ก็ต่อเมื่อเรามองออกมาจากทัศนะของชาวบ้าน ด้านการควบคุมจิตและพฤติกรรมของชุมชน พบว่าความเชื่อที่มีต่อเจ้าพ่อปราสาททอง ที่เชื่อว่ารักษาชุมชน ครอบครัวให้ร่มเย็นเป็นสุข ในทางหนึ่งด้านพิธีกรรมจัดได้ว่าเป็นระเบียบแบบแผนที่ชุมชนได้ปฏิบัติมาจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งด้วย ทั้งนี้ระบบโครงสร้างอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นได้บอกที่มา ความสำคัญ และการคงอยู่ของวัฒนธรรมท้องถิ่น มีระบบการสืบทอดมาเป็นเวลานาน ชุมชน ทุกครอบครัวมีการปฏิบัติตามและดำเนินตามความเชื่อและพิธีกรรมประจำปีอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ฐานคติด้านความเชื่อที่มีต่อชุมชน ถือเป็นส่วนสำคัญต่อการควบคุมจิตของชุมชน ผู้คนที่เข้ามากราบไหว้ขอพร และสามารถควบคุมพฤติกรรมของคนได้ในระดับหนึ่ง เช่น ด้านการวางตัว มารยาทสังคม การเลี้ยงชีพ การทำงาน การเกษตร ล้วนแล้วแต่มีความเชื่อและประพฤติตามความเชื่อของตนที่มีต่ออำนาจดวงวิญญาณและสิ่งเหนือธรรมชาติที่มองไม่เห็นให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติเป็นต้น

Citation : Siriphaprapagon, Y., Klangrit, S., Kanthiang, K. & Channual, N. (2024). A Study of the Effects of Prasat

Thong Godfather Phanom Rung Historical Park Area Chaloem Phra Kiat District Buriram Province.

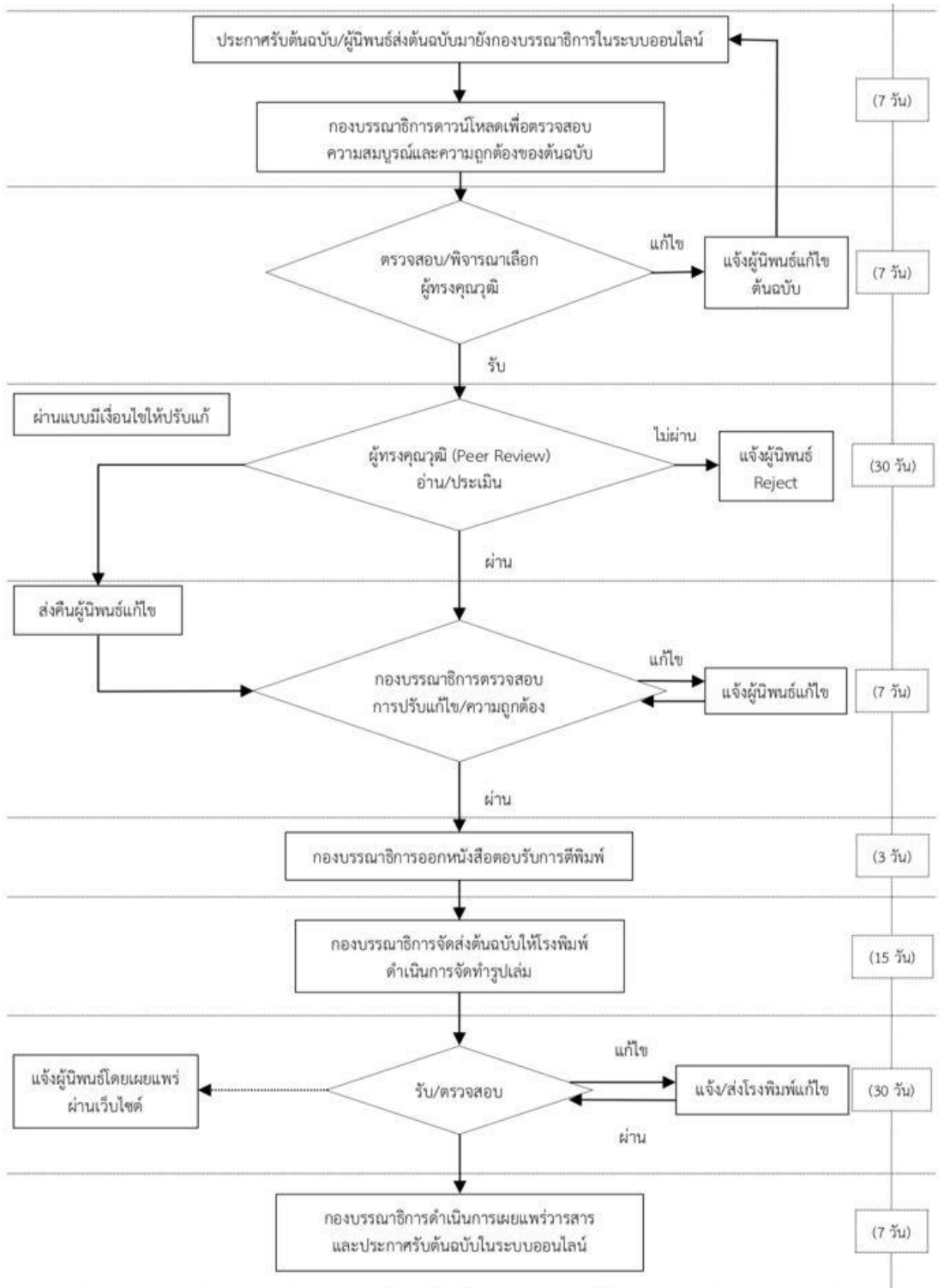
Journal of Academic Surindra Rajabhat. 2(5) : 107-126;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2024.35>

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมการศาสนา. (2552). **พิธีกรรมและประเพณี**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กฤษนันท์ แสงมาศ และยโสธารา ศิริภาพระภากร. (2561). พิธีแห่นาคอหะจุยประจำปีของปราสาทบ้านโพธิ์ศรีธาตุ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์. **วารสารวิชาการ มจรบุรีรัมย์**. 4(1) : 110-124.
- ก่องแก้ว เจริญอักษร. (2541). **ความรู้เรื่องธรรมวิทยา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัส พยัคฆราชศักดิ์. (2538). **การศึกษาเรื่องของท้องถิ่น**. มหาสารคาม : ภาควิชาประวัติศาสตร์.
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2530). **คติชาวบ้าน**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.
- จำนง อติวัฒนสิทธิ์. (2525). **สังคมวิทยาศาสนา**. กรุงเทพฯ : แพรววิทยา.
- ณรงค์ เส็งประชา. (2541). **มนุษย์กับ สังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- บรรเทิง พาพิจิตร. (2532). **ประเพณี วัฒนธรรมไทย และคติความเชื่อ**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บุญศรี ตาแก้ว. (2545). **ธรรมเนียมประเพณีอีสาน**. กรุงเทพฯ : ส. ธรรมภักดี.
- ยโสธารา ศิริภาพระภากร, พระกิตติศักดิ์ สุจิตโต และพระธีร์ละล้า นฐิตธมโม. (2563). ความเชื่อและสัญลักษณ์ในพิธีกรรมของกลุ่มชาวไทยภูเขา. **ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ราชมงคลสุรินทร์วิชาการ ครั้งที่ 11 “วิจัยและนวัตกรรมวิถีใหม่”**. 17-18 กันยายน 2563.. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์.

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

หมายเหตุ : ระยะเวลา (จำนวนวัน) ที่ปรากฏในขั้นตอนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru> E-mail : jasrru@srru.ac.th

ISSN 2822-0870 (Print)

ISSN 2822-0889 (Online)

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่ (Scope and Publication Policies)

วารสารมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการทางสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา การบริหารจัดการ การบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่ท้องถิ่น สังคม ประเทศ โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN 2822-0870 (Print) ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2566 และได้จัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ISSN 2822-0889 (Online) ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2566 โดยมีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับปกติ (Regular Issues) ปีละ 6 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์) ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน) ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน) ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม) ฉบับที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม) และฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม) สำหรับวารสารฉบับพิเศษ (Special Issues) นั้น ทางวารสารตีพิมพ์บทความโดยใช้วารสารฉบับปกติตามกำหนดออก แต่มีความพิเศษเนื่องจากการตีพิมพ์ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นการตีพิมพ์เฉพาะเรื่อง (Themes or Specific Topics) ตามที่มหาวิทยาลัยหรือคณะกำหนด ทั้งนี้ ทางวารสารจะมีการกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับเพิ่มเติม (Supplemental Issues) ที่ตีพิมพ์บทความในฉบับที่นอกเหนือจากฉบับปกติตามกำหนดออก เป็นการตีพิมพ์เผยแพร่บทความทางวิชาการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยหรือคณะในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ปีละ 1 ฉบับ ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาคุณภาพบทความตามหลักเกณฑ์การพิจารณาของวารสารและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความวารสาร (Peer Review) อย่างเข้มข้นเช่นเดียวกันทุกฉบับ

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ (Consideration and selection of articles)

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ เช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้นิพนธ์แต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุค่าเป็นคำสำคัญ
ของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษา เช่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีความเหมาะสมและคุณภาพ รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง หรือแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) อภิปรายผลโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำข้อค้นพบของงานวิจัยมาอภิปรายเพื่อเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ความรู้ใหม่ (New Knowledge) (ถ้ามี) นำเสนอข้อค้นพบที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่จากงานวิจัย เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ สำหรับเป็นแนวทางที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยผังความคิด หรือแผนภาพ และมีการบรรยายในเนื้อเรื่อง ตามความเหมาะสม

1.11 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.12 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ

ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์คั่นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 **ชื่อเรื่อง (Title)** ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทย และตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดต่อมา

2.2 **ผู้นิพนธ์ (Author)** ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 **บทคัดย่อ (Abstract)** ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 **คำสำคัญ (Keywords)** ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญ ของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 **บทนำ (Introduction)** เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 **เนื้อหา (Content)** เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 **บทสรุป (Conclusion)** การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอ

2.8 **เอกสารอ้างอิง (References)** เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์คั่นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ ต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru> และสำเนาหลักฐานการชำระเงินค่าธรรมเนียมมาที่

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

E-mail : jasrru@srru.ac.th

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าหน้ากระดาษความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH SarabunPSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 20 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข¹ เขียนไว้บนนามสกุลผู้นิพนธ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้นิพนธ์ โดยระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข¹ กำกับไว้บนนามสกุลผู้นิพนธ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้นิพนธ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้นิพนธ์นั้น ผู้นิพนธ์ต้องระบุทั้งภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย รวมถึงระบุผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author) มีเครื่องหมาย * กำกับไว้บนนามสกุลผู้นิพนธ์ เพื่อระบุอีเมลสำหรับติดต่อประสานงาน

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ขีดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 500 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญภาษาไทยและอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยมีรูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์ค้นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. (and others)

1.16 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	20	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้นิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงบรรณ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือ ภาษาอังกฤษ ทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ			
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุ เฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์ด้วยจุลภาค (.) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบ			
จำนวนต้นฉบับ : ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า			

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อผู้นิพนธ์ให้ครบโดยคั่นด้วยจุลภาค (,) ระหว่างผู้นิพนธ์ แล้ว

ตามด้วยคำว่า “และ” ก่อนผู้นิพนธ์คนสุดท้าย โดยจัดเรียงตามพยัญชนะ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของผู้นิพนธ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

2.3 ในกรณีที่อ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย หากต้องการอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ ให้แปลเอกสารอ้างอิงนั้นเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และปีพุทธศักราชให้ปรับเป็นปีคริสตศักราช โดยนำไปต่อท้ายรายการอ้างอิงข้างต้นภายใต้หัวข้อ Translated Thai References และให้วงเล็บคำว่า [In Thai] ไว้ท้ายเอกสารอ้างอิงด้วย และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างลำดับการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

เอกสารอ้างอิง (References)

จิรายุ ทรัพย์สิน. (2560). **ทฤษฎีการเมือง**. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

วันชัย สุขตาม. (2560). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์**. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สิริพัฒน์ ลาภจิตร, จิรายุ ทรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม. (2563). ผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 6(6) : 17-35.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**. New york : John wiley & sons.

Translated Thai References

Supsin, J. (2017). **Political Theory**. Surin : Surin Rajabhat

University. [In Thai]

Suktam, W. (2017). **Introduction to Political Sciences**. Surin :

Surin Rajabhat University. [In Thai]

Lapchit, S., Subsin, J. & Suksom, W. (2020). The Impact of Migrant Workers in Surin Province. **Journal of Legal Entity Management and Local Innovation**. 6(6) : 17-35. [In Thai]

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

3.1 หนังสือ (Book)

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์) ./ชื่อหนังสือ./ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี) ./เมืองที่พิมพ์./ :
สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication) ./Title of Book./ Edition of Book./ Place of
Publication./ :/ Publisher Name.

ตัวอย่าง

กฤษณา วงษาสันต์. (2542). **วิถีไทย**. กรุงเทพฯ : เจริญเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**.
New york : John wiley & sons.

3.2 รายงานทางวิชาการ

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์) ./ชื่อเรื่อง./เมืองที่พิมพ์./ :/หน่วยงานที่เผยแพร่.

Author./ (Year of Publication) ./Title./ Edition of Book./ Place of
Publication./ :/ Publisher Name.

ตัวอย่าง

อัคราพร สุขทอง. (2558). **การพัฒนาเทคนิคการสอน "เรียมอันเร" จากภูมิปัญญา
ชาวบ้านสุรินทร์**. สุรินทร์ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุรินทร์.

Hickman, George A. (2010). **The Management of Teaching for Quality Improvement Chiang Mai Thailand.** Chiang Mai : Chiang Mai University.

3.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อวิทยานิพนธ์./วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต, มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุดังให้ชัดเจน)/ชื่อสถานศึกษา.**

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Thesis./ Degree of Thesis./**
 Publisher Name.

ตัวอย่าง

คณิงนิตย์ ไสยโสภณ. (2554). **คุณค่าและความเชื่อตำนานนาครที่มีอิทธิพลต่อวิถี
 ประชากรกลุ่มชนลุ่มน้ำแม่โขงในเขตวัฒนธรรมศรีโคตรบูร.** วิทยานิพนธ์ปริญญา
 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค (กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง)
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Kaewnimitchai, N. (1996). **An Analysis of College Student
 Culture in Thai Higher Education Institutions.** Doctoral Dissertation
 Graduate School Chulalongkorn University.

3.4 รายงานการประชุม

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อบทความ./ ในชื่อรายงานการประชุม./**
 วันเดือนปีที่จัด./ เลขหน้า./ สถานที่./ สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Article./ In Title./**
 Date of Publication./ page./ Place of Publication./ Publisher Name.

ตัวอย่าง

วิสูตร อยู่คง. (2537). **การฟื้นตัวของป่าชุมชนดงใหญ่. ในการบรรยายเรื่องการ
 ฟื้นฟูป่าโดยช่วยต้นไม้ให้สืบพันธุ์ตามธรรมชาติ.** วันที่ 11 เมษายน 2537.
 หน้า 10-11. กรุงเทพฯ : ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชน.

Sinlarat, P. (1995). Success and Failure of Faculty Development in Thai University. In *Preparing Teachers for all the World's Children : An Era of Transformation Proceedings of International Conference, Bangkok*. pp. 217-233. Bangkok : UNICEF.

3.5 วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์/(ปี)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร./

ปีที่พิมพ์(ฉบับที่พิมพ์)/:เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./ (Date of Publication)./Title of Article./Name of Journal./

Year(Volume)/:/page.

ตัวอย่าง

สารณี วรรณตรง. (2559). ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ :

สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ ภาคพิสดาร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. 18(1) : 129-134.

Cooray, V. (1992). Horizontal Fields Generated by Return

Strokes. *Radio Science*. 27(9) : 529-537.

3.6 หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์/(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อหนังสือพิมพ์./

เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./ (Date of Publication)./Title of Article./Name of Newspaper./

page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). เกียรติอันภาคภูมิใจ. *กรุงเทพธุรกิจ*.

หน้า 6.

Jewell, Mark. (2006, November 7). Silent Aircraft' Spreads its Wings.

Bangkok Post. p. B5.

3.7 สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ/นามสกุลผู้เผยแพร่/(ปี)/ชื่อบทความ/[ประเภทสื่อที่เข้าถึง]/เข้าถึงได้จาก:/

แหล่งข้อมูลหรือที่อยู่เว็บไซต์./สืบค้น/วัน/เดือน/ปีที่สืบค้น.

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Article.**/[Online]./ Available : /
Name of website./ Retrieved/ Date of Publication.

ตัวอย่าง

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). **พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้
จาก : <http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com 3.htm>.
สืบค้น 3 กรกฎาคม 2548.

Costello, M. (2002). **Sicl of Stocks? Here Are 7 Alterantives. W..** [Online].
Available : [http://momey.cnn.com/2002/07/09/pf/investing/
q_alternatives/index.htm](http://momey.cnn.com/2002/07/09/pf/investing/q_alternatives/index.htm). Retrieved July 11, 2002.

3.8 การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์./ (ปี./เดือน/วันที่)./ตำแหน่ง(ถ้ามี)./สัมภาษณ์.

Name of Interview./ (Date of Publication)./ position./ Interview.

ตัวอย่าง

เกษม จันทร์แก้ว. (2554, สิงหาคม 1). **นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.**
สัมภาษณ์.

Waterworth, Peter. (2003, December 1). **Principal lecturer, Deakin**
University. Interview.

การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อและการสมัครเป็นสมาชิกวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ
กรุณาติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

E-mail : jasrru@srru.ac.th

อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 200 บาท ไม่รวมค่าส่ง

อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 1,000 บาท

จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน (Publication Ethics)

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้นิพนธ์บทความ

1. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องมีความรับผิดชอบและรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่น

2. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

3. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแต่ง แก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์ในวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ” โดยเฉพาะหัวข้อ รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ ของการจัดเตรียมต้นฉบับ อันจะนำไปสู่บทความที่มีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกัน

4. ผู้นิพนธ์จะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือ ต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20%

5. ผู้นิพนธ์ซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งข้อนี้ขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไปเด็ดขาด หากมีการตรวจสอบพบว่า มีบุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความปรากฏอยู่ ทางวารสารจะถอนบทความนั้นออกทันที

6. ผู้นิพนธ์จะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาในผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์แต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น) และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที

7. ผู้นิพนธ์จะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในบรรณานุกรม และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป รวมทั้งต้องอ้างอิงจากรูปแบบการอ้างอิงของบทความ โดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้

8. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่เป็นตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกถอดถอนออกจากวารสาร

9. ผู้นิพนธ์ควรระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และควรระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี) ในบทความผู้นิพนธ์จะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือเลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

11. ผู้นิพนธ์ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้น เป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ในเอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

มาตรฐานทางจริยธรรมของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรม/จรรยาบรรณ ตามประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 24 มิถุนายน 2562

2. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับผู้นิพนธ์หรือบทความที่ตรวจพบว่ามีผลกระทบด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ เช่น การละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20% เป็นต้น

3. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของตนเอง (บรรณาธิการ หรือกองบรรณาธิการ) อย่างมีนัยสำคัญ หรือไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น

4. บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสิ่งสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสารหรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิดที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

5. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้นิพนธ์ และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed)

6. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอก ผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เช่น โปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo ในระดับ ไม่เกิน 20% เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้นิพนธ์บทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจงเพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ

7. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์และผู้ประเมินโดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด

8. บรรณาธิการจะต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

9. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้แนะว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

10. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้นิพนธ์ปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้นิพนธ์ซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

11. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาความสามารถของกองบรรณาธิการ และควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละท่าน

12. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล ทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวน และคุณภาพ การอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความ ในวารสารทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

13. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page Charge หรือ Processing Fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างไร้ประไร เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page Charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัด หรือมีคุณวุฒิหรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่องหรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้น ๆ ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้น ๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญ ๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้นิพนธ์บทความไม่ได้เข้าถึงเข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ และควรปฏิเสธในบทความที่ตนเองนั้นไม่ถนัด

2. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ แนะนำความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงในแบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง รวมทั้งตรงต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน

3. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ รวมถึงหลังจากที่พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว

4. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ

5. ผู้ประเมินบทความ ควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถพิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ควรมีการพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย

6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

7. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ พร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

หมายเหตุ : แปลและปรับปรุงจาก <https://publicationethics.org> และประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 21 กรกฎาคม 2566

แบบฟอร์ม

การส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/น.ส.).....
2. วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด.....ตำแหน่งวิชาการ (ถ้ามี).....
3. สถานภาพผู้พิมพ์
 - อาจารย์ในสถาบันการศึกษา (ชื่อสถาบัน).....
- โปรแกรม.....คณะ.....
- บุคคลทั่วไป (ชื่อหน่วยงาน).....
4. ขอส่งนิพนธ์ต้นฉบับ (Original Article) ได้แก่
 - บทความวิจัย เรื่อง.....
 - บทความวิชาการ เรื่อง.....
5. ชื่อผู้พิมพ์ร่วม (ถ้ามี).....
6. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่.....ถนน.....
- แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
- จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
- โทรศัพท์มือถือ.....โทรศัพท์/โทรสาร.....
- E-mail.....
7. สิ่งที่ส่งมาด้วย
 - เอกสารพิมพ์ต้นฉบับทางออนไลน์ <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasru>
 - ชื่อแฟ้มข้อมูล.....
 - ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ยังไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อนและไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น

ลงนาม.....ผู้พิมพ์

(.....)

วันที่...../...../.....

ใบตอบรับการเป็นสมาชิก
วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ที่อยู่ (สามารถติดต่อได้).....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

มีความประสงค์จะขอรับเป็นสมาชิกวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

สมาชิกประเภทรายปี 1 ปี 6 ฉบับ ราคา 1,000 บาท

จัดซื้อวารสาร เล่มละ 200 บาท ปีที่.....ฉบับที่.....จำนวน.....เล่ม

รวมเป็นเงิน.....บาท

พร้อมนี้ข้าพเจ้าได้ชำระโดย

โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารกรุงเทพ สาขามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เลขที่บัญชี XXX-X-XXXXX-X ประเภทบัญชี สะสมทรัพย์

โปรดนำส่งวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

สถานที่ติดต่อ ที่บ้าน ที่ทำงาน

เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงินและใบสมัคร

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>

E-mail : jasrru@srru.ac.th

สำนักงาน :

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 3 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ - ปราสาท ตำบลสนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944